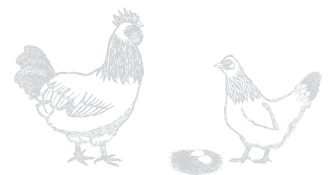
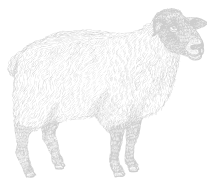

ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์

พ.ศ. 2561 - 2565

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ร่วมกับ

ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์

พ.ศ. 2561 – 2565

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ร่วมกับ

ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คำนำ

ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565 เป็นการจัดทำแผนรองรับต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับแผนแม่บทด้านการปศุสัตว์ไทย พ.ศ. 2556 - 2565 ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์ กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และกรมปศุสัตว์ได้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้เผยแพร่เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาการปศุสัตว์ของประเทศ

ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565 เป็นกรอบทิศทางพัฒนาปศุสัตว์ของประเทศ ภายใต้บริบทกระแสและพลวัตแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่เกิดขึ้นทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาคและภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ โดยมีหลักแนวคิดสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาบนหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กองแผนงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานและบุคคลของกรมปศุสัตว์ ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ในทุกๆ มิติ ของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ต่อไป และขอขอบคุณคณะทำงานจัดทำแผนและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ มา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

1	กรอบแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565	1
2	ทิศทางเศรษฐกิจการปศุสัตว์โลก	4
3	ทิศทางเศรษฐกิจการปศุสัตว์ของประเทศไทย	42
4	นโยบาย/ยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์	79
5	ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565	107
6	Work Flow กระบวนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล	143
	บรรณานุกรม	155
	ภาคผนวก	161
	ภาคผนวก ก	163
ก.1	อภิธานศัพท์	165
ก.2	SWOT Analysis การปศุสัตว์ไทย	170

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
ก.3	สรุปลผลกรอบแนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายและทิศทางการนำองค์กรของคณะกรรมการ แผนพัฒนาการกรมปศุสัตว์/ผู้บริหารกรมปศุสัตว์	178
ก.4	สรุปความต้องการ/ความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	187
ภาคผนวก ข		203
ข.1	รายชื่อผู้ที่มาร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวัง ของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากบุคคลภายนอกของกรมปศุสัตว์	205
ข.2	รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการแผนพัฒนาการกรมปศุสัตว์ ครั้งที่ 1/2560	213
ข.3	รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการแผนพัฒนาการกรมปศุสัตว์ ครั้งที่ 2/2560	221
ข.4	รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการแผนพัฒนาการกรมปศุสัตว์ ครั้งที่ 3/2560	229
ข.5	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561-2565 ครั้งที่ 1/2560	237
ข.6	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561-2565 ครั้งที่ 2/2560	247

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรโลก ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2559	6
2	ระดับรายได้ต่อหัวประชากรโลก	11
3	การคาดคะเนปริมาณเนื้อสัตว์โลก (World meat projection)	19
4	ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ	23
5	ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ	24
6	ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ	25
7	ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ	26
8	ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560	27
9	ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560	28
10	ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560	29
11	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560	31
12	ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560	32
13	ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560	33
14	ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560	34
15	ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560	35
16	จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	36
17	ปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	37
18	ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	37
19	ปริมาณการบริโภคน้ำนมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	39
20	ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	39
21	ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	40
22	ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559	41
23	ระดับรายได้ต่อหัวของประชากรไทย	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	จำนวนและอัตราการเติบโตของสัตว์ที่ฆ่าเพื่อการบริโภค	53
25	ราคาเนื้อสัตว์	55
26	ราคาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์	56
27	ปริมาณการผลิตหมวดปศุสัตว์	58
28	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศสินค้าปศุสัตว์	61
29	สัดส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ของไทยไปอาเซียน	65
30	มูลค่าการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของไทย	68
31	รายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL) ของประเทศต่างๆ ในอาเซียน	101
32	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานของกรมปศุสัตว์	189

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565	3
2	พยากรณ์ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์	4
3	ปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์กับจำนวนประชากรและขนาดเศรษฐกิจโลก	5
4	จำนวนประชากรโลก	6
5	จำนวนประชากรประเทศจีนและกลุ่ม ASEAN	7
6	สัดส่วนประชากรเพศชายและหญิงปี พ.ศ. 2559	8
7	โครงสร้างอายุประชากรโลก	8
8	ขนาดเศรษฐกิจโลก จีน และอาเซียน	9
9	โครงสร้างเศรษฐกิจและโครงสร้างแรงงานของโลก	10
10	ทิศทางปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์กับระดับรายได้ต่อหัวของประชากร	12
11	ความหลากหลายในกระบวนการผลิตของระบบปศุสัตว์ทั่วโลก	13
12	ประเทศที่มีส่วนแบ่งมากที่สุดในการผลิตเนื้อสัตว์ จำแนกตามประเภทของเนื้อสัตว์	15
13	การบริโภคเนื้อสัตว์ต่อประชากร จำแนกตามประเทศและภูมิภาค	15
14	จำนวนประชากรไทย	42
15	โครงสร้างประชากรไทย	43
16	ทิศทางขนาดเศรษฐกิจและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย	44
17	โครงสร้างเศรษฐกิจและแรงงานของไทย	45
18	สัดส่วนจำนวนประชากรไทยที่บริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	50
19	ภาวะและการพยากรณ์รายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	50
20	สัดส่วนการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลของภาคครัวเรือน	51
21	ทิศทางระดับรายได้ต่อหัว ราย เพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	52
22	สัดส่วนปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์แต่ละประเภท	63

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
23	สัดส่วนประเทศไทยส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	64
24	ทิศทางจำนวนโคนมและเกษตรกรที่เลี้ยงโคนม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558	69
25	ทิศทางจำนวนโคนมและเกษตรกรที่เลี้ยงโคนม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558	70
26	ทิศทางจำนวนกระบือและเกษตรกรที่เลี้ยงกระบือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558	71
27	ทิศทางจำนวนสุกรและเกษตรกรที่เลี้ยงสุกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558	72
28	ทิศทางจำนวนไก่และเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2558	73
29	ทิศทางจำนวนเป็ดและเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2558	74
30	ทิศทางจำนวนแพะและเกษตรกรที่เลี้ยงแพะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558	75
31	ทิศทางจำนวนแกะและเกษตรกรที่เลี้ยงแกะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558	76
32	ปริมาณตลาดนัดสัตว์ใหญ่ (โค - กระบือ) และตลาดนัดสัตว์ปีก	77
33	ข้อมูลสถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านปศุสัตว์	78
34	ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์	78
35	Work flow กระบวนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล	145
36	แนวคิด “ปศุสัตว์ยั่งยืน ประชาชนมั่นคง ประเทศชาติมั่นคง”	184
37	ผังแนวคิดการขับเคลื่อนภาคการปศุสัตว์ เพื่อตอบสนองเป้าหมาย	186
38	สัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากบุคคลภายนอกของกรมปศุสัตว์	187

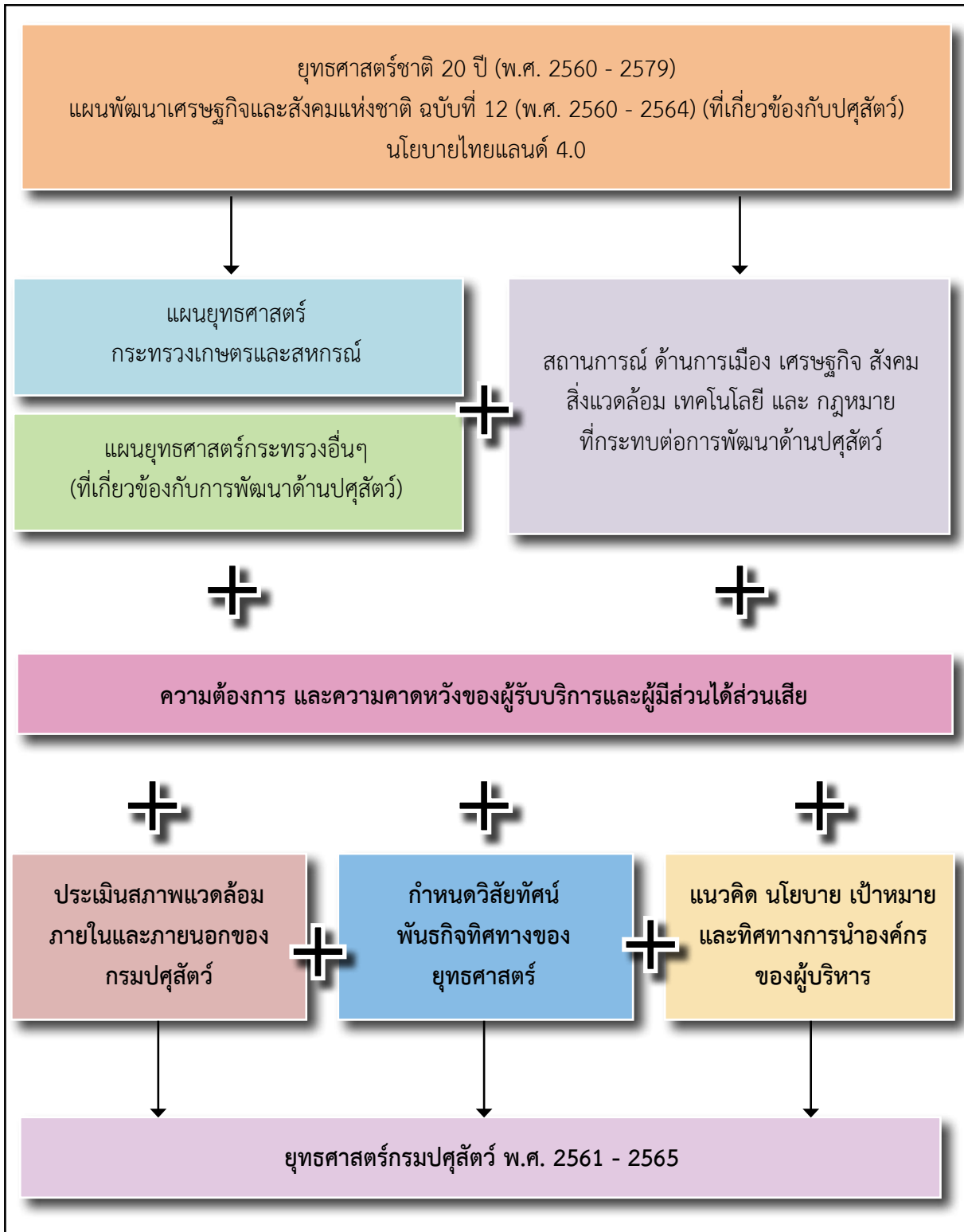
ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์

พ.ศ. 2561 - 2565

1. กรอบแนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565

กรมปศุสัตว์ในฐานะเป็นหนึ่งในองค์การที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่ กำหนดทิศทางและนโยบาย การควบคุม การกำกับ การส่งเสริม การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ รวมทั้งบริหารจัดการทรัพยากรพันธุกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ของประเทศ เพื่อให้มีปริมาณสัตว์ที่เพียงพอและมีมาตรฐาน ถูกสุขอนามัย ปราศจากโรค สาระตกค้าง และสารปนเปื้อน มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม สามารถแข่งขันได้ ในระดับสากล นอกจากนี้ยังมีภารกิจสำคัญด้านการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์การหลักแห่งหนึ่งที่มีส่วนสำคัญ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก โดยที่ผ่านมานั้นได้มีการแปลงนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินงานตามกรอบของนโยบายรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์ กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2556 - 2560 (5 ปีแรก) ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ได้อิงจากความร่วมมือระหว่าง กรมปศุสัตว์และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยกรมปศุสัตว์ได้เห็นชอบและอนุมัติให้เผยแพร่เป็นกรอบ ทิศทางในการพัฒนาการปศุสัตว์ของประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ถือว่าเป็นแผน ยุทธศาสตร์ระยะแรกของแผนแม่บทด้านการปศุสัตว์ไทย พ.ศ. 2556 - 2565 จากการขับเคลื่อนการพัฒนาการ ปศุสัตว์ตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวที่ผ่านมา ทางกรมปศุสัตว์ได้มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินผลการดำเนินงานว่าสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์หรือไม่ พบปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน อย่างไร และมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายเพื่อปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติอย่างไร และด้วยบริบทสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งบริบททางการเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ฯลฯ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนแผน ยุทธศาสตร์เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการปศุสัตว์ของประเทศต่อไป โดยการจัดทำยุทธศาสตร์ในครั้งนี้ ได้มีการกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าประสงค์ของ ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป้าหมายการให้บริการของ กรมปศุสัตว์ ภายใต้กรอบของแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายไทยแลนด์ 4.0 และแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) และการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์

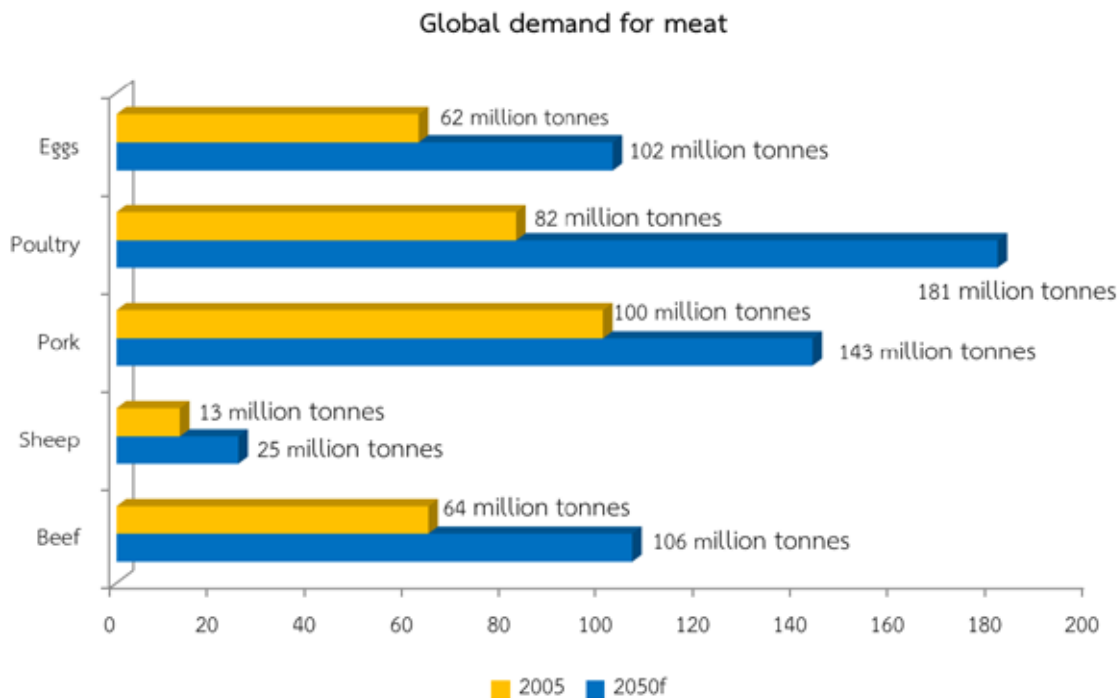
ดังนั้น เพื่อให้ยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์มีความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนางานด้านการปศุสัตว์ของประเทศสามารถดำเนินการได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติอย่างสูงสุด จึงได้มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565 ขึ้น โดยดำเนินงานตามกรอบแนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 - 2565

2. ทิศทางเศรษฐกิจการปศุสัตว์โลก

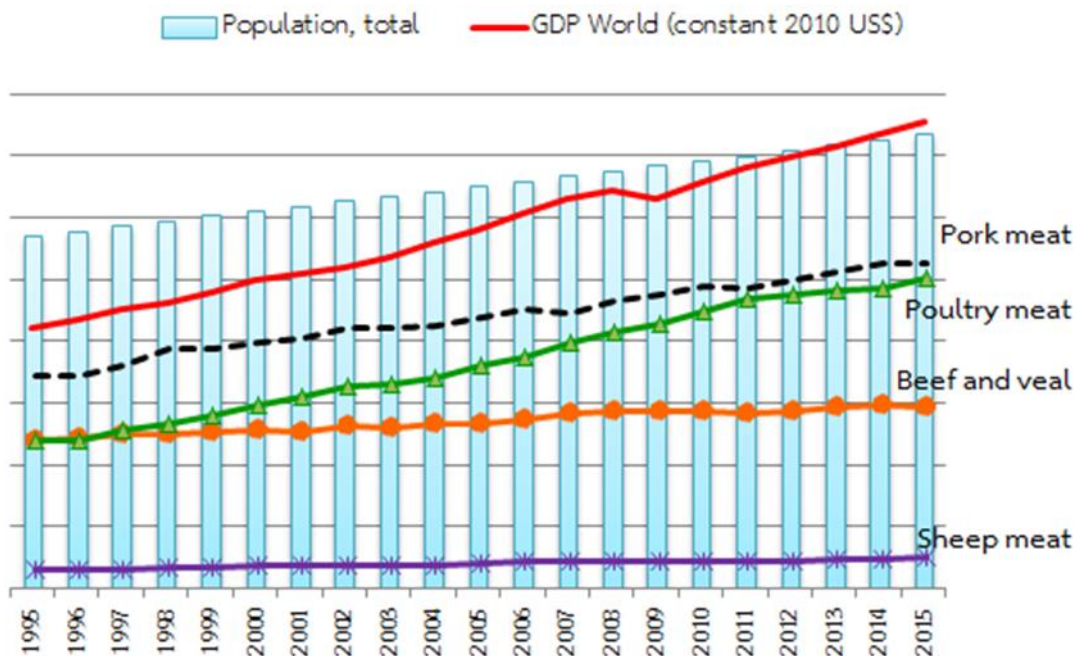
การปศุสัตว์ของโลกในปัจจุบันได้ผ่านการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตเป็นอย่างมาก เนื่องจากระบบปศุสัตว์ต้องยกระดับให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการของจำนวนประชากรโลก และด้วยการขยายตัวที่เพิ่มสูงขึ้นของประชากร การขยายตัวของเมืองที่รวดเร็ว และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทำให้ปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเกิดการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น (M. Herrero and PK. Thornton, 2010) ทั้งนี้ จากการพยากรณ์ขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations หรือ FAO) ยืนยันว่า ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์ของประชากรโลกในอีก 9 ปีข้างหน้าจะขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2050 ปริมาณความต้องการไข่ไก่จะมีมากถึง 102 ล้านตัน ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์ปีกจะมีมากถึง 181 ล้านตัน ปริมาณความต้องการเนื้อหมูจะมีมากถึง 143 ล้านตัน ปริมาณความต้องการเนื้อแกะจะมีมากถึง 25 ล้านตัน ปริมาณความต้องการเนื้อวัวจะมีมากถึง 106 ล้านตัน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 พยากรณ์ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์

ที่มา: Bill Gates (2013)

นอกจากนี้ จากปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์ประเภทต่างๆ เช่น สัตว์ปีก เนื้อวัว เนื้อหมู และเนื้อแพะ-แกะ ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ดังภาพที่ 3 มีปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นสอดคล้องไปกับจำนวนประชากรและขนาดเศรษฐกิจของโลกที่เพิ่มมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าความต้องการปศุสัตว์มีความสัมพันธ์กับจำนวนของประชากรและภาวะเศรษฐกิจอย่างชัดเจน

ภาพที่ 3 ปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์กับจำนวนประชากรและขนาดเศรษฐกิจโลก

ที่มา: OECD (2016) และ Worldbank (2016)

2.1 ภาวะด้านประชากรโลก

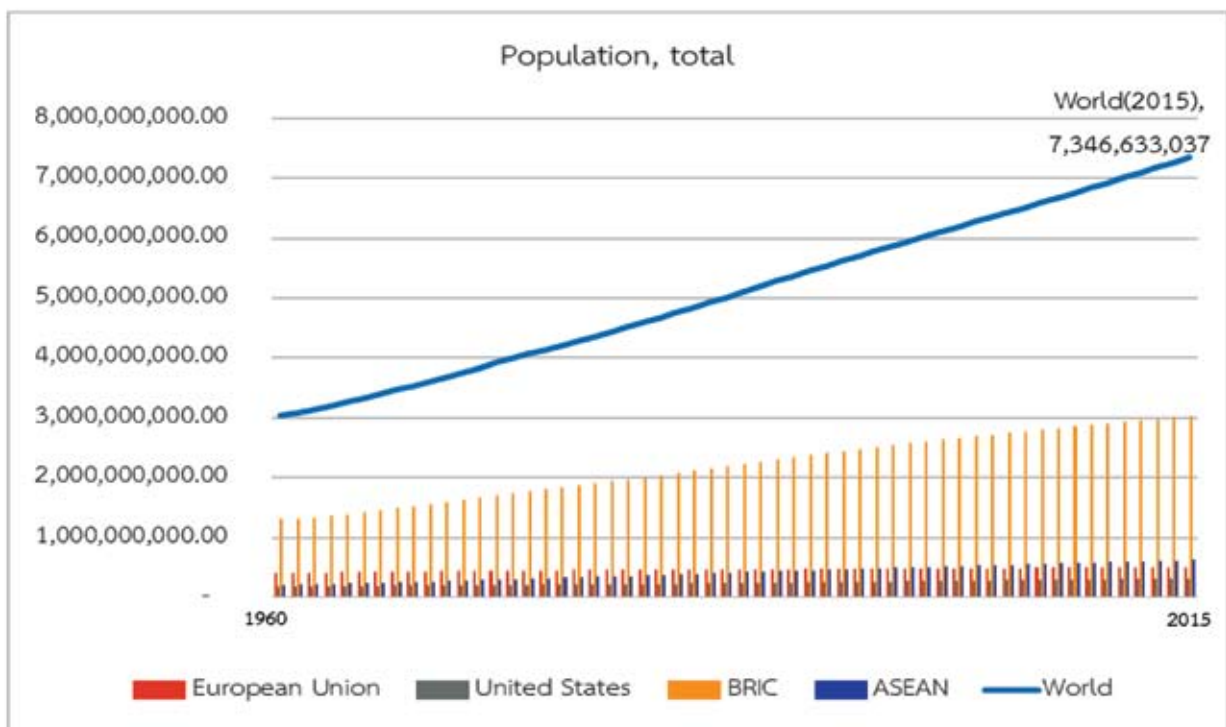
ปัจจุบันประชากรโลกมีจำนวน 7,471,305,000 คน (สถิติถึงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2559) (Worldometers, 2016) ซึ่งในปี พ.ศ. 2559 นี้ มีประชากรที่เกิดเป็นจำนวน 137,112,076 คน และมีประชากรที่เสียชีวิตเป็นจำนวน 57,418,817 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรโลก ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2559

	จำนวนประชากรโลก
จำนวนประชากรโลกในปัจจุบัน (15 ธันวาคม พ.ศ. 2559)	7,471,305,000
จำนวนคนเกิดในปี พ.ศ. 2559	137,112,076
จำนวนคนเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2559	57,418,817

ที่มา: Worldometers (2016)

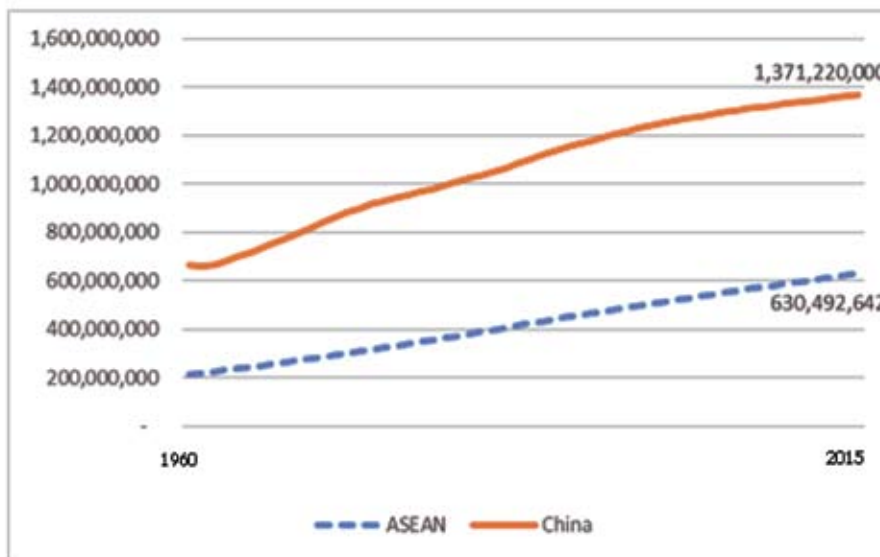
ทั้งนี้ ประชากรในปี พ.ศ. 2559 นั้น มีอัตราการขยายตัวจากปีก่อนประมาณร้อยละ 1.7 โดยจำนวนประชากรโลกในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) อยู่ที่ 7,346,633,037 คน (Worldbank, 2016) และ ในส่วนนี้เป็นจำนวนประชากรกลุ่ม BRIC มากถึง 3,034,214,867 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.3 และ เป็นจำนวนประชากรกลุ่ม ASEAN เท่ากับ 630,492,642 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.6 นอกจากนี้ ยังเป็นจำนวนประชากรของสหภาพยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.9 และ ร้อยละ 4.4 (ดังภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 จำนวนประชากรโลก

ที่มา: Worldbank (2016)

นอกจากนี้ ในส่วนของจำนวนประชากรของประเทศจีนที่มากเป็นอันดับ 1 ของโลกแล้ว จะพบว่า มีจำนวนมากถึง 1,373,541,278 คน จากสถิติเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 (Central Intelligence Agency, 2016) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีอัตราการขยายตัวจากปีก่อนที่มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,371,220,000 คน (ดังภาพที่ 5) ประมาณร้อยละ 0.2 ในขณะที่จำนวนประชากรกลุ่มอาเซียนมีจำนวนมากถึง 641,437,129 คน จากสถิติเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 (Central Intelligence Agency, 2016) ซึ่งขยายตัวจากจำนวนประชากรในปีก่อน 630,492,642 คน ประมาณร้อยละ 1.7 ทั้งนี้ หากรวมจำนวนประชากรของประเทศจีน กับกลุ่ม ASEAN แล้ว จะพบว่า มีจำนวนประชากรคิดเป็นสัดส่วนของประชากรโลกมากถึงร้อยละ 27.3

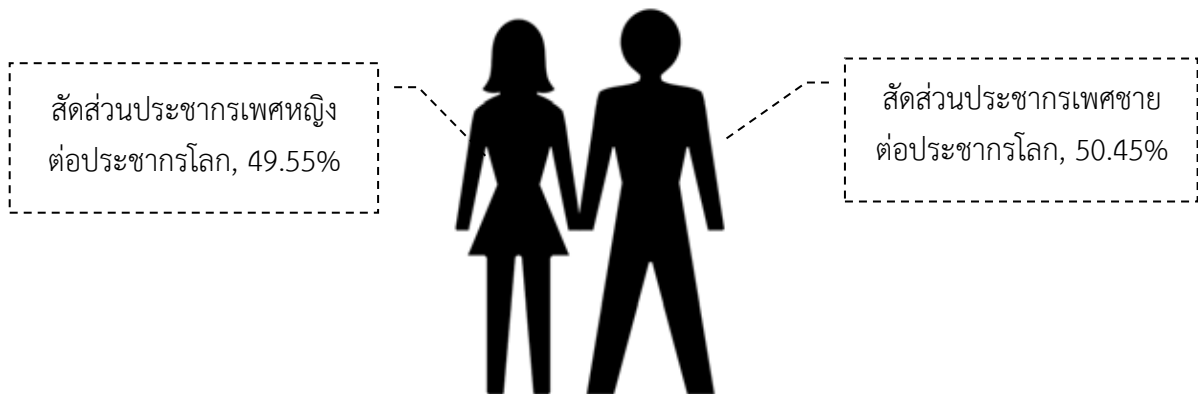

ภาพที่ 5 จำนวนประชากรประเทศจีนและกลุ่ม ASEAN

ที่มา: Worldbank (2016)

จากจำนวนประชากรโลกที่เพิ่มสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นได้ว่า ความต้องการบริโภคเนื้อและผลิตภัณฑ์นมมีมากขึ้น เนื่องจากในแต่ละวันร่างกายของมนุษย์มีความต้องการโปรตีนเพื่อการดำรงชีพโดยประมาณ มากถึง 12,700 กรัมต่อคนต่อปี เพราะฉะนั้นกล่าวได้ว่าจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้ความต้องการเนื้อและผลิตภัณฑ์ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นตาม

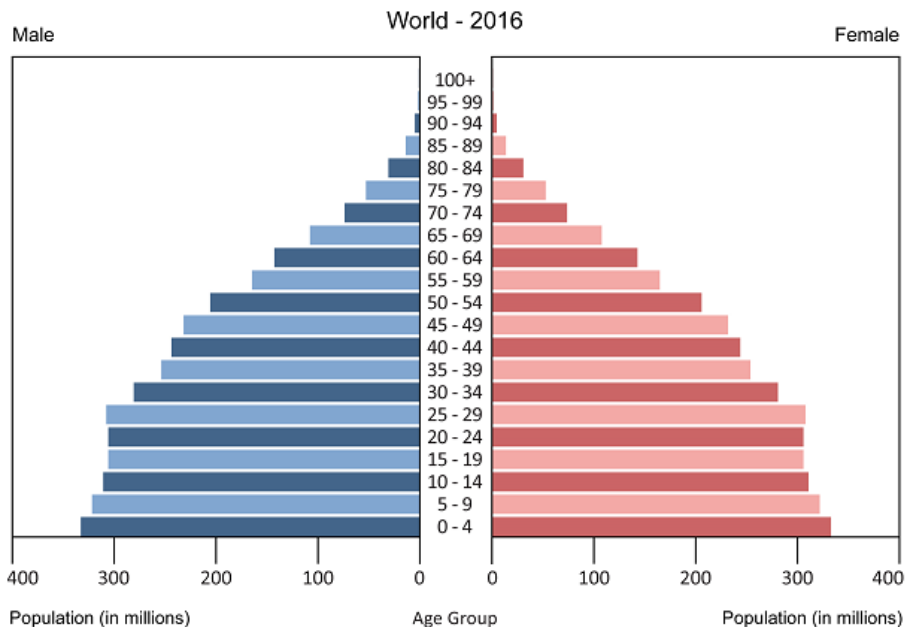
นอกจากนี้ ในส่วนของประชากรโลกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2559 นั้น แบ่งออกเป็นประชากรเพศชาย 3,706,438,989 คน และเป็นประชากรเพศหญิง 3,640,194,048 คน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.45 และ 49.55 ตามลำดับ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 สัดส่วนประชากรเพศชายและหญิง ปี พ.ศ. 2559

ที่มา: Worldbank (2016)

ส่วนในโครงสร้างอายุประชากรของโลกปี ค.ศ. 2016 นั้น จะอยู่ในช่วงอายุ 25 – 54 ปี ร้อยละ 41.1 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 0 – 14 ปี ร้อยละ 25.4 ในขณะที่ช่วงอายุ 15 – 24 ปี ช่วงอายุ 55 – 64 ปี และช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนร้อยละ 16.2 ร้อยละ 8.6 และร้อยละ 8.7 ตามลำดับ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 โครงสร้างอายุประชากรโลก

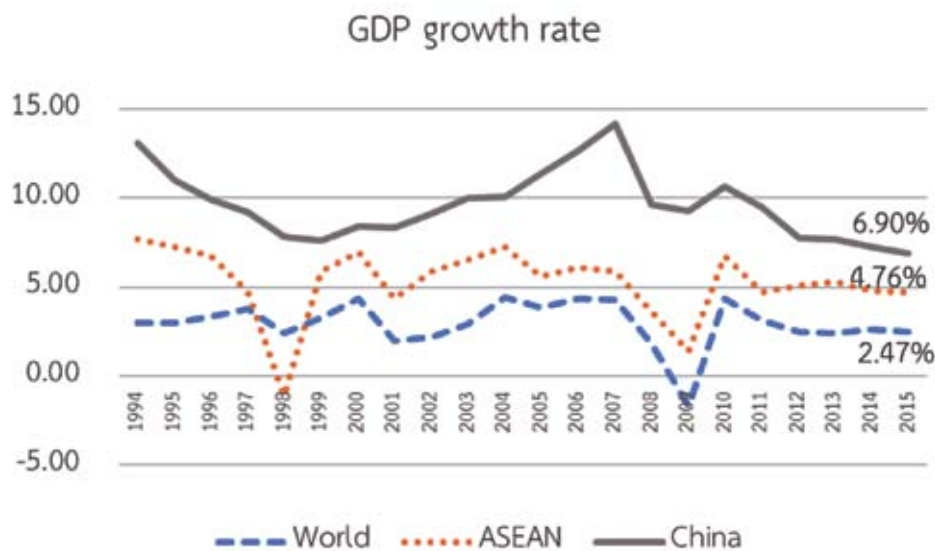
ที่มา: Central Intelligence Agency (2016)

โดยอัตราการพึ่งพาของวัยเด็กอยู่ที่ร้อยละ 39.7 และอัตราการพึ่งพิงวัยชราอยู่ที่ร้อยละ 12.6 ซึ่งจะเห็นว่าอัตราการพึ่งพิงทั้งหมดของประชากรโลกอยู่ที่ประมาณร้อยละ 52.3 นอกจากนี้ อายุโดยเฉลี่ยของ

ประชากรอยู่ที่ 30.1 ปี อายุเฉลี่ยของเพศชาย 29.4 ปี และอายุเฉลี่ยของเพศหญิง 30.9 ปี ส่วนอายุขัย โดยเฉลี่ยของประชากรอยู่ที่ 69 ปี อายุขัยโดยเฉลี่ยของเพศชายอยู่ที่ 67 ปี และอายุขัยโดยเฉลี่ยของเพศหญิง อยู่ที่ 71.1 ปี (Central Intelligence Agency, 2016)

2.2 ภาวะเศรษฐกิจโลก และระดับรายได้ต่อหัว

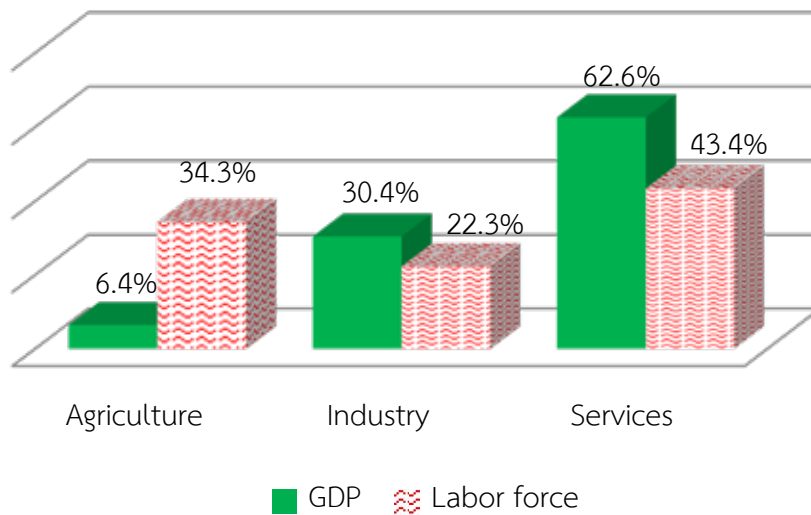
ขนาดเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน (ค.ศ. 2015) อยู่ที่ 114,200,000,000,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ (Central Intelligence Agency, 2016) ซึ่งขยายตัวจากปีก่อนประมาณร้อยละ 2.5 โดยประเทศจีน เป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก ด้วยจำนวนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือ GDP (ค.ศ. 2015) เท่ากับ 19,700,000,000,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 17.3 ของ GDP โลก ซึ่งขยายตัวจากปีก่อนประมาณร้อยละ 6.9 ในขณะที่ขนาดเศรษฐกิจของ ASEAN อยู่ที่ 6,954,560,000,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ (Central Intelligence Agency, 2016) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 6.1 ของ GDP โลก ซึ่งขยายตัวจากปีก่อนประมาณร้อยละ 4.8 ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขนาดเศรษฐกิจโลก จีน และอาเซียน

ที่มา: Worldbank (2016)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจกับสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ (Labor force) แล้วจะพบว่า เศรษฐกิจโลกมีสัดส่วนภาคบริการเป็นส่วนใหญ่ โดยมีมากถึงร้อยละ 62.6 ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการจะมีสัดส่วนในโครงสร้างเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 30.4 และร้อยละ 6.4 ตามลำดับ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 โครงสร้างเศรษฐกิจและโครงสร้างแรงงานของโลก

ที่มา: Central Intelligence Agency (2016)

จากภาพที่ 9 จะพบว่าสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะจะกระจุกตัวอยู่ที่ภาคบริการร้อยละ 43.4 ในส่วนของแรงงานภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 34.3 และภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 22.3 ซึ่งมีความขัดแย้งกับโครงสร้างเศรษฐกิจอยู่เล็กน้อย นอกจากนี้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า แรงงานในภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนไม่น้อย แต่กลับมีสัดส่วนต่อโครงสร้างเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ สะท้อนให้เห็นได้ว่าการผลิตในภาคเกษตรกรรมซึ่งหมายรวมไปถึงการปศุสัตว์ ยังสร้างสรรค์ผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจจะมีผลมาจากระดับเทคโนโลยี ระบบการผลิต ไปจนถึงการสร้างมูลค่าให้กับผลผลิต

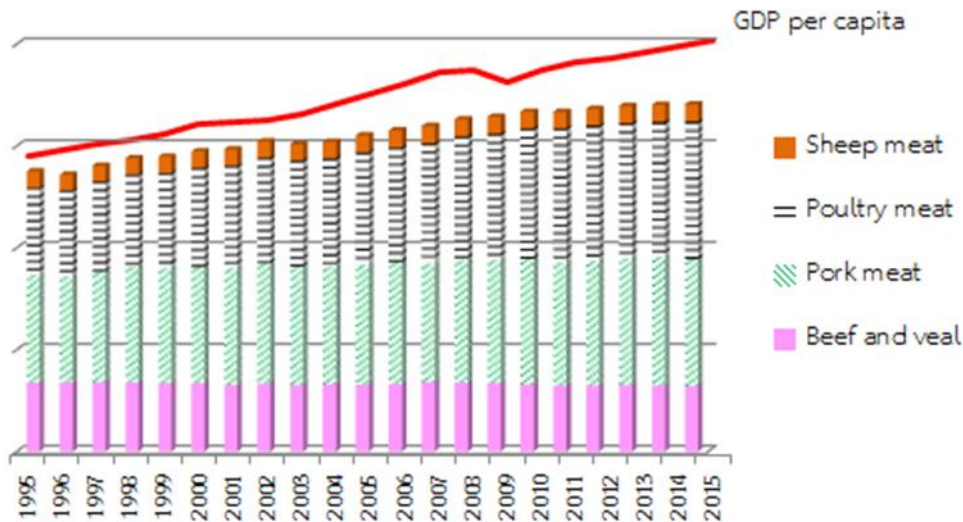
ตารางที่ 2 ระดับรายได้ต่อหัวประชากรโลก

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
World	9,476.46	9,655.32	9,778.15	9,891.25	10,031.24	10,158.54
European Union	33,595.66	34,111.97	33,977.97	33,843.64	34,283.34	34,860.67
United States	48,374.09	48,774.78	49,481.16	49,849.24	50,662.41	51,486.01
Japan	42,935.25	42,824.71	43,658.17	44,327.94	44,386.10	44,656.83
China	4,514.94	4,919.53	5,275.05	5,652.39	6,032.62	6,416.18
India	1,387.88	1,460.48	1,522.83	1,603.74	1,698.94	1,805.58
Brazil	11,121.42	11,446.60	11,557.27	11,797.45	11,705.43	11,159.25
ASEAN						
Singapore	46,569.68	48,439.94	49,000.71	50,467.84	51,440.82	51,855.08
Brunei Darussalam	31,453.22	32,031.87	31,851.70	30,838.37	29,691.40	29,138.47
Malaysia	9,069.04	9,397.59	9,758.62	10,064.81	10,512.18	10,876.73
Thailand	5,111.91	5,138.27	5,488.40	5,612.69	5,635.64	5,774.65
Indonesia	3,125.22	3,274.73	3,426.99	3,570.93	3,703.37	3,834.06
Philippines	2,145.24	2,189.34	2,298.79	2,421.77	2,529.66	2,635.04
Vietnam	1,333.58	1,401.84	1,459.64	1,522.49	1,596.35	1,684.87
Lao PDR	1,147.10	1,218.60	1,294.80	1,381.66	1,461.22	1,537.53
Myanmar	987.74	1,304.77	1,101.21	1,183.28	1,266.12	1,346.05
Cambodia	782.69	824.85	870.47	920.30	969.34	1,020.91

หมายเหตุ: GDP per capita (constant 2010 US\$)

ที่มา: Worldbank (2016) และ Worldbank (2017)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ระดับรายได้ต่อหัวของประชากรโลก อยู่ที่ประมาณ 10,158.54 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ส่วนประเทศที่มีจำนวนประชากรในสัดส่วนมากของโลก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศจีน และประเทศอินเดีย นั้น มีระดับรายได้ต่อหัวอยู่ที่ 51,486.01 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ 6,416.18 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ และ 1,805.58 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศในกลุ่ม ASEAN นั้น มีระดับรายได้ต่อหัวของประชากรโดยเฉลี่ยประมาณ 12,039.70 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ โดยประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีระดับรายได้ต่อหัวของประชากรสูงที่สุดอยู่ที่ 51,855.08 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ระดับรายได้ต่อหัวของประชากรเป็นตัวแปรที่สามารถสะท้อนได้ถึงกำลังซื้อและอำนาจในการใช้สอย

ภาพที่ 10 ทิศทางปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์กับระดับรายได้ต่อหัวของประชากร

ที่มา: OECD (2016) และ Worldbank (2016)

จากภาพที่ 10 แสดงให้เห็นได้ถึง การเติบโตที่สอดคล้องกันระหว่างระดับรายได้ต่อหัวของประชากร กับปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่า เมื่อระดับรายได้ต่อหัวของประชากร หรือในอีกนัยยะหนึ่งคือ การที่ประชากรมีรายได้หรือกำลังซื้อเพิ่มสูงขึ้น ย่อมจะส่งผลให้เกิดการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้นนั่นเอง

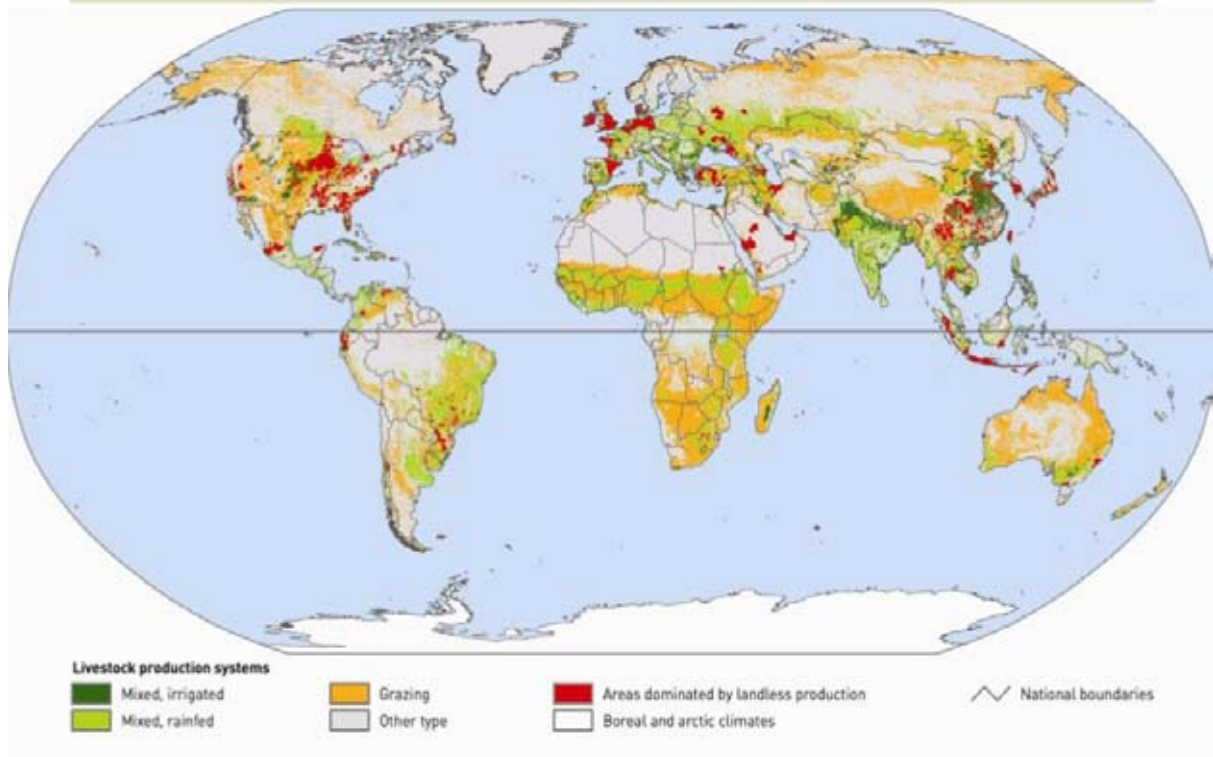
ดังนั้น จากผลการทบทวนภาวะประชากรโลก และทิศทางเศรษฐกิจโลกดังกล่าวในช่วงต้นนั้น แสดงให้เห็นได้ถึงแนวโน้มความต้องการบริโภคอาหารที่จะขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นได้ตามการเพิ่มจำนวนประชากร และการขยายตัวของเมืองที่สะท้อนผ่านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งนับเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อการปศุสัตว์ ทั้งนี้ หากภาคการปศุสัตว์กำกับเรื่องมาตรฐานและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ได้เป็นที่ยอมรับอย่างต่อเนื่องแล้ว ย่อมทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สามารถขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นท่ามกลางกระแสการรักสุขภาพได้อย่างแน่นอน เพราะประชากรที่บริโภคเนื้อสัตว์ยังคงถือครองสัดส่วนเป็นจำนวนที่มากกว่า

2.3 การพัฒนาปศุสัตว์โลกในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

บริบทปศุสัตว์โลก

การปศุสัตว์ของโลกในปัจจุบันได้ผ่านการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตเป็นอย่างมาก เนื่องจากระบบปศุสัตว์ต้องยกระดับให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการของประชากรโลก ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก การขยายตัวของเมืองที่รวดเร็ว และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยการปศุสัตว์เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างอาหารและความมั่นคงทางอาหาร สร้างอาชีพและรายได้ ในกลุ่มประเทศ

ผู้ผลิตซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนา โดยข้อมูลทางสถิติเน้นการปศุสัตว์เป็นกิจกรรมหาเลี้ยงชีพให้กับประชากรโลกราว 1,000 ล้านคน ซึ่งกระจายอยู่ในทวีปเอเชียทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ร้อยละ 27) และเอเชียใต้ (ร้อยละ 37) และเมื่อพิจารณาจากผลผลิตรวมรวมประชาชาติภาคการเกษตรพบว่า ผลผลิตจากปศุสัตว์เป็นผลผลิตที่ครองส่วนแบ่งมากที่สุดราวร้อยละ 40 ทั้งนี้จะพบว่าภูมิภาคทั่วโลกต่างมีความหลากหลายในการปศุสัตว์ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ความหลากหลายในกระบวนการผลิตของระบบปศุสัตว์ทั่วโลก

ที่มา: ประยุกต์จาก FAO (2016)

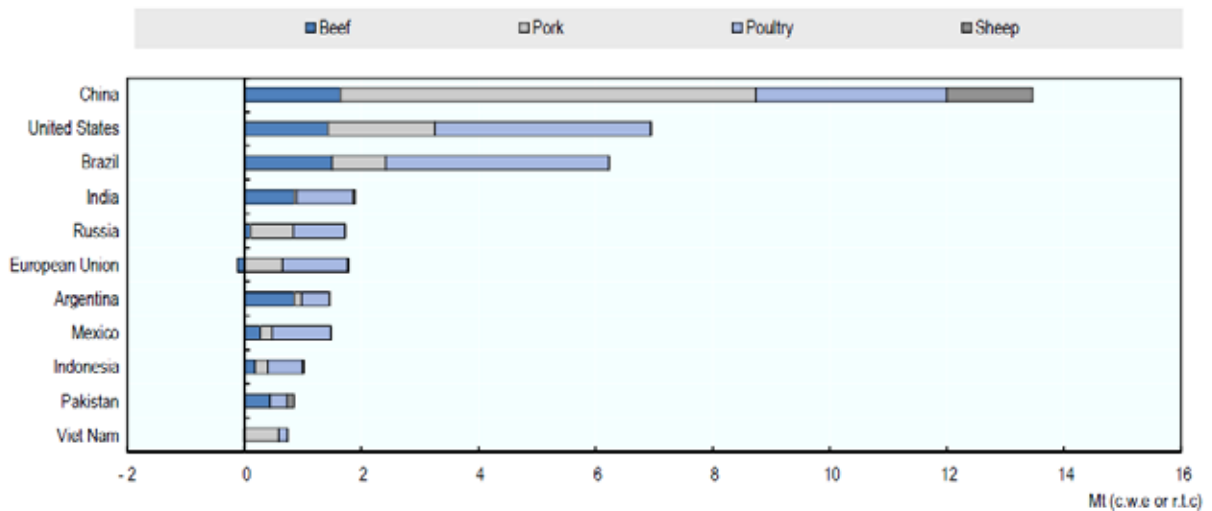
การปศุสัตว์ในภาพรวมของโลกนั้นสามารถพบได้จากรายงาน OECD-FAO Agricultural Outlook 2016 - 2025 ซึ่งได้วิเคราะห์สถานการณ์ปศุสัตว์โลกในอนาคตไว้ว่า ตลาดเนื้อสัตว์นั้นยังคงรักษาความเข้มแข็งราคาัญชีพยังคงอยู่ในระดับต่ำเหมือนเดิม ต้นทุนอาหารสัตว์ก็ยังคงมีความผันผวนสูงในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ในปี ค.ศ. 2025 ผลผลิตเนื้อสัตว์ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น 16% เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี ค.ศ. 2013 - 2015 ในส่วนประเทศกำลังพัฒนาคาดว่า ผลผลิตเนื้อสัตว์ส่วนใหญ่จะเพิ่มขึ้นทั้งหมด โดยผ่านการใช้โปรตีนเข้มข้นมากขึ้นในอาหารปศุสัตว์ เนื้อสัตว์ปีกเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการเติบโตของผลิตผลเนื้อสัตว์โดยรวม เพื่อรองรับความต้องการทั่วโลกที่เพิ่มขึ้น โดยต้นทุนการผลิตต่ำและราคาสินค้าที่ลดลงมีส่วนทำให้เนื้อสัตว์ปีกเป็นตัวเลือกสำหรับทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศกำลังพัฒนา ในส่วนของเนื้อวัวคาดหวังผลิตผลจะเพิ่มขึ้นจาก

ปี ค.ศ. 2016 เนื้อหมูจะเพิ่มขึ้นภายหลัง ค.ศ. 2016 โดยประเทศจีนเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก รวมทั้งเนื้อแกะคาดว่าจะมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยเนื้อแกะคาดว่าจะขยายตัว 2.1% ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าทศวรรษที่ผ่านมาโดยจีน ปากีสถาน ชูदान และออสเตรเลีย

การบริโภคเนื้อสัตว์ทั่วโลกต่อคน/ปี คาดว่าจะเพิ่มขึ้น 35.3 กิโลกรัม (r.w.e) ภายในปี ค.ศ. 2025 ซึ่งเพิ่มขึ้น 1.3 กิโลกรัมต่อวัน เมื่อเทียบกับช่วงปี ค.ศ. 2013 - 2015 ซึ่งสัดส่วนการบริโภคที่เพิ่มขึ้น จะเกี่ยวข้องกับสัตว์ปีกเป็นหลัก อีกทั้งการระบาดของโรคในสัตว์ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงและรวดเร็วและนโยบายทางการค้ายังคงเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนวิวัฒนาการและพลวัตในตลาดเนื้อสัตว์โลก

ด้านการผลิต

การผลิตเนื้อสัตว์ในประเทศกำลังพัฒนานั้น ประเทศบราซิลและจีนยังคงครองการเป็นผู้ผลิตเนื้อสัตว์รายใหญ่ที่สุด โดยคาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นในช่วงที่ประมาณการณ์ไว้ การเติบโตของการผลิตของประเทศบราซิลได้รับประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ อาหารและทุ่งหญ้าที่อุดมสมบูรณ์ ผลผลิตเพิ่มขึ้นและการลดค่าเงิน ส่วนการผลิตของจีนจะได้รับประโยชน์มาจากเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น เนื่องจากหน่วยการผลิตขนาดเล็กเติบโตขึ้นเป็นองค์การการค้าที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่มีศักยภาพในการผลิตเนื้อสัตว์เพิ่มมากขึ้นจนเป็นที่น่าสังเกต ได้แก่ อาร์เจนตินา อินเดีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก ปากีสถาน และเวียดนาม ดังภาพที่ 12

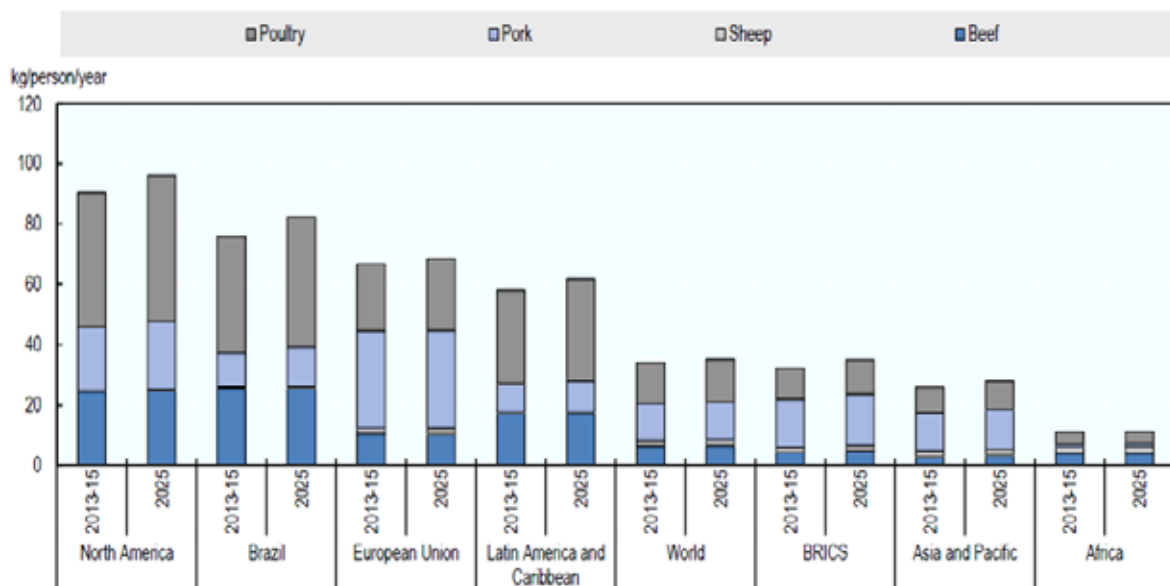

ภาพที่ 12 ประเทศที่มีส่วนแบ่งมากที่สุดในการผลิตเนื้อสัตว์ จำแนกตามประเภทของเนื้อสัตว์

ที่มา: OECD/FAO (2016: 4)

ด้านการบริโภค

การเติบโตของความต้องการเนื้อสัตว์เกิดจากการเติบโตของรายได้และประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีชนชั้นกลางขนาดใหญ่ในแถบเอเชีย ละตินอเมริกา และตะวันออกกลาง ส่วนในประเทศที่พัฒนาแล้วความต้องการเนื้อสัตว์ยังคงเพิ่มขึ้นแต่ยังอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนา ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 การบริโภคเนื้อสัตว์ต่อประชากร จำแนกตามประเทศและภูมิภาค

ที่มา: OECD/FAO (2016: 5)

จากความต้องการในการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ระบบการจัดการพื้นที่และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำปศุสัตว์ อีกทั้งวิธีการทำปศุสัตว์ก็เปลี่ยนจากการใช้ระบบผสมผสาน (Local Multipurpose) เป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายและเป็นปศุสัตว์เชิงเดี่ยวที่เน้นระบบการผลิตเพื่อจำหน่ายมากขึ้น การปศุสัตว์จะกลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในชนบท ส่งผลให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่กลุ่มผู้ผลิตปศุสัตว์ต้องให้ความสำคัญคือ “คุณภาพและระบบการทำฟาร์มปศุสัตว์” เนื่องจากกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงต้องการ “สินค้าที่มีคุณภาพสูง”

ปัญหาและอุปสรรคของการปศุสัตว์โลก

ความต้องการในการบริโภคที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดการขยายตัวของภาคการปศุสัตว์ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมปศุสัตว์ซึ่งเปลี่ยนจากสภาพการทำปศุสัตว์แบบวิถีชนบทสู่การสร้างลักษณะการปศุสัตว์แบบธุรกิจซึ่งก่อให้เกิดสภาพปัญหาดังนี้

1) **สภาพทางการเงินและเทคโนโลยี** การเปลี่ยนผ่านจากระบบปศุสัตว์ดั้งเดิมเพื่อเข้ามาสู่ลักษณะของปศุสัตว์แบบอุตสาหกรรม มักพบกับปัญหาสำคัญคือ “ต้นทุนทางการเงินและต้นทุนทางเทคโนโลยี” เนื่องจากประเทศผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมีความเสียเปรียบทางเทคโนโลยี รวมถึงสภาพทุนและกำลังเงินที่มีไม่มากนัก โอกาสในการพัฒนาเป็นไปได้ยาก ทำให้ผู้ผลิตรายเล็กไม่สามารถจัดหาอาหารคุณภาพดี รวมถึงการรักษาความสะอาด นอกจากนี้สภาพทางโครงสร้างพื้นฐานที่เกิดจากการพัฒนาประเทศซึ่งโดยส่วนใหญ่ไม่เจริญมากนัก เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปศุสัตว์ทั้งสิ้น ทั้งนี้บทบาทภาครัฐที่สำคัญมักแสดงให้เห็นในรูปแบบการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนตลาดกลางสินค้า เพื่อให้ผู้ค้ารายย่อยหรือปศุสัตว์ขนาดเล็กและขนาดกลางสามารถเข้าสู่ตลาดที่มีการแข่งขันได้มากขึ้น โดยในทางทฤษฎีนั้นปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจสามารถอธิบายได้ว่าเกิดจาก “ความเสียเปรียบจากต้นทุนทางธุรกรรม (Transaction cost)” ทำให้ปศุสัตว์ขนาดเล็กหรือขนาดกลาง จำเป็นต้องแบกรับภาระของต้นทุนมากกว่าปศุสัตว์และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จากต้นทุนทางธุรกรรมที่สูงทำให้ปศุสัตว์ในประเทศกำลังพัฒนามักสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อลดค่าใช้จ่ายของตนเอง เช่น การปล่อยของเสียโดยไม่รับผิดชอบ การบุกรุกพื้นที่เพื่อเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น หน้าที่หลักภาครัฐในการช่วยเหลือการปศุสัตว์ขนาดเล็กและ ขนาดกลาง คือ การพยายามแบ่งเบาภาระต้นทุนทางธุรกรรม เช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐานให้เกิดความรวดเร็วในการขนส่ง การสร้างตลาดกลางเพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันได้ของปศุสัตว์รายเล็ก สำหรับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนเป็นทางเลือกที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพต่ำซึ่งสามารถใช้ได้ในระยะสั้น เป็นบางโอกาสเท่านั้น

2) **สุขภาพชีวิตความเป็นอยู่และอาหารในการทำปศุสัตว์** นอกเหนือจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นในการบริโภคนั้น ในปัจจุบันยังให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลิตผลอย่างต่อเนื่องในหลายปีที่ผ่านมา ทั้งนี้คุณภาพของสินค้าผลิตภัณฑ์ประเภทเนื้อสัตว์เป็นผลโดยตรงมาจากสุขภาพในขณะมีชีวิตอยู่ของสัตว์เลี้ยงสุขภาพที่ดีสะท้อนให้เห็นคุณภาพในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้อาหารและดูแลสุขลักษณะจะเห็นได้ว่าความเชื่อมโยงของคุณภาพเนื้อสัตว์เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูและอาหารอย่างลึกซึ้ง

3) **พฤติกรรมทางเลือกผลิตภัณฑ์และความใส่ใจต่อสุขภาพ** ประเด็นความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ เนื้อเป็นความกังวลหลักที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูงหรือกลุ่มผู้บริโภคในประเทศร่ำรวยนั่นเอง โดยประเด็นเรื่องความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการกล่าวถึงมีดังนี้

3.1) **ความปลอดภัยของเนื้อสัตว์และการเกิดใหม่ของโรคจากสัตว์สู่คน** ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โรคระบาดในสัตว์ที่สามารถติดต่อสู่มนุษย์มีปริมาณมากขึ้น เช่น ไข้หวัดนก โรคซาร์ เป็นต้น ทำให้เกิดความตื่นตัว เรื่องความปลอดภัยของเนื้อสัตว์และการทำปศุสัตว์เป็นที่จับตามองอย่างกว้างขวาง รวมถึงประเด็นความอ้วน หรือไขมันสัตว์ซึ่งเป็นแหล่งสะสมสารตกค้างที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้ที่บริโภคเนื้อสัตว์ ทำให้เกิดการพัฒนาและวิจัย วิธีการใหม่ๆ ในการรับมือกับสภาพปัญหาและความกังวลที่เกิดขึ้นทำให้เกิดระบบมาตรฐานขึ้น เช่น HACCP หรือมาตรฐานการผลิตอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา พฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนไป ส่วนหนึ่งมาจากความทันสมัยของเทคโนโลยีที่ทำให้การส่งผ่านข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว มากขึ้น ทำให้แรงกดดันจากความกังวลของผู้บริโภคส่งผ่านไปยังผู้ผลิตมากขึ้น

3.2) **สารตกค้างจากการปศุสัตว์และเชื้อดื้อยา** ประเด็นสารตกค้างเนื่องจากการปศุสัตว์ที่มัก กล่าวถึงได้แก่ ยารักษาโรค เช่น ยาต้านจุลชีพซึ่งหากเกิดการดื้อยาเชื้อโรคอาจกลายพันธุ์และสามารถติดต่อไป ยังมนุษย์ได้ และระบบการให้ฮอร์โมนเพื่อการสร้างการเจริญเติบโต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไก่และสุกร ซึ่ง องค์การอนามัยโลก (WHO) และสหภาพยุโรป ต่างออกกฎข้อบังคับเรื่องการทำปศุสัตว์โดยห้ามใช้ยาปฏิชีวนะ ในปริมาณสูงเพราะอาจก่อให้เกิดการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคและมีการตกค้างของสารเคมีโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัว ยาที่สามารถใช้ร่วมกับมนุษย์ได้โดยสั่งห้ามในการทำปศุสัตว์โดยเด็ดขาด ซึ่งทั้งสองแห่งพยายามสร้าง กระบวนการการตรวจสอบและกีดกันทางการค้า ซึ่งในระยะเริ่มต้น (กลางทศวรรษที่ 90) กระบวนการดังกล่าว ถูกต่อต้านจากผู้ผลิตอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามกระแสความเห็นด้วยจากผู้บริโภคทำให้หลายประเทศต่างใช้ แนวทางเดียวกันในการสร้างนโยบายเพื่อลดบทบาทของสารเคมีและฮอร์โมนจนถึงปัจจุบัน นโยบายดังกล่าว สามารถบังคับใช้ได้จริงเกือบทั่วภูมิภาคในโลก

3.3) **การตัดแต่งพันธุกรรม** เทคโนโลยีชีวภาพเป็นผลพวงจากการพัฒนาของเทคโนโลยีที่มีผล กระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคอย่างมาก ทั้งนี้คำว่าเทคโนโลยีชีวภาพครอบคลุมความหมายอย่างกว้างขวาง อาทิ การผสมเทียม การปลูกถ่ายตัวอ่อน การตัดแต่งพันธุกรรม รวมไปถึงการโคลนนิ่ง ซึ่งเป็นขอบข่ายความรู้ ที่ยังไม่ชัดเจน การนำวิทยาการเหล่านี้มาใช้จึงเสี่ยงต่อความไม่ปกติที่อาจเกิดขึ้นจากความเข้าใจที่ยังไม่ชัดเจน ได้ ดังนั้นกระบวนการส่วนใหญ่ที่เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงมักเป็นกระบวนการที่อยู่ในขั้นการทดลอง นอกจากนี้ ประเด็นการเลี้ยงสัตว์ด้วยอาหารที่ได้จากพืชที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรมยังเป็นประเด็นที่ได้รับความกังวลจาก ผู้บริโภคเช่นกัน ด้วยเหตุผลที่ว่า การตัดแต่งพันธุกรรมอาจนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในสัตว์ที่บริโภคอาหารเหล่านี้ เข้าไป ดังนั้นทั่วโลกจึงพยายามอย่างยิ่งในการพัฒนา ค้นคว้าและวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ทันสมัยในการ ปรับปรุงพันธุ์

ทั้งหมดที่กล่าวมาในส่วนของปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวมของปศุสัตว์ในโลกปัจจุบันเกิดขึ้นมาจาก ลักษณะความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การพัฒนาในการทำปศุสัตว์เพื่อตอบสนอง

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกในช่วงราว 30 ปีที่ผ่านมา ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเปลี่ยนแปลงมีความเป็นพลวัตและไม่แน่นอนอย่างเห็นได้ชัด โดยแรงกดดันที่เกิดขึ้นกับประเทศผู้ผลิตปศุสัตว์โดยส่วนใหญ่มักเกิดจากความต้องการบริโภคที่มากขึ้นและปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นส่วนผลักดันหลักที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงคือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการแชร์ข้อมูลข่าวสารที่ทั่วถึง รวมทั้งรสนิยมในการบริโภคที่เปลี่ยนไป ทำให้การปศุสัตว์ในโลกปัจจุบันมีความท้าทายอย่างยิ่งในการประคับประคองให้เกิดความสมดุลในการพัฒนา นอกจากนี้จากความเอื้ออำนวยของสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ในการทำการปศุสัตว์ส่วนใหญ่ยังก่อให้เกิดโรคในสัตว์เลี้ยงใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ตารางที่ 3 การคาดการณ์ปริมาณเนื้อสัตว์โลก (World meat projection)

	Average 2013-2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
WORLD												
BEEF AND VEAL												
Production	Kt cwe	67,962	69,106	70,029	70,891	72,239	73,141	74,185	75,164	75,974	76,894	77,766
Consumption	Kt cwe	67,340	68,832	69,718	70,598	71,934	72,836	73,874	74,851	75,666	76,586	77,461
PIGMEAT												
Production	Kt cwe	117,005	118,402	119,920	121,533	123,045	124,468	125,838	127,115	128,528	129,833	131,001
Consumption	Kt cwe	116,674	118,398	119,742	121,337	122,833	124,261	125,640	126,914	128,325	129,628	130,797
POULTRY MEAT												
Production	Kt rtc	110,280	115,192	117,630	119,321	120,886	122,758	124,393	126,059	127,889	129,833	131,001
Consumption	Kt rtc	109,811	115,247	117,608	119,321	120,895	122,766	124,392	126,058	127,888	129,565	131,255
SHEEP MEAT												
Production	Kt cwe	14,137	14,473	14,778	15,076	15,426	15,800	16,229	16,571	16,844	17,113	17,438
Consumption	Kt cwe	14,042	14,492	14,805	15,107	15,453	15,818	16,229	16,562	16,844	17,105	17,403
TOTAL MEAT												
Per capita consumption	Kg rwt	34.0	34.3	34.4	34.6	34.7	34.8	34.9	35.0	35.1	35.2	35.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	Average 2013-2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
DEVELOPED COUNTRIES												
BEEF AND VEAL												
Production	Kt cwe	29,198	29,277	29,441	29,782	30,214	30,380	30,580	30,786	30,916	31,080	31,246
Consumption	Kt cwe	28,656	28,708	28,805	29,142	29,510	29,687	29,882	30,071	30,187	30,358	30,501
PIGMEAT												
Production	Kt cwe	42,524	44,141	44,396	44,396	44,730	45,201	45,306	45,430	45,625	45,865	46,085
Consumption	Kt cwe	39,608	40,864	41,156	41,381	41,666	41,741	41,823	41,871	41,960	42,080	42,178
POULTRY MEAT												
Production	Kt rtc	45,679	47,975	48,781	49,341	49,821	50,367	50,825	51,235	51,694	52,198	52,575
Consumption	Kt rtc	43,149	45,555	46,171	46,578	46,903	47,446	47,816	48,203	48,652	49,000	49,382
SHEEP MEAT												
Production	Kt cwe	3,369	3,283	3,306	3,325	3,373	3,423	3,477	3,516	3,540	3,576	3,607
Consumption	Kt cwe	2,631	2,650	2,664	2,667	2,682	2,697	2,716	2,735	2,754	2,769	2,783
TOTAL MEAT												
Per capita consumption	Kg rwt	65.0	66.8	67.2	67.5	67.8	68.1	68.3	68.5	68.7	68.9	69.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	Average 2013-2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
DEVELOPING COUNTRIES												
BEEF AND VEAL												
Production	Kt cwe	38,764	39,830	40,588	41,109	42,025	42,760	43,065	44,377	45,059	45,815	46,520
Consumption	Kt cwe	38,685	40,124	40,913	41,456	42,424	43,149	43,991	44,780	45,479	46,228	46,959
PIGMEAT												
Production	Kt cwe	74,481	74,261	75,524	76,803	77,954	79,267	80,532	81,685	82,904	83,969	84,916
Consumption	Kt cwe	77,066	77,534	78,586	79,956	81,166	82,520	83,317	85,043	86,365	87,549	88,618
POULTRY MEAT												
Production	Kt rtc	64,601	67,218	68,849	69,980	71,065	72,392	73,568	74,824	76,195	77,439	78,680
Consumption	Kt rtc	66,661	69,692	71,438	72,743	73,991	75,320	76,577	77,855	79,236	80,564	81,873
SHEEP MEAT												
Production	Kt cwe	10,768	11,190	11,472	11,751	12,053	12,377	12,752	13,055	13,304	13,537	13,831
Consumption	Kt cwe	11,411	11,841	12,141	12,440	12,771	13,121	13,513	13,827	14,089	14,337	14,648
TOTAL MEAT												
Per capita consumption	Kg rwt	26.6	26.6	26.8	27.0	27.1	27.3	27.4	27.6	27.7	27.8	28.0

Note: Calendar Year: Year ending 30 September for New Zealand. Average 2013-15est: Data for 2015 are estimated.

1. Per capita consumption expressed in retail weight. Carcass weight to retail weight conversion factors of 0.7 for beef and veal, 0.78 for pigmeat and 0.88 for both sheep meat and poultry meat.

2. Excludes Iceland but includes all EU28 member countries.

ที่มา: OECD/FAO (2016: 127)

2.4 เศรษฐกิจการปศุสัตว์โลกที่สำคัญ

จากรายงานสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2560 (สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559: 147-182) ในส่วนของเศรษฐกิจการปศุสัตว์ของโลกนั้นมีจำนวน 4 ชนิด ได้แก่ (1) ไก่เนื้อ (2) สุกร (3) โคเนื้อ และ (4) โคนม สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

2.4.1 ไก่เนื้อ

ด้านการผลิต

การผลิตเนื้อไก่ของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.97 ต่อปี โดยรัสเซียมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดคือ ร้อยละ 7.70 ซึ่งเป็นผลจากมาตรการสนับสนุนการเลี้ยงไก่ของภาครัฐ ปี พ.ศ. 2559 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 89.55 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 88.69 ล้านตัน ส่วนในปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 0.96 โดยสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณการผลิต 18.28 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ บราซิล 13.61 ล้านตัน จีน 12.70 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 11.07 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณ 90.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 89.55 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 1.01 การผลิตเนื้อไก่ของโลกขยายตัวตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งสหรัฐอเมริกา บราซิล สหภาพยุโรป และอินเดีย มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ในขณะที่การผลิตไก่เนื้อของจีนคาดว่าจะลดลง เนื่องจากจีนยังประสบปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดนก

ตารางที่ 4 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	16,621	16,976	17,306	17,971	18,283	2.51	18,960
บราซิล	12,645	12,308	12,692	13,146	13,605	2.15	14,080
จีน	13,700	13,350	13,000	13,400	12,700	-1.47	11,500
สหภาพยุโรป	9,660	10,050	10,450	10,810	11,070	3.51	11,300
อินเดีย	3,160	3,450	3,725	3,900	4,200	7.16	4,500
รัสเซีย	2,830	3,010	3,260	3,600	3,750	7.70	3,770
ไทย	1,550	1,500	1,570	1,700	1,780	4.10	1,890
ประเทศอื่นๆ	23,101	23,755	24,552	24,167	24,160	1.07	24,718
รวมทั้งหมด	83,267	84,399	86,555	88,694	89,548	1.97	90,448

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ด้านการตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การบริโภคเนื้อไก่ของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.86 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกอยู่ที่ปริมาณ 87.38 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 86.96 ล้านตัน ของปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 0.48 ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ 15.23 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 12.99 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 10.38 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 88.41 ล้านตัน เพิ่มขึ้น จาก 87.38 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 1.18 ผู้บริโภครายใหญ่ที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีการบริโภคปริมาณ 15.66 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 11.71 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 10.79 ล้านตัน

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	13,346	13,691	14,043	15,094	15,233	3.69	15,661
จีน	13,543	13,174	12,830	13,267	12,985	-0.77	11,705
สหภาพยุโรป	9,293	9,638	10,029	10,361	10,375	2.97	10,785
ประเทศอื่นๆ	45,442	46,380	48,043	48,234	48,783	1.83	50,259
รวมทั้งหมด	81,624	82,883	84,945	86,956	87,376	1.86	88,410

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(2) การส่งออก

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.34 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 10.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 10.25 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 5.26 โดยได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ทำให้บราซิลซึ่งเป็นประเทศปลอดไข้หวัดนกได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลกแทนสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2559 บราซิลสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้ปริมาณ 4.11 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา 2.98 ล้านตัน สหภาพยุโรป 1.25 ล้านตัน และประเทศไทย 0.67 ล้านตัน โดยประเทศไทยได้ก้าวมาเป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 11.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.79 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 5.36 ผู้ผลิตรายเดิม (บราซิล สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป) ยังคงเป็นผู้ครองตลาด ในขณะที่ผู้ผลิตรายเล็กมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น และบราซิลยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่ มากที่สุด คือ 4.39 ล้านตันเพิ่มขึ้นจาก 4.11 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 6.69 รองลงมาได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และประเทศไทย ตามลำดับ โดยไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
บราซิล	3,508	3,482	3,558	3,841	4,110	4.24	4,385
สหรัฐอเมริกา	3,299	3,332	3,310	2,867	2,978	-3.49	3,128
สหภาพยุโรป	1,094	1,083	1,133	1,177	1,250	3.56	1,275
ไทย	538	504	546	622	670	6.71	710
จีน	411	420	430	401	395	-1.25	345
ตุรกี	284	337	378	321	280	-0.77	320
ประเทศอื่นๆ	954	1,116	1,122	1,025	1,110	2.20	1,209
รวมทั้งหมด	10,088	10,274	10,477	10,254	10,793	1.34	11,372

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(3) การนำเข้า

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.75 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกอยู่ที่ปริมาณ 8.91 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 จากปี พ.ศ. 2558 อยู่ที่ 8.63 ล้านตัน โดยญี่ปุ่นเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่มากเป็นอันดับ 1 ของโลก คือ 0.96 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย 0.85 ล้านตัน เม็กซิโก 0.82 ล้านตัน สหภาพยุโรป 0.75 ล้านตัน อิรัก 0.67 ล้านตัน และแอฟริกาใต้ 0.52 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 9.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 8.91 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 4.20 โดยประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่ 5 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย สหภาพยุโรป และอิรัก ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 คาดว่าประเทศดังกล่าวจะมีปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่ 0.92 0.85 0.84 0.76 และ 0.70 ล้านตัน ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
ญี่ปุ่น	877	854	888	936	955	2.66	920
เม็กซิโก	616	682	722	790	820	7.46	850
ซาอุดีอาระเบีย	750	838	762	863	850	2.84	840
สหภาพยุโรป	727	671	712	728	750	1.45	760
อิรัก	610	673	698	625	670	1.14	695
แอฟริกาใต้	371	355	369	436	520	9.21	560
จีน	254	244	260	268	410	11.09	550
ฮ่องกง	300	272	299	312	325	3.02	335
สหรัฐอเมริกา	223	217	225	277	305	9.09	330
ฟิลิปปินส์	150	148	199	205	260	15.33	280
ประเทศอื่นๆ	3,668	3,738	3,768	3,186	3,041	-5.21	3,176
รวมทั้งหมด	8,546	8,692	8,902	8,626	8,906	0.75	9,296

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

2.4.2 สุกร

ด้านการผลิต

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การผลิตเนื้อสุกรของประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 0.48 ต่อปี ในปี พ.ศ. 2559 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 108.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีปริมาณ 111.38 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.86 ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย เวียดนาม และแคนาดา ผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.13 ร้อยละ 1.95 ร้อยละ 2.74 ร้อยละ 5.86 ร้อยละ 2.36 และร้อยละ 1.80 ตามลำดับ ส่วนจีนมีสัดส่วนของการผลิตลดลงร้อยละ 0.34

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 111.01 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ประมาณร้อยละ 2.60 โดยคาดว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญหลายประเทศ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย และเวียดนาม จะผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.66 ร้อยละ 3.82 ร้อยละ 3.10 ร้อยละ 4.69 และร้อยละ 1.98 ตามลำดับ จีนมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจาก 2 ปีที่ผ่านมา มีผลผลิตลดลง ทำให้ราคาสุกรปรับตัวสูงขึ้น ส่วนบราซิล เศรษฐกิจฟื้นตัว และมีความต้องการจากตลาดต่างประเทศ ทำให้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น สำหรับรัสเซียยังคงขยายการผลิตเพิ่มขึ้นโดยมีการปรับปรุงประสิทธิภาพโดยรวมของอุตสาหกรรมสุกรให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้น แม้จะมีปัญหาโรคคอหิวต้งสุกรแอฟริกันก็ตาม

ตารางที่ 8 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 – 2560

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
จีน	53,427	54,930	56,710	56,375	51,850	-0.34	53,750
สหภาพยุโรป*	22,526	22,359	22,540	23,290	23,350	1.13	23,350
สหรัฐอเมริกา	10,554	10,525	10,368	11,121	11,307	1.95	11,739
บราซิล	3,330	3,335	3,400	3,519	3,710	2.74	3,825
รัสเซีย	2,175	2,400	2,510	2,615	2,770	5.86	2,900
เวียดนาม	2,307	2,349	2,425	2,475	2,525	2.36	2,575
แคนาดา	1,844	1,822	1,805	1,899	1,975	1.80	1,980
ฟิลิปปินส์	1,310	1,340	1,353	1,370	1,440	2.14	1,500
ประเทศอื่นๆ	9,400	9,768	9,455	8,712	9,274	-1.40	9,392
รวมทั้งหมด	106,873	108,828	110,566	111,376	108,201	0.48	111,011

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน *สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ด้านการตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศต่างๆ ได้มีการเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.48 ต่อปี ในปี พ.ศ. 2559 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 108.00 ล้านตัน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีปริมาณ 109.91 ล้านตัน ร้อยละ 1.74 ประเทศต่างๆ มีการบริโภคเพิ่มขึ้นโดยสหรัฐอเมริกา รัสเซีย ญี่ปุ่น และเวียดนาม มีการบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 ร้อยละ 4.77 ร้อยละ 0.86 และร้อยละ 2.04 ตามลำดับ ส่วนจีน สหภาพยุโรป และบราซิล มีการบริโภคลดลงร้อยละ 2.87 ร้อยละ 4.07 และร้อยละ 2.83 ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 110.69 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 2.49 โดยคาดว่าจีน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย บราซิล เวียดนาม และเม็กซิโก บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.11 ร้อยละ 3.80 ร้อยละ 3.80 ร้อยละ 2.67 ร้อยละ 2.00 และร้อยละ 3.44 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนญี่ปุ่น การบริโภคลดลงร้อยละ 0.19 ส่วนสหภาพยุโรปการบริโภคทรงตัว

ตารางที่ 9 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
จีน	53,922	55,456	57,195	55,668	54,070	0.09	55,870
สหภาพยุโรป*	20,382	20,147	20,390	20,913	20,062	0.06	20,062
สหรัฐอเมริกา	8,441	8,665	8,545	9,341	9,452	3.06	9,811
รัสเซีย	3,239	3,267	3,024	3,016	3,160	-1.29	3,280
บราซิล	2,670	2,751	2,845	2,893	2,811	1.54	2,886
ญี่ปุ่น	2,557	2,549	2,543	2,568	2,590	0.33	2,585
เวียดนาม	1,850	1,956	1,991	2,176	2,270	5.29	2,348
แคนาดา	1,844	1,822	1,805	1,899	1,975	1.80	1,980
ฟิลิปปินส์	1,310	1,340	1,353	1,370	1,440	2.14	1,500
ประเทศอื่นๆ	9,400	9,768	9,455	8,712	9,274	-1.40	9,392
รวมทั้งหมด	106,873	108,828	110,566	111,376	108,201	0.48	111,011

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน *สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(2) การส่งออก

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่างๆ มีการส่งออกขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 3.60 ต่อปี ในปี พ.ศ. 2559 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 8.54 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีปริมาณ 7.22 ล้านตัน ร้อยละ 18.28 ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหภาพยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา ประเทศบราซิล และประเทศเม็กซิโก โดยมีอัตราการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 38.13 ร้อยละ 3.70 ร้อยละ 8.96 ร้อยละ 43.54 และร้อยละ 9.38 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกเพิ่มขึ้น และสหรัฐอเมริกาส่งออกได้เพิ่มขึ้นจากการที่สามารถแข่งขันทางด้านราคา กับประเทศคู่แข่ง สำหรับประเทศที่ส่งออกลดลง ได้แก่ จีน ซิลี และออสเตรเลีย โดยคิดเป็นร้อยละ 22.08 ร้อยละ 1.69 และร้อยละ 2.78 ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 8.63 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 1.07 โดยคาดว่าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศบราซิล และประเทศเม็กซิโก จะส่งออกเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 3.95 ร้อยละ 4.44 และร้อยละ 7.14 ตามลำดับ โดยที่สหรัฐอเมริกามีผลผลิตเพิ่มขึ้นแต่ราคาลดลง และค่าเงินมีแนวโน้มอ่อนตัวลง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ความต้องการของตลาดต่างๆ เพิ่มขึ้น ส่วนสหภาพยุโรป ประเทศจีน ประเทศออสเตรเลีย และประเทศเวียดนาม การส่งออกจะทรงตัว ส่วนประเทศแคนาดาและซิลีนี้นั้น แนวโน้มการส่งออกลดลงร้อยละ 3.70 และร้อยละ 2.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
สหภาพยุโรป*	2,165	2,227	2,164	2,389	3,300	9.56	3,300
สหรัฐอเมริกา	2,440	2,262	2,309	2,272	2,356	-0.65	2,449
แคนาดา	1,243	1,246	1,218	1,239	1,350	1.61	1,300
บราซิล	661	585	556	627	900	7.11	940
จีน	235	244	276	231	180	-5.71	180
ซิลี	180	164	163	178	175	0.26	170
เม็กซิโก	95	111	117	128	140	9.62	150
ออสเตรเลีย	36	36	37	36	35	-0.56	35

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
เวียดนาม	32	22	21	21	21	-8.51	21
ประเทศอื่นๆ	176	111	101	100	81	-15.27	84
รวม	7,263	7,008	6,962	7,224	8,538	3.60	8,629

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน *สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(3) การนำเข้า

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศต่างๆ ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น ในอัตราร้อยละ 4.10 ต่อปี ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2559 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญ มีปริมาณการนำเข้ารวม 8.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีปริมาณ 6.71 ล้านตัน หรือคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 23.85 ทั้งนี้ ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่มีการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึง 1.33 เท่า เนื่องจากมีปริมาณการผลิตลดลง ส่วนญี่ปุ่น เม็กซิโก เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และฮ่องกง มีการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 3.94 ร้อยละ 4.49 ร้อยละ 1.84 ร้อยละ 2.17 และร้อยละ 22.17 ตามลำดับ สำหรับ ออสเตรเลียนำเข้าลดลงร้อยละ 2.27

ปี พ.ศ. 2560 คาดการณ์ว่าจะมีปริมาณการนำเข้ารวมเท่ากับ 8.31 ล้านตัน ลดลง จากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 0.08 โดยคาดว่าเม็กซิโก เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และฟิลิปปินส์ จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.44 ร้อยละ 3.28 ร้อยละ 1.74 และร้อยละ 13.64 ตามลำดับ ส่วนจีน และญี่ปุ่น การนำเข้า ทรงตัว และในฮ่องกง และออสเตรเลีย มีนำเข้าลดลงร้อยละ 2.06 และร้อยละ 2.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560 ^{2/}
จีน	730	770	761	1,029	2,400	30.61	2,300
ญี่ปุ่น	1,259	1,223	1,332	1,270	1,320	1.33	1,320
เม็กซิโก	706	783	818	981	1,025	10.20	1,050
เกาหลีใต้	502	388	480	599	610	8.59	630
สหรัฐอเมริกา	364	399	459	506	517	9.85	526
ฮ่องกง	414	399	347	397	485	3.16	475
ออสเตรเลีย	194	183	191	220	215	3.97	210
ฟิลิปปินส์	138	172	199	175	220	9.97	250
ประเทศอื่นๆ	2,551	2,278	1,746	1,529	1,522	-13.34	1,546
รวม	6,858	6,595	6,333	6,706	8,314	4.10	8,307

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

2.4.3 โคเนื้อ

ด้านการผลิต

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การผลิตเนื้อโคของประเทศต่างๆ ได้มีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น ในอัตราร้อยละ 0.13 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณการผลิตอยู่ที่ 60.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากก่อนที่มีปริมาณการผลิตประมาณ 60.02 ล้านตัน หรือร้อยละ 0.77 ผู้ผลิตรายใหญ่มีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป จีน และอินเดีย มีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.29 ร้อยละ 2.07 ร้อยละ 2.99 และร้อยละ 3.66 ตามลำดับ ส่วนบราซิลมีผลผลิตลดลงร้อยละ 1.50

ปี พ.ศ. 2560 คาดการณ์ว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 61.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 1.38 ผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล จีน และอินเดีย ซึ่งผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.68 ร้อยละ 2.00 ร้อยละ 0.72 และร้อยละ 2.35 ตามลำดับ ส่วนในสหภาพยุโรป ปริมาณการผลิตทรงตัว การผลิตของโลกขยายตัวจากการผลิตที่เพิ่มขึ้นในสหรัฐอเมริกา และอเมริกาใต้ โดยเฉพาะบราซิลมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากความต้องการในตลาดส่งออกที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการขยายเข้าสู่ตลาดของ จีน ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 12 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560**
สหรัฐอเมริกา	11,848	11,751	11,075	10,817	11,389	-1.61	11,808
บราซิล	9,307	9,675	9,723	9,425	9,284	-0.31	9,470
สหภาพยุโรป	7,708	7,388	7,443	7,691	7,850	0.77	7,850
จีน	6,623	6,730	6,890	6,700	6,900	0.78	6,950
อินเดีย	3,491	3,800	4,100	4,100	4,250	4.81	4,350
ประเทศอื่นๆ	20,736	21,441	21,862	21,289	20,813	0.00	20,890
รวม	59,713	60,785	61,093	60,022	60,486	0.13	61,318

หมายเหตุ: *ประมาณการ **คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ด้านการตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศต่างๆ มีทิศทางที่ลดลงในอัตราส่วนร้อยละ 0.35 ต่อปี ประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป และจีน การบริโภคเนื้อโคในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณ 57.73 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีการบริโภคปริมาณ 58.16 ล้านตันร้อยละ 0.75

ปี พ.ศ. 2560 คาดการณ์ว่าจะมีการบริโภคเนื้อโค 59.40 ล้านตัน เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 2.90 โดยประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุดยังคงเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่ที่ประมาณ 11.85 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 7.89 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 7.88 ล้านตัน

ตารางที่ 13 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560**
สหรัฐอเมริกา	11,739	11,608	11,241	11,276	11,664	-0.42	11,845
จีน	6,667	7,112	7,277	7,339	7,673	3.17	7,890
สหภาพยุโรป	7,760	7,520	7,514	7,751	7,890	0.64	7,875
บราซิล	7,845	7,885	7,896	7,781	7,499	-1.03	7,585
อาร์เจนตินา	2,458	2,664	2,503	2,534	1,390	-11.22	2,465
ประเทศอื่นๆ	21,803	22,333	22,593	21,483	21,612	-0.56	21,741
รวม	58,272	59,122	59,024	58,164	57,728	-0.35	59,041

หมายเหตุ: * ปริมาณการ คัดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(2) การส่งออก

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การส่งออกเนื้อโคเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.49 ต่อปี ส่วนใน บราซิล และอินเดียมีการส่งออกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2559 นั้น มีการส่งออกเนื้อโค 9.44 ล้านตัน ลดลงจากปี พ.ศ. 2558 ที่มีการส่งออก 9.54 ล้านตัน ร้อยละ 1.03 เนื่องจาก ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์มีการส่งออกลดลงร้อยละ 25.30 และร้อยละ 9.23 ตามลำดับ และในบราซิล อินเดีย และสหรัฐอเมริกา มีการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.50 ร้อยละ 2.44 และร้อยละ 8.95 ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโค 9.70 ล้านตัน เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 2.72 บราซิลเป็นผู้ส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 2.18 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินเดีย 1.93 ล้านตัน และออสเตรเลีย 1.33 ล้านตัน จีนยังคงเป็นตลาดที่มีการเติบโตสูง โดยมีการเปิดตลาดให้แก่อาร์เจนตินา และ บราซิล ซึ่งส่งผลให้บราซิลเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่ง

ตารางที่ 14 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560**
บราซิล	1,524	1,849	1,909	1,705	1,850	3.11	1,950
อินเดีย	1,411	1,765	2,082	1,806	1,850	5.81	1,925
ออสเตรเลีย	1,407	1,593	1,851	1,854	1,385	1.21	1,325
สหรัฐอเมริกา	1,112	1,174	1,167	1,028	1,120	-1.18	1,193
นิวซีแลนด์	517	529	579	639	580	4.28	550
ประเทศอื่นๆ	2,160	2,212	2,404	2,505	2,654	5.51	2,753
รวม	8,131	9,122	9,992	9,537	9,439	3.49	9,696

หมายเหตุ: * ปริมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(3) การนำเข้า

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 การนำเข้าเนื้อโคมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 2.96 ต่อปี โดยการนำเข้าเนื้อโคในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ประมาณ 7.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ที่มีการนำเข้า 7.65 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 0.25 เนื่องจากประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 24.43 ร้อยละ 11.32 และร้อยละ 23.19 ตามลำดับ ส่วนสหรัฐอเมริกา และรัสเซีย มีการนำเข้าลดลง ร้อยละ 10.40 และร้อยละ 5.80 ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2560 คาดการณ์ว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลกประมาณ 7.76 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 1.27 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลัก เช่น จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยมีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.15 ร้อยละ 2.10 และร้อยละ 1.96 ตามลำดับ ส่วนในเกาหลีใต้นั้น มีความต้องการการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปริมาณการผลิตที่ลดลง จากการเปลี่ยนแปลงของประชากรและนโยบายในประเทศ ส่วนสหรัฐอเมริกามีการนำเข้าลดลงร้อยละ 11.24 เนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ในขณะที่รัสเซียและอียิปต์มีการนำเข้าในระดับเดิม เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงซบเซา

ตารางที่ 15 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2560

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2560**
สหรัฐอเมริกา	1,007	1,020	1,337	1,529	1,370	10.74	1,216
จีน	86	412	417	663	825	64.84	950
ญี่ปุ่น	737	760	739	707	715	-1.32	730
รัสเซีย	1,027	1,023	929	621	585	-15.00	585
เกาหลีใต้	370	375	392	414	510	7.69	520
ประเทศอื่นๆ	3,488	3,858	4,067	3,713	3,661	0.59	3,762
รวม	6,715	7,448	7,881	7,647	7,666	2.96	7,763

หมายเหตุ: * ปริมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

2.4.4 โคนม

ด้านการผลิต

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 จำนวนโคนมในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.60 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนโคนมรวม 141.71 ล้านตัว ซึ่งเพิ่มขึ้นในปริมาณ 139.58 ล้านตัว ของปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 1.53 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย มีจำนวนโคนมรวม 54.50 ล้านตัว รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 23.62 ล้านตัว และบราซิล 17.68 ล้านตัว

ในปี พ.ศ. 2555 - 2559 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 2.12 ต่อปี โดยผลผลิตน้ำนมดิบในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณรวม 499.81 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 มากถึง 493.69 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 1.24 ประเทศที่มีผลผลิตน้ำนมดิบมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีผลผลิตน้ำนมดิบรวม 151.60 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา อยู่ที่ 96.34 ล้านตัน และอินเดียอยู่ที่ 68.00 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญนั้น มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 4.92 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณรวม 4.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 4.71 ล้านตัน ของ ร้อยละ 1.70 ประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณการผลิตรวม 1.80 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.05 ล้านตัน และอินเดีย 0.54 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดการณ์ว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพราะเกิดการขยายตัวตามธรรมชาติ การผลิตนมของสหภาพยุโรปเป็นอิสระจากข้อจำกัดของโควตา และผลผลิตน้ำนมของไอร์แลนด์ เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ประกอบกับแรงจูงใจจากราคานมและผลิตภัณฑ์นมที่เริ่มปรับตัวสูงขึ้น แม้ว่าการผลิตนมในประเทศออสเตรเลียจะมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยและผลตอบแทนที่ลดลงในปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลจากราคานมที่ลดลงและค่าใช้จ่ายด้านอาหารที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 16 จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558*	2559**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	46.40	48.25	50.50	52.50	54.50	4.15
สหภาพยุโรป	23.05	23.19	23.47	23.56	23.62	0.65
บราซิล	16.46	16.60	16.83	17.33	17.68	1.88
สหรัฐอเมริกา	9.24	9.22	9.26	9.32	9.32	0.28
จีน	8.00	8.35	8.40	8.40	8.50	1.28
รัสเซีย	8.60	8.25	8.05	7.75	7.55	-3.18
ประเทศอื่นๆ	21.31	21.18	21.10	20.72	20.54	-0.95
รวม	133.06	135.04	137.61	139.58	141.71	1.60

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คัดคะแนน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ตารางที่ 17 ปริมาณผลผลิตนํ้านมดิบในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558*	2559**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	139.00	140.10	146.50	149.50	151.60	2.42
สหรัฐอเมริกา	91.01	91.28	93.49	94.62	96.34	1.51
อินเดีย	55.50	57.50	60.50	64.00	68.00	5.27
จีน	32.60	34.30	37.25	37.55	38.00	4.05
รัสเซีย	31.83	30.53	30.50	30.55	30.09	-1.11
บราซิล	23.01	24.26	25.49	26.30	27.10	4.16
ประเทศอื่นๆ	89.90	88.65	90.60	91.07	88.68	-0.04
รวม	426.85	466.62	484.33	493.69	499.81	2.12

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ตารางที่ 18 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558*	2559**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	1.270	1.250	1.550	1.710	1.800	10.64
สหรัฐอเมริกา	0.973	0.956	1.047	1.029	1.045	2.19
อินเดีย	0.450	0.490	0.520	0.540	0.540	4.73
นิวซีแลนด์	0.404	0.404	0.415	0.390	0.380	-1.57
ออสเตรเลีย	0.235	0.215	0.205	0.266	0.260	4.24

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเทศ	2555	2556	2557	2558*	2559**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
บราซิล	0.141	0.151	0.154	0.157	0.160	2.96
ประเทศอื่นๆ	0.586	0.585	0.621	0.620	0.601	1.09
รวม	4.059	4.051	4.512	4.712	4.786	4.92

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ด้านการตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี พ.ศ. 2555 - 2559 ความต้องการบริโภคน้ำมันของประเทศต่างๆ โดยรวมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 1.60 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณความต้องการบริโภคน้ำมัน 182.29 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 180.14 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 1.19 ทั้งนี้ อินเดียเป็นประเทศที่บริโภคน้ำมันสูงที่สุด คือ 62.75 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป ประมาณ 34.00 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 26.52 ล้านตัน

ความต้องการบริโภคคนมผงขาดมันเนยในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 2.67 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีการบริโภครวม 3.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 เล็กน้อย ทั้งนี้ ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณการบริโภค 0.90 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินเดีย 0.54 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 0.51 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการบริโภคน้ำมันและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการนำเข้ามีแนวโน้มที่ดีขึ้น

ตารางที่ 19 ปริมาณการบริโภคน้ำมันในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558*	2559**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	52.00	54.40	57.00	59.75	62.75	4.81
สหภาพยุโรป	33.80	33.80	34.07	34.00	34.00	0.18
สหรัฐอเมริกา	27.74	27.33	27.06	26.79	26.52	-1.09
จีน	13.52	14.35	15.15	15.36	15.57	3.57
บราซิล	8.56	9.04	9.66	9.90	10.10	4.31
รัสเซีย	11.00	10.15	9.86	9.50	9.19	-4.17
ประเทศอื่นๆ	24.97	24.45	24.69	24.84	24.16	-0.50
รวม	171.59	173.52	177.49	180.14	182.29	1.60

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

ตารางที่ 20 ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	25581/	25592/	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.802	0.848	0.889	0.982	0.900	3.85
อินเดีย	0.425	0.400	0.446	0.492	0.539	7.06
สหรัฐอเมริกา	0.523	0.424	0.458	0.487	0.505	0.69
เม็กซิโก	0.291	0.253	0.258	0.314	0.320	4.14
จีน	0.225	0.289	0.300	0.244	0.250	0.42
อินโดนีเซีย	0.205	0.222	0.215	0.204	0.205	-0.85
ประเทศอื่นๆ	0.978	1.052	1.038	1.055	1.062	1.69
รวม	3.449	3.488	3.604	3.778	3.781	2.67

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(2) การส่งออก

ในช่วงปี พ.ศ. 2555 – 2559 การส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีอัตราเพิ่มร้อยละ 4.79 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีการส่งออกรวม 1.99 ล้านตัน ซึ่งมีปริมาณลดลงจากปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 2.06 ล้านตัน หรือประมาณร้อยละ 3.40 ทั้งนี้ ประเทศที่ส่งออกนมผงขาดมันเนยมากที่สุดคือ สหภาพยุโรป ส่งออกปริมาณ 0.65 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 0.54 ล้านตัน และนิวซีแลนด์ 0.42 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการส่งออกนมผงขาดมันเนยของโลกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาหรือลดลงเล็กน้อย เนื่องจากสหภาพยุโรปซึ่งเป็นผู้ส่งออกหลักมีการส่งออกลดลงต่อเนื่อง ผลจากการที่รัสเซียยังไม่อนุญาตให้มีการนำเข้าอาหารจากสหภาพยุโรป และการส่งออกของสหรัฐอเมริกาก็ลดลงเช่นเดียวกัน เพราะต้องเผชิญกับการแข่งขันอย่างรุนแรงในตลาดเอเชีย

ตารางที่ 21 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558*	2559**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.520	0.407	0.646	0.686	0.650	10.17
สหรัฐอเมริกา	0.444	0.555	0.544	0.560	0.544	4.24
นิวซีแลนด์	0.390	0.392	0.383	0.411	0.415	1.73
ออสเตรเลีย	0.168	0.119	0.164	0.201	0.190	8.01
เบลารุส	0.076	0.096	0.092	0.111	0.105	8.24
ยูเครน	0.026	0.012	0.028	0.030	0.030	12.78
ประเทศอื่นๆ	0.078	0.178	0.109	0.060	0.054	-16.66
รวม	1.702	1.759	1.966	2.059	1.988	4.79

หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น ** คาดคะเน

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

(3) การนำเข้า

ในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีอัตราเพิ่มร้อยละ 2.12 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณการนำเข้ารวม 1.17 ล้านตัน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 1.18 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 0.85 ทั้งนี้ ประเทศที่มีการนำเข้ามากที่สุด คือ เม็กซิโก โดยมีปริมาณการนำเข้าประมาณ 0.27 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีนและอินโดนีเซีย 0.21 ล้านตัน

ปี พ.ศ. 2560 คาดว่าการนำเข้านมผงขาดมันเนยของโลกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักเริ่มมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีที่ผ่านมา ได้แก่ เม็กซิโก จีน และฟิลิปปินส์

ตารางที่ 22 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ปี พ.ศ. 2555 - 2559

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2555	2556	2557	2558	2559*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เม็กซิโก	0.236	0.198	0.203	0.259	0.265	5.13
จีน	0.168	0.235	0.253	0.200	0.210	2.89
อินโดนีเซีย	0.206	0.225	0.215	0.205	0.205	-0.93
อัลจีเรีย	0.112	0.120	0.168	0.140	0.135	5.42
รัสเซีย	0.096	0.131	0.103	0.110	0.110	0.98
ฟิลิปปินส์	0.106	0.113	0.095	0.100	0.110	-0.48
ประเทศอื่นๆ	0.148	0.126	0.141	0.100	0.138	1.37
รวม	1.071	1.148	1.178	1.180	1.173	2.12

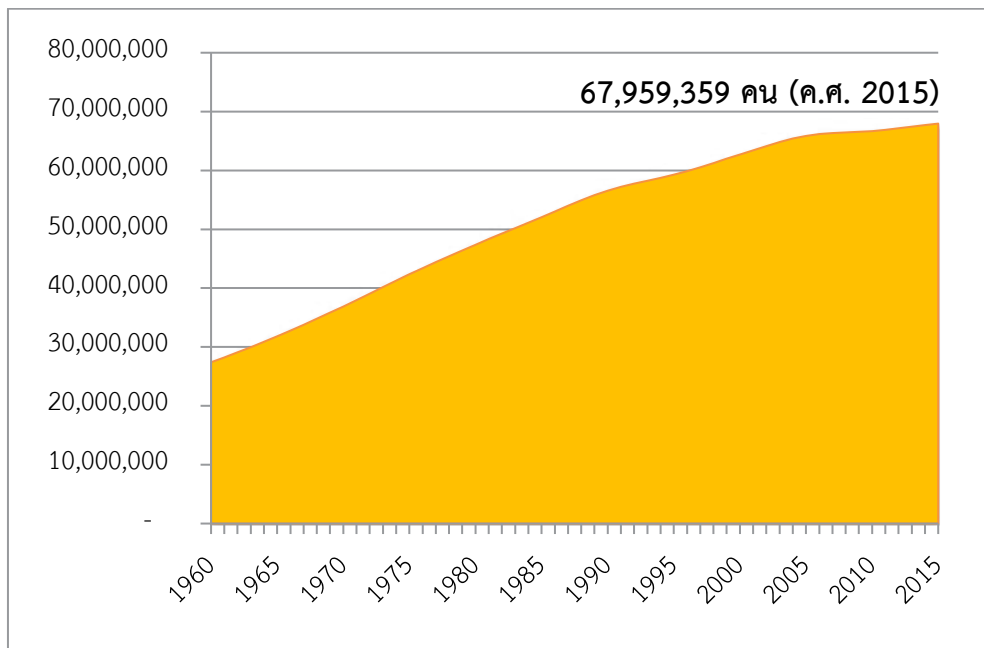
หมายเหตุ: *ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

3. ทิศทางเศรษฐกิจการปศุสัตว์ของประเทศไทย

จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของประชากรไทยของสำนักงานสถิติพบว่า ประชากรไทยที่บริโภคอาหารกลุ่มเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์นั้น มีจำนวนมากถึง 59,066,157 คน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 95.78 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) โดยเป็นกลุ่มที่มีการบริโภคทุกวัน ร้อยละ 31.98 ซึ่งในกลุ่มนี้โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากถึงร้อยละ 16.21 สะท้อนให้เห็นได้ว่าประชากรไทยเป็นกลุ่มบริโภคเนื้อสัตว์อย่างชัดเจน

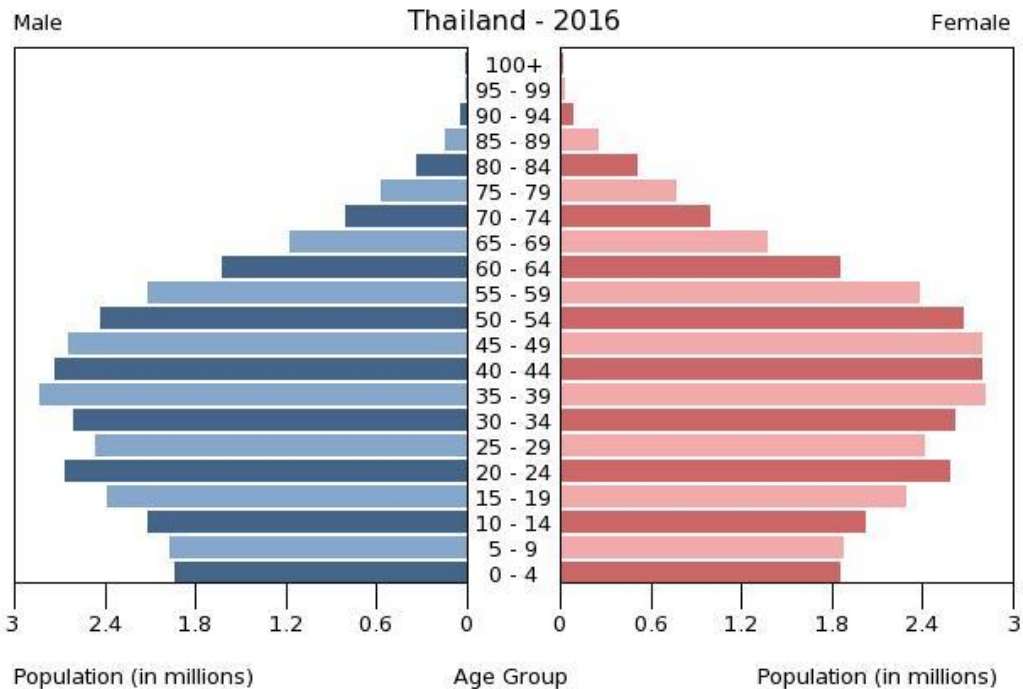
ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับที่ 21 ของโลก โดยจากสถิติในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 68,200,824 คน (Central Intelligence Agency, 2016) และจำนวนประชากรของไทยปี พ.ศ. 2558 อยู่ที่ 67,959,359 คน โดยเฉลี่ยแล้วประชากรของประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.71

ภาพที่ 14 จำนวนประชากรไทย

ที่มา: World Bank (2016)

จากภาพที่ 14 จะเห็นได้ว่าประชากรของประเทศไทย มีอัตราการเติบโตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) โดยเป็นประชากรเพศหญิงประมาณร้อยละ 50.71 (World Bank, 2016) และมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 37.2 ปี และมีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 74.7 ปี จำแนกเป็นอายุขัยเฉลี่ยของเพศชาย อยู่ที่ 36.2 ปี และ เพศหญิง อยู่ที่ 38.2 ปี มีอัตราการพึ่งพิงโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 39.2 อัตราการพึ่งพิงวัยเด็กอยู่ที่ร้อยละ 24.7 และอัตราการพึ่งพิง วัยชราอยู่ที่ร้อยละ 14.6 (Central Intelligence Agency, 2016)

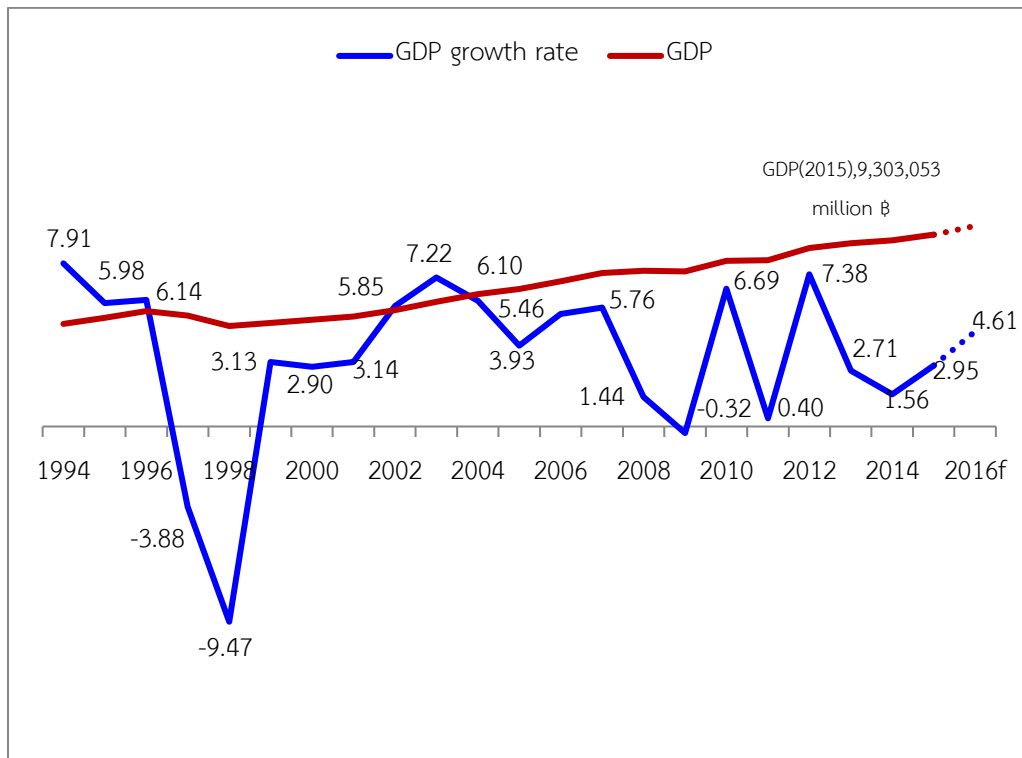
ภาพที่ 15 โครงสร้างประชากรไทย

ที่มา: Central Intelligence Agency (2016)

จากภาพที่ 15 จะพบว่า โครงสร้างประชากรไทยอยู่ในช่วงอายุ 25 – 54 ปี เป็นส่วนใหญ่ โดยคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 46.50 รองลงมาคือประชากรที่อยู่ในช่วงอายุ 0 – 14 ปีร้อยละ 17.18 ประชากรที่อยู่ในช่วงอายุ 15 – 24 ปีร้อยละ 14.47 ประชากรที่อยู่ในช่วงอายุ 55 – 64 ปีร้อยละ 11.64 และประชากรที่อยู่ในช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไปร้อยละ 10.21 (Central Intelligence Agency, 2016) ทั้งนี้ จะพบว่าประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุของคนวัยทำงานที่มีกำลังซื้อ และมีอำนาจในการบริโภค

3.1 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย

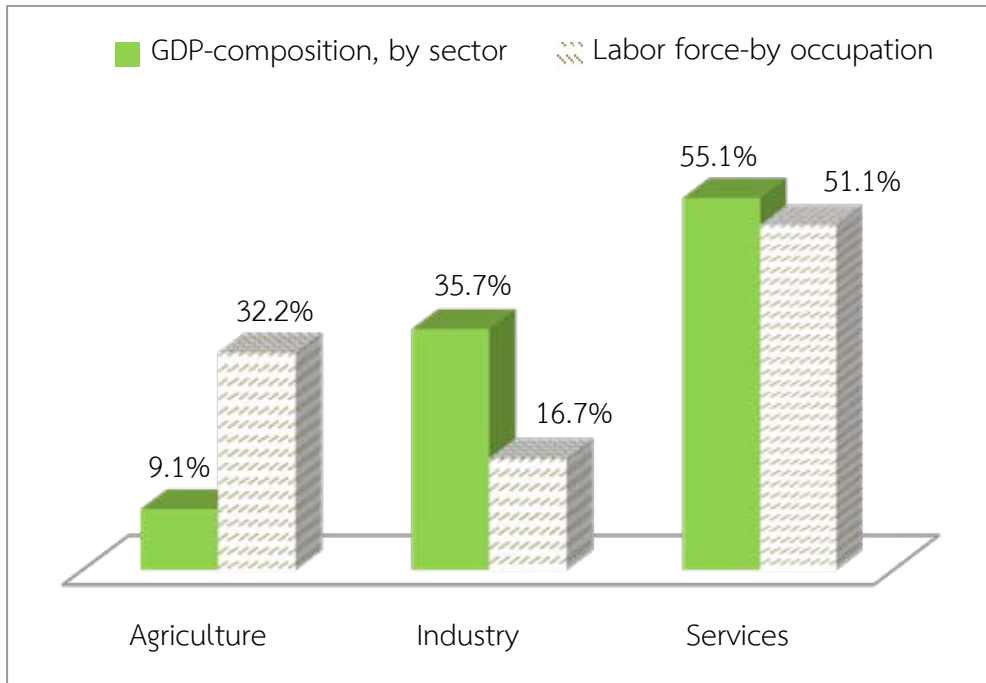
ปัจจุบันขนาดเศรษฐกิจของประเทศไทยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 21 ของโลก และใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของ ASEAN รองจากประเทศอินโดนีเซีย (Central Intelligence Agency, 2016) โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทยปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) อยู่ที่ 9,303,053 ล้านบาท และไตรมาสที่ 3 ของปี พ.ศ. 2559 (ค.ศ. 2016) อยู่ที่ 2,405,457 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) คาดว่าเศรษฐกิจไทยปี พ.ศ. 2559 จะสามารถขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 2.5 – 3.0 ดังภาพที่ 16

ภาพที่ 16 ทิศทางขนาดเศรษฐกิจและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยกับสัดส่วนแรงงานแล้ว จะพบว่าโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคบริการอย่างชัดเจน ด้วยเป้าหมายของความต้องการยกระดับจากประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ในส่วนของภาคเกษตรกรรมได้รับผลกระทบในเรื่องความผันผวนของราคาเป็นอย่างมาก จึงทำให้สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีค่อนข้างต่ำ ทั้งๆ ที่ภาคการส่งออกของประเทศก็เน้นหนักไปที่การส่งออกสินค้าในกลุ่มเกษตรและอาหาร

ภาพที่ 17 โครงสร้างเศรษฐกิจและแรงงานของไทย

ที่มา: Central Intelligence Agency (2016)

จากภาพที่ 17 พบว่า โครงสร้างเศรษฐกิจประเทศไทยจะเน้นหนักไปที่ภาคบริการร้อยละ 55.1 ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 35.7 และภาคเกษตรกรรมร้อยละ 9.1 ในขณะที่แรงงานของประเทศไทยจะไปกระจุกตัวอยู่ที่ภาคบริการร้อยละ 51.1 ภาคเกษตรกรรมร้อยละ 32.2 และภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 16.7

ระดับรายได้ต่อหัวของประชากรไทยในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) อยู่ที่ 5,774.65 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.47 ทั้งนี้ ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา นั้น ระดับรายได้ต่อหัวของประชากรไทยขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ระดับรายได้ต่อหัวของประชากรไทย

	GDP per capita (constant 2010 US\$)	GDP per capita growth rate, (%)
2001	3,551.41	2.27
2002	3,727.37	4.95
2003	3,953.39	6.06
2004	4,164.31	5.33
2005	4,308.43	3.46
2006	4,501.25	4.48
2007	4,733.09	5.15
2008	4,807.55	1.57
2009	4,765.24	-0.88
2010	5,111.91	7.27
2011	5,138.27	0.52
2012	5,488.40	6.81
2013	5,612.69	2.26
2014	5,635.64	0.41
2015	5,774.65	2.47

ที่มา: World Bank (2016)

จากข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและโครงสร้างประชากรที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยนั้นมีปัจจัยพื้นฐานอันเป็นผลเชิงบวกต่อภาคการปศุสัตว์ โดยเฉพาะในส่วนของ การจำหน่าย การตลาด และปริมาณความต้องการบริโภคเป็นอย่างมาก ด้วยจำนวนประชากรที่ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น โครงสร้างอายุของประชากรที่อยู่ในวัยที่มีกำลังซื้อและความต้องการบริโภคเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งระดับรายได้ต่อหัวที่เพิ่มสูงขึ้น และขนาดเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าโครงสร้างเศรษฐกิจจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาคบริการก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจในเบื้องต้นดังปรากฏแล้ว นับว่าเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อการเติบโตของภาคการปศุสัตว์อยู่ไม่น้อย

3.2 พฤติกรรมการบริโภคของประชากรไทย

กระแสการบริโภคของผู้บริโภคในปัจจุบัน จะให้ความสำคัญกับอาหารเพื่อสุขภาพ โดยมูลค่าตลาดอาหารสุขภาพของไทยอยู่ที่อันดับ 19 ของโลก มีตลาดอาหารเพื่อคุณประโยชน์ ครองส่วนแบ่งตลาดอาหารสุขภาพมากที่สุดประมาณร้อยละ 60.0 ตามด้วยอาหารผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติร้อยละ 30.0 เช่น ตลาดอาหารสุขภาพเฉพาะกลุ่ม (ทศพล หงษ์ทอง, 2559) ในขณะเดียวกันพฤติกรรมการเลือกบริโภคอาหารของคนไทย ยังให้ความสำคัญกับความสะอาด ความปลอดภัย และความสวยงามมาเป็นอันดับต้นๆ ร่วมด้วย เนื่องจากอิทธิพลของการรักสุขภาพ และกระแสสังคมออนไลน์

ในขณะเดียวกัน แม้ว่าพฤติกรรมการบริโภคของประชากรไทยจะเน้นอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น แต่ยังคงให้ความสำคัญไปที่อาหารที่มีความรวดเร็ว และความสะดวกในการบริโภคร่วมด้วย โดยเฉพาะอาหารพร้อมรับประทาน หรืออาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง เนื่องจากวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตที่เร่งรีบ ความเป็นคนเมืองที่มีชีวิตจำกัดในเรื่องของระยะเวลา ทำให้พฤติกรรมการบริโภคของคนไทย ปรับเปลี่ยนไปจากเดิมที่เน้นการประกอบอาหารทานเอง ซึ่งนอกจากจะมีต้นทุนต่อหัวที่สูงแล้ว ยังต้องใช้ระยะเวลาดีก่อนข้างมาก และยังมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ทั้งนี้ คนไทยนับเป็นผู้บริโภคอันดับต้นๆ ของโลกที่นิยมที่จะซื้ออาหารปรุงสำเร็จมากกว่าที่จะปรุงอาหารเอง เพราะวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปและการได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของร้านสะดวกซื้อและธุรกิจค้าปลีกในรูปแบบโมเดิร์นเทรด (modern trade) ซึ่งทำให้ผู้บริโภคซื้อหาอาหารพร้อมรับประทานได้ง่ายและสะดวกขึ้น (Economic Intelligence Center, 2014)

ทั้งนี้ กระแสอาหารในปัจจุบันจะได้รับอิทธิพลจากสื่อออนไลน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มักใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับโลกเสมือนจริง ดังนั้น กระแสอาหารในช่วงปี พ.ศ. 2560 จะมีลักษณะ 5 ประการ (ทศพล หงษ์ทอง, 2559, อ้างถึงชุดิมา ไวศรายุทธ์ รองคณบดี คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ดังนี้

- (1) อาหารพร้อมทานสำหรับ 1 ท่าน (Table for one) จากพฤติกรรมที่เร่งรีบของคนวัยทำงาน
- (2) เลือกซื้ออาหารจากความสวยงามของบรรจุภัณฑ์และสีสรรของอาหาร (Eat with your eyes)
- (3) เลือกซื้อสินค้าที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและใช้ภาชนะจากธรรมชาติ (Eco is the new reality)
- (4) อาหารที่เป็นแหล่งโปรตีนทางเลือกและผลิตภัณฑ์ทดแทน เพื่อตอบสนองคนรักสุขภาพ
- (5) อาหารไม่มีไขมันและน้ำตาลน้อย

นอกจากนี้ ด้วยพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้บริโภคคำนึงถึงการมีชีวิตที่ยืนยาว ด้วยวิถีของการรักสุขภาพมากขึ้น ตาม 4 Good ได้แก่ Good Food, Good Mood, Good Health และ Good Life ซึ่งในส่วนของกรมีชีวิตยืนยาวด้วยอาหาร หรือ Good Food นั้น ทำให้คาดการณ์ได้ว่ากลุ่มอาหารที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคในปัจจุบันและอนาคตจะมีลักษณะดังนี้ (มติชนออนไลน์, 2559)

- (1) อาหารเพื่อสุขภาพ และอาหารจากธรรมชาติ เช่น Sugar Free, Fat Free, Dairy Free, Organic, Probiotic, Vegan
- (2) อาหารสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากในอีก 5 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มขั้น
- (3) อาหารฟิวชันยุคใหม่ เช่น อาหารที่ผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิมกับการพัฒนาให้ดูแปลกตา และมีความทันสมัยเพิ่มมากขึ้น
- (4) อาหารสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการของคนเมือง
- (5) อาหารฮาลาล เนื่องจากการขยายตัวที่เพิ่มมากขึ้นของประชากรมุสลิม
- (6) อาหารเสริมและเครื่องดื่มต่างๆ
- (7) อาหารที่ได้รับการยืนยันความปลอดภัยจากระบบต่างๆ โดยองค์กรที่น่าเชื่อถือ
- (8) อาหารที่ได้รับความสนใจ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย
- (9) อาหารที่ได้รับอิทธิพลจากโลกดิจิทัลสู่พฤติกรรมผู้บริโภค
- (10) อาหารที่ตอบโจทย์ความต้องการของคนกลุ่ม Generation Z

3.3 เศรษฐกิจการปศุสัตว์ไทย

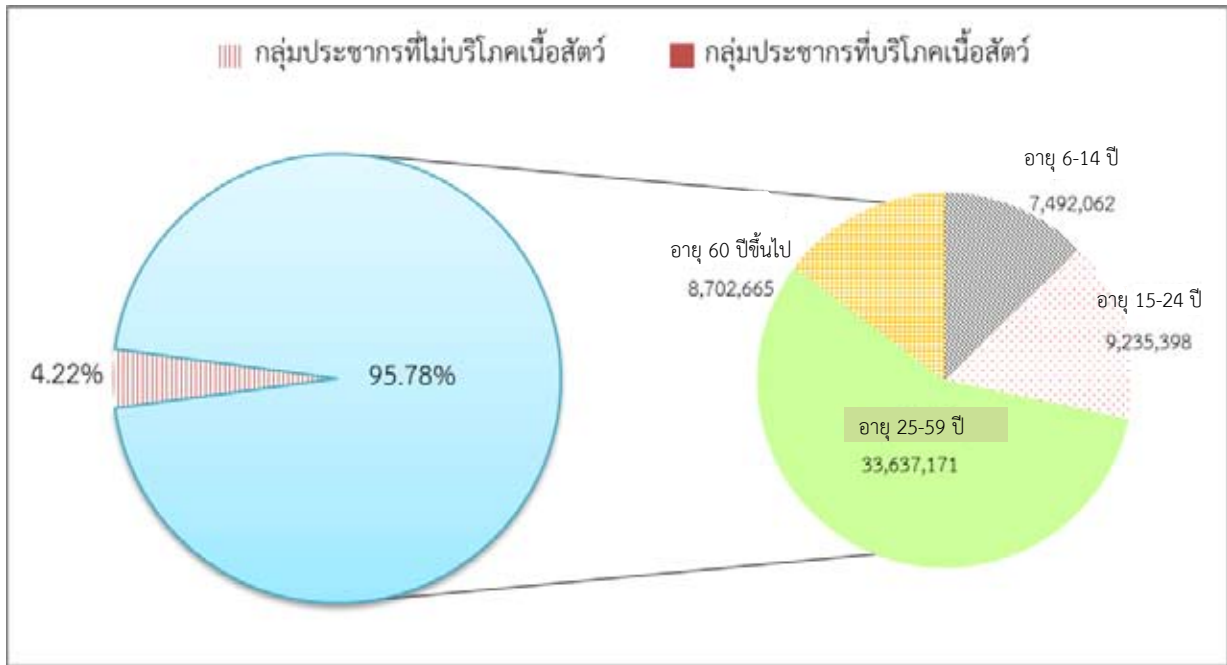
ภาวะการปศุสัตว์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีพัฒนาการและการเติบโตในการผลิตอย่างต่อเนื่องตามปริมาณความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ และมาตรฐานฟาร์มที่ได้รับการยอมรับ รวมทั้งมีการเฝ้าระวัง ควบคุมโรคระบาดได้ดีมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค ทำให้ผลผลิตปศุสัตว์ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะไก่เนื้อ สุกร ไข่ไก่ ไก่เนื้อ และน้ำนมดิบ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2559 พบว่ามีการขยายตัวในสาขาปศุสัตว์ถึงร้อยละ 2.8 เมื่อเทียบกับปีก่อน

3.3.1 ด้านการบริโภคและภาวะความต้องการสินค้าปศุสัตว์ของไทย

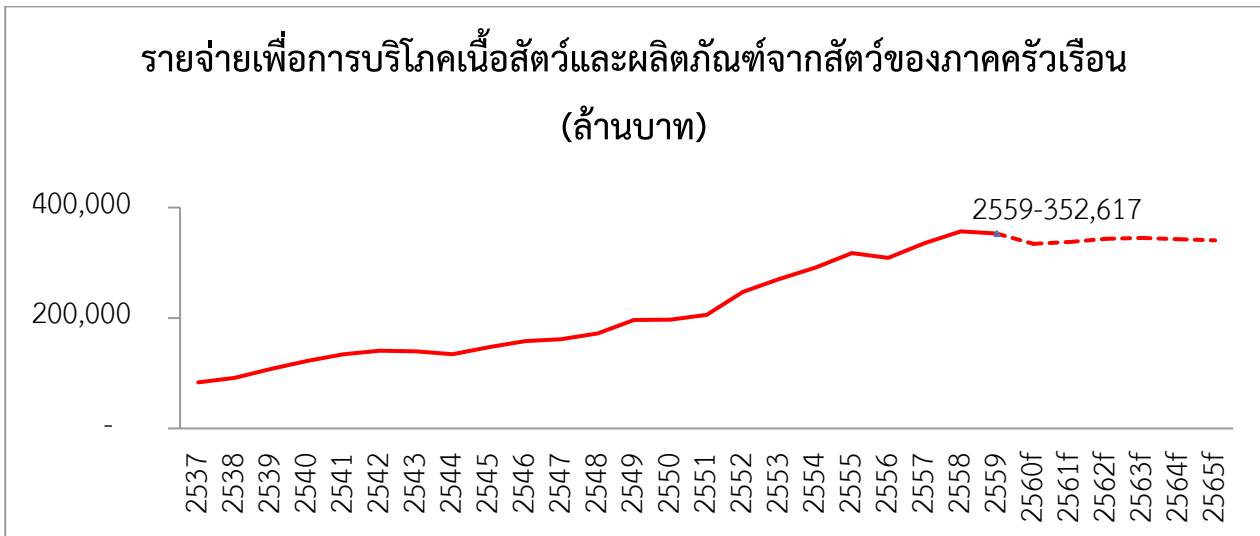
ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ของประชากรเทียบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นเรื่องที่มีการยืนยันความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกันมาโดยตลอด เนื่องจากประชากรจะมองหาอาหารประเภทที่ให้โปรตีนในปริมาณมากเมื่อมีกำลังในการจ่ายเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ทั้งนี้ ในกรณีประเทศไทย จากการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคด้านอาหารประชากรไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประชากรไทยที่บริโภคอาหารกลุ่มเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์มีจำนวนมากถึงร้อยละ 95.78 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) โดยเป็นกลุ่มที่มีการ

บริโภคทุกวัน ประมาณร้อยละ 31.98 สะท้อนให้เห็นได้ว่า ซึ่งพฤติกรรมบริโภคของประชากรไทยเป็นกลุ่มบริโภคเนื้อสัตว์ได้อย่างชัดเจน ดังภาพที่ 18 นอกจากนี้ จากการรายงานของสภาพัฒนาฯ (ในปี พ.ศ. 2559) กล่าวถึงรายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์ของครัวเรือน พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 ประชากรไทยมีรายจ่ายในส่วนของ การบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์อยู่ที่ประมาณ 352,617 ล้านบาท หรือคิดเป็นการเติบโตเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6.9 ตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังภาพที่ 19

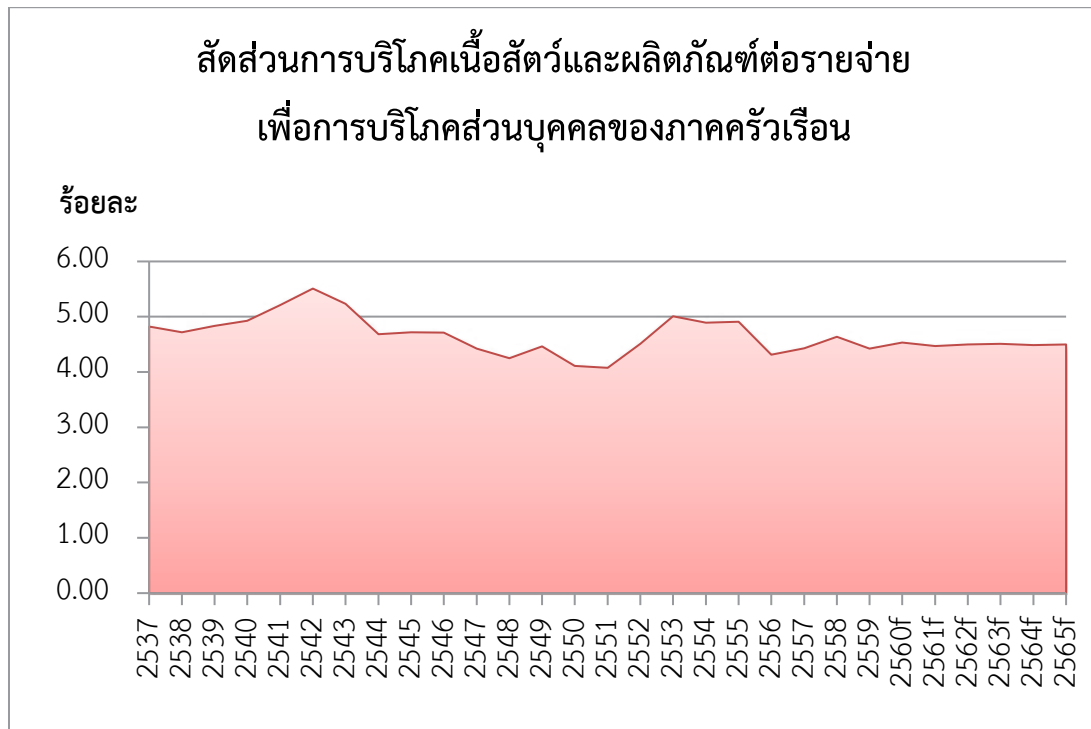

ภาพที่ 18 สัดส่วนจำนวนประชากรไทยที่บริโภคนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557)

ภาพที่ 19 ภาวะและการพยากรณ์รายจ่ายเพื่อการบริโภคนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559) และคาดการณ์โดยคณะที่ปรึกษา (2560)

จากภาพที่ 19 จะพบว่า รายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ของภาคครัวเรือนของไทยนั้น มีลักษณะของการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าในช่วงของปี พ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2565 ซึ่งได้จากการพยากรณ์¹ ประชากรไทยมีรายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยเติบโตเฉลี่ยต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3.2

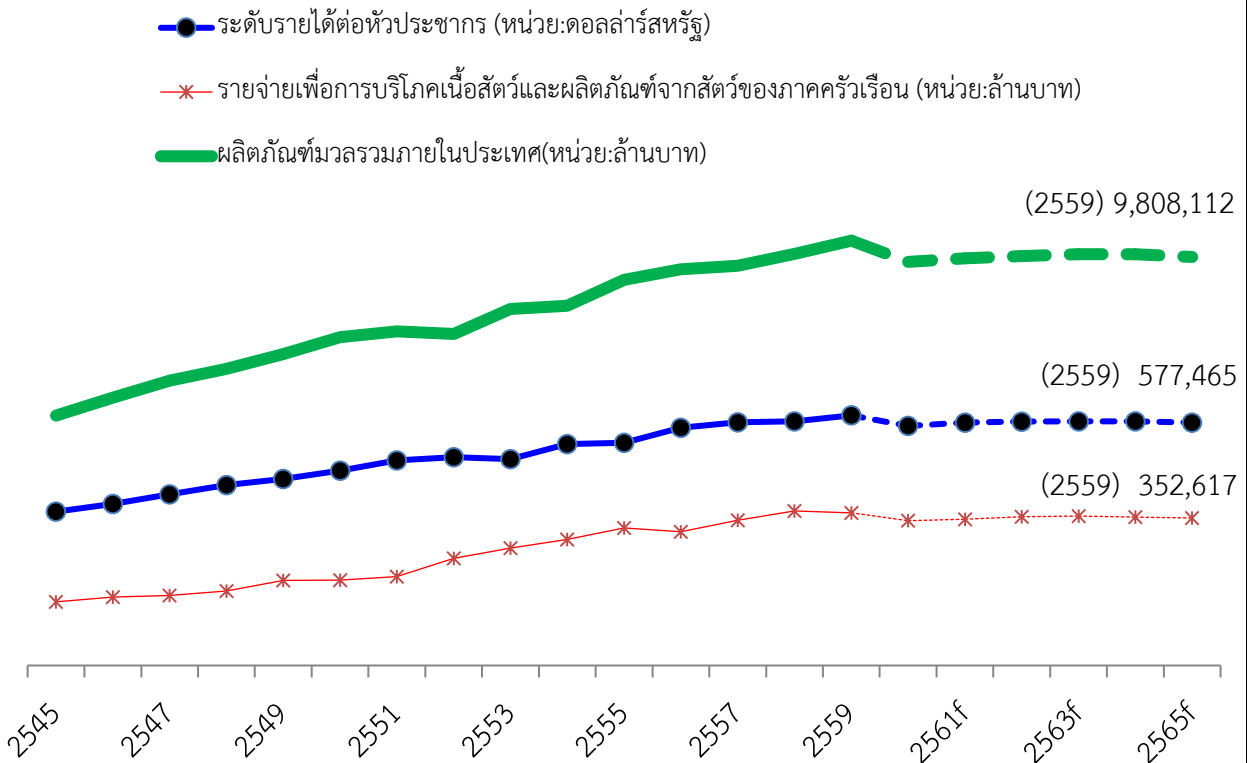

ภาพที่ 20 สัดส่วนการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลของภาคครัวเรือน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559) และจากการพยากรณ์โดยอาศัยค่าเฉลี่ย 5 ปี เนื่องจากทดสอบ Moving Averages ด้วยวิธี MAPE แล้ว ได้ค่าต่ำสุด

จากภาพที่ 20 จะพบว่า ประชากรไทยมีแนวโน้มของการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ อยู่ในระดับประมาณร้อยละ 4.0 – 5.0 อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีกระแสของการรักษาสุขภาพเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการบริโภคที่เน้นพืชผัก และผลไม้เป็นกระแสหลักของการบริโภคก็ตาม พิจารณาได้จากช่วง พ.ศ. 2556 - 2559 ซึ่งมีสัดส่วนการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลของภาคครัวเรือนอยู่ที่ร้อยละ 4.3, 4.4, 4.6 และ ร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ในขณะที่ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2565 คาดการณ์ได้ว่า ประชากรไทยมีสัดส่วนการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลของภาคครัวเรือนเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.5

¹ พยากรณ์แบบเฉลี่ย 5 ปี เนื่องจากทดสอบ Moving Averages ด้วยวิธี Mean Absolute Percent Error แล้ว พบว่า ได้ค่าต่ำสุด ซึ่งสามารถยืนยันทางสถิติได้ว่ามีความคลาดเคลื่อนต่ำสุด

ภาพที่ 21 ทิศทางระดับรายได้ต่อหัว รายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559) และ CIA The World Fact Book (2016) และจากการพยากรณ์โดยอาศัยค่าเฉลี่ย 5 ปี เนื่องจากทดสอบ Moving Averages ด้วยวิธี MAPE แล้ว ได้ค่าต่ำสุด

จากภาพที่ 21 พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศซึ่งสะท้อนได้ถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศ มีแนวโน้มและทิศทางการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับระดับรายได้ต่อหัวประชากร และรายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ของภาคครัวเรือน สะท้อนให้เห็นได้ว่า แนวโน้มความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ของประชากรไทย ขึ้นอยู่กับกำลังซื้อของภาคประชาชน ซึ่งสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทิศทางภาวะเศรษฐกิจ และระดับรายได้ต่อหัวของประชากร ทั้งนี้ จากการพยากรณ์นั้น จะพบว่า ช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2565 รายจ่ายเพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเติบโตขึ้น ตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจไทย

ในขณะที่จำนวนสัตว์ที่ฆ่าเพื่อการบริโภคในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงทั้งในกลุ่มโค กลุ่มกระบือ และกลุ่มสุกร โดยเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงจำนวนสัตว์ที่ฆ่าเพื่อการบริโภคในกลุ่มโคมีปริมาณลดลงมากในช่วงปี พ.ศ. 2557 โดยลดลงต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 – 2558 ในขณะที่จำนวนกระบือที่ฆ่า

เพื่อการบริโภคค่อนข้างผันผวนเป็นอย่างมาก ส่วนจำนวนสุกรที่ฆ่าเพื่อการบริโภคมีการลดลงต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2554 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2555 ปรากฏเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงจำนวนการฆ่าเพื่อการบริโภคเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 100.91 ซึ่งเป็นช่วงปีที่มีการเปลี่ยนแปลงขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด และขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปีต่อมาจนถึงปัจจุบัน ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 จำนวนและอัตราการเติบโตของสัตว์ที่ฆ่าเพื่อการบริโภค

	จำนวนโค (ตัว)	เปอร์เซ็นต์การ เปลี่ยนแปลง	จำนวน กระบือ (ตัว)	เปอร์เซ็นต์การ เปลี่ยนแปลง	จำนวนสุกร (ตัว)	เปอร์เซ็นต์การ เปลี่ยนแปลง
2549	448,176	n.a.	102,183	n.a.	5,189,405	n.a.
2550	506,549	13.02	87,144	-14.72	5,929,033	14.25
2551	546,854	7.96	91,436	4.93	5,788,205	-2.38
2552	584,784	6.94	89,260	-2.38	5,748,438	-0.69
2553	620,245	6.06	108,642	21.71	6,100,479	6.12
2554	565,272	-8.86	91,837	-15.47	3,129,127	-48.71
2555	547,137	-3.21	113,085	23.14	6,286,780	100.91
2556	530,702	-3.00	101,573	-10.18	6,715,949	6.83
2557	472,550	-10.96	82,610	-18.67	7,146,861	6.42
2558	434,098	-8.14	85,334	3.30	7,773,773	8.77
2559f	509,952	17.47	94,888	11.20	6,210,498	-20.11
2560f	498,888	-2.17	95,498	0.64	6,826,772	9.92
2561f	489,238	-1.93	91,981	-3.68	6,934,771	1.58
2562f	480,945	-1.70	90,062	-2.09	6,978,535	0.63
2563f	482,624	0.35	91,552	1.65	6,944,870	-0.48

ตารางที่ 24 (ต่อ)

	จำนวนโค (ตัว)	เปอร์เซ็นต์การ เปลี่ยนแปลง	จำนวน กระบือ (ตัว)	เปอร์เซ็นต์การ เปลี่ยนแปลง	จำนวนสุกร (ตัว)	เปอร์เซ็นต์การ เปลี่ยนแปลง
2564f	492,329	2.01	92,796	1.36	6,779,089	-2.39
2565f	488,805	-0.72	92,378	-0.45	6,892,807	1.68

ที่มา: กรมปศุสัตว์ อ้างถึงใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

จากตารางที่ 24 จะพบว่า แนวโน้มจำนวนสัตว์ในกลุ่มโค กระบือ และสุกร ที่ทำการฆ่าเพื่อการบริโภค ช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2565 ค่อนข้างผันผวน โดยโคจะมีแนวโน้มลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562 และจะกลับมาขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 ในขณะที่กระบือนั้น มีแนวโน้มจำนวนกระบือที่ทำการฆ่าเพื่อการบริโภคขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2560 แต่มีแนวโน้มลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2562 และจะกลับมาขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 ก่อนจะลดลงอีกครั้งในปี พ.ศ. 2565

ส่วนจำนวนสุกรที่ทำการฆ่าเพื่อนำมาบริโภคนั้นมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น เห็นได้จากในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562 ก่อนจะกลับมาลดลงอีกครั้งในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 และจะกลับมาขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2565

3.3.2 ภาวะด้านราคาของสินค้าปศุสัตว์ไทย

สถานการณ์ความเคลื่อนไหวด้านราคาสินค้าปศุสัตว์นั้น ในช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2558 มีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นตามปริมาณความต้องการบริโภคที่เพิ่มมากขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ นอกจากนี้ แนวโน้มการเคลื่อนไหวราคาสินค้าปศุสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2565 คาดการณ์ได้ว่าจะทรงตัวหรือขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ราคาเนื้อสัตว์

	โคเนื้อ (บาท/ตัว)	กระบือ (บาท/ตัว)	สุกร (บาท/กิโลกรัม)	ไก่เนื้อ (บาท/กิโลกรัม)	เป็ด (บาท/กิโลกรัม)
2549	14,937	19,284	47.07	31.55	n.a.
2550	14,294	18,134	38.35	33.67	45.95
2551	13,206	17,052	53.35	37.27	43.87
2552	13,046	17,181	56.89	38.14	48.46
2553	12,998	17,117	60.01	42.78	49.75
2554	14,927	19,559	65.54	46.81	44.07
2555	17,344	23,536	56.67	42.03	55.44
2556	21,110	26,717	65.35	43.25	64.44
2557	29,908	31,852	75.08	42.65	63.58
2558	36,677	40,732	66.08	39.67	63.02
2559f	36,104	39,482	64.50	41.00	63.68
2560f	34,722	37,355	68.55	41.11	63.43
2561f	35,834	39,190	66.38	40.59	63.38
2562f	35,553	38,676	66.48	40.90	63.49
2563f	35,370	38,407	67.14	40.87	63.43
2564f	35,586	38,757	66.66	40.79	63.43
2565f	35,503	38,613	66.76	40.85	63.45

หมายเหตุ: ราคาโคเนื้อขนาดน้ำหนัก 350 – 450 กิโลกรัม/ตัว

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

จากตารางที่ 25 จะพบว่า ระดับราคาเนื้อสัตว์ประเภทโคเนื้อ กระบือ สุกร ไก่เนื้อ และเป็ด ทั้งหมดมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2558 ทั้งนี้ โดยคาดการณ์ได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2565 ระดับราคาเนื้อสัตว์ ในกลุ่มนี้จะผันผวนเล็กน้อย ทรงตัว และเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยในกลุ่มสุกร และเป็ด

ตารางที่ 26 ราคาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์

	ไข่ไก่ (บาท/100 ฟอง)	ไข่เป็ด (บาท/100 ฟอง)	น้ำมันดิบ (บาท/กิโลกรัม)
2549	200	247	11.31
2550	206	247	12.06
2551	233	273	14.56
2552	237	281	15.60
2553	265	293	15.46
2554	301	318	16.39
2555	256	304	16.61
2556	306	339	16.92
2557	309	371	16.91
2558	269	335	17.74
2559f	273	348	17.19
2560f	284	351	17.28
2561f	275	345	17.40
2562f	277	348	17.29
2563f	279	348	17.32
2564f	277	347	17.34
2565f	278	348	17.32

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559)

จากตารางที่ 26 จะพบว่า ระดับราคาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์นั้นมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดการณ์ได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2565 ระดับราคาในกลุ่มนี้จะมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย ในกลุ่มไข่ไก่ และน้ำมันดิบ และค่อนข้างทรงตัวในกลุ่มไข่เป็ด

3.3.3 สถานการณ์ด้านปริมาณการผลิตปศุสัตว์ไทย

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาภาพรวมของการผลิตในสาขาปศุสัตว์นั้นมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องตามสถานะการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในกลุ่มสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ไก่เนื้อ สุกร ไข่ไก่ โคเนื้อ และน้ำนมดิบ ทั้งนี้ เนื่องจากระบบฟาร์มที่ได้มาตรฐานมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และสถานการณ์การควบคุมโรคระบาดต่างๆ อยู่ในสถานะที่ควบคุมได้ดี ส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นในการบริโภค

นอกจากนี้ หากพิจารณาในแต่ละรายประเภทสัตว์แล้ว คาดการณ์ได้ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า ปริมาณการผลิตโคเนื้อ และกระบือมีแนวโน้มชะลอลงเล็กน้อย ในขณะที่โคนมมีปริมาณการผลิตที่ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนปริมาณการผลิตสุกร มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนไก่เนื้อ ไก่ไข่ และไก่พื้นเมืองนั้น มีแนวโน้มของปริมาณการผลิตที่ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นอย่างมาก ในขณะที่เป็ดเนื้อและเป็ดไข่กลับมีแนวโน้มชะลอลงเล็กน้อย ทั้งนี้ ตัวเลขปริมาณการผลิตของสัตว์แต่ละประเภทรวมถึง น้ำนมดิบ แสดงรายละเอียด ได้ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ปริมาณการผลิตหมวดปศุสัตว์

	สุกร (ล้านตัว)	โคเนื้อ (ล้านตัว)	กระบือ (แสนตัว)	ไก่พื้นเมือง (ล้านตัว)	ไก่เนื้อ (ล้านตัว)	เป็ดเนื้อ (ล้านตัว)	ไข่ไก่ (ล้านฟอง)	ไข่เป็ด (ล้านฟอง)	นํ้านมดิบ (แสนตัน)
2549	13.32	1.17	2.31	67.39	849.88	20.49	8,553.87	1,436.33	8.03
2550	13.55	1.20	2.25	66.85	879.98	21.61	8,989.86	1,471.97	7.29
2551	12.09	1.19	2.22	68.62	920.75	21.64	9,425.96	1,462.73	7.86
2552	11.77	1.17	2.19	69.75	917.26	21.42	9,617.83	1,453.93	8.41
2553	12.10	1.13	2.16	70.81	970.94	21.00	9,786.86	1,410.35	9.11
2554	11.89	1.09	2.10	71.49	994.32	23.22	10,024.44	1,233.31	9.82
2555	12.83	1.03	1.79	72.63	1,055.13	23.77	10,998.33	1,182.37	10.22
2556	13.07	1.00	1.61	67.65	1,103.32	24.02	11,148.50	1,126.17	10.95
2557	13.04	0.98	1.53	69.06	1,209.52	24.24	11,705.65	1,096.62	10.67
2558	13.57	0.99	1.54	70.13	1,338.94	24.34	12,399.74	1,018.27	10.84
2559f	12.88	1.01	1.71	70.19	1,140.25	23.92	11,255.33	1,131.35	10.50
2560f	13.08	1.00	1.64	69.93	1,169.43	24.06	11,501.51	1,110.95	10.64
2561f	13.13	1.00	1.61	69.39	1,192.29	24.11	11,602.15	1,096.67	10.72

ตารางที่ 27 (ต่อ)

สุกร (ล้านตัว)	โคเนื้อ (ล้านตัว)	กระบือ (แสนตัว)	ไก่พื้นเมือง (ล้านตัว)	ไก่เนื้อ (ล้านตัว)	เป็ดเนื้อ (ล้านตัว)	ไข่ไก่ (ล้านฟอง)	ไข่เป็ด (ล้านฟอง)	น้ำมันดิบ (แสนตัน)
2562f	13.14	1.00	1.61	69.74	1,210.09	11,692.88	1,090.77	10.67
2563f	13.16	1.00	1.62	69.88	1,210.20	11,690.32	1,089.60	10.67
2564f	13.07	1.00	1.64	69.83	1,184.45	11,548.44	1,103.87	10.64
2565f	13.11	1.00	1.62	69.76	1,193.29	11,607.06	1,098.37	10.67

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2559) และ พยากรณ์โดยคณะที่ปรึกษา (2560)

3.3.4 เศรษฐกิจการปศุสัตว์ด้านการค้าระหว่างประเทศ

สถานการณ์การนำเข้าและการส่งออก ในหมวดสินค้าและผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2559 นั้น ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าสินค้าในหมวดนมและครีมผง นมผงขาดมันเนย และหางนม(เวย์) เป็นมูลค่ามากที่สุดของกลุ่มสินค้าปศุสัตว์ทั้งหมด รองลงมาจะเป็นหมวดโคตัวผู้และโคตัวเมีย ไก่เนื้อ กระป๋อง ผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่ และเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ (รวม) ตามลำดับ ทั้งนี้ ในส่วนของการค้าระหว่างประเทศในหมวดเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ (รวม) และผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่เป็นหมวดสินค้าที่ประเทศไทยได้ดุลการค้ามาโดยตลอด กล่าวคือ ภาวะของการส่งออกทั้งปริมาณและมูลค่ามากกว่าปริมาณและมูลค่าการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่หมวดสินค้าไก่เนื้อ นมและครีมผง นมผงขาดมันเนย และหางนม(เวย์) เป็นหมวดสินค้าที่ประเทศไทยเสียดุลการค้ากับต่างประเทศ เนื่องจากมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่ต่ำกว่าปริมาณและมูลค่าการนำเข้า (รายละเอียดดังตารางที่ 28)

ส่วนในของหมวดกระป๋อง และโคนั้น จำแนกเป็นโคตัวผู้และโคตัวเมีย เป็นหมวดสินค้าที่มีความผันผวนในปริมาณการค้าระหว่างประเทศและมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2559 โดยประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกมากกว่าปริมาณการนำเข้า แต่กลับทำให้ประเทศไทยขาดดุลทางการค้า เนื่องจากมีมูลค่าการส่งออกต่ำกว่ามูลค่าการนำเข้า ทั้งนี้ เหตุของความผันผวนและความขัดแย้งทางสถิติที่เกิดขึ้น อาจจะเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกที่ยากต่อการควบคุมเข้ามามีอิทธิพลต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศก็เป็นได้ อาทิ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ความตกลงพิเศษทางการค้า หรือ เงื่อนไขทางการค้าอื่นๆ เป็นกรณีพิเศษ เป็นต้น

ตารางที่ 28 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศสินค้าปศุสัตว์

หน่วย: บาท

	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
เนื้อสุกร	51,058,969	35,451,924	39,806,571	41,542,545	70,573,719	94,327,058	91,451,021	100,617,680	165,353,993	145,600,980
และผลิตภัณฑ์	1,000,826,257	1,849,477,413	1,765,413,119	1,902,725,612	2,295,880,449	2,723,280,946	2,663,809,355	2,810,797,083	2,746,492,080	2,185,299,045
(รวม)	949,767,288	1,814,025,489	1,725,606,548	1,861,183,067	2,225,306,730	2,628,953,888	2,572,358,334	2,710,179,403	2,581,138,087	2,039,698,065
โคตัวผู้และโคตัวเมีย	49,668,800	67,883,600	42,242,000	110,764,540	190,066,852	317,177,798	738,712,583	1,713,501,520	1,854,951,841	1,350,593,042
	34,232,085	516,325,576	964,577,963	1,173,034,416	942,045,646	1,021,503,311	1,460,815,242	1,428,125,896	1,180,300,309	901,155,739
(รวม)	(15,436,715)	448,441,976	922,335,963	1,062,269,876	751,978,794	704,325,513	722,102,659	(285,375,624)	(674,651,532)	(449,437,303)
กระบือ	57,467,500	63,587,000	40,529,500	59,022,028	108,533,992	111,798,451	241,788,000	408,043,000	356,434,790	383,287,000
	476,000	139,947,019	147,093,048	72,186,783	33,953,952	91,887,737	72,480,771	491,217,939	287,365,000	249,506,122
(รวม)	(56,991,500)	76,360,019	106,563,548	13,164,755	(74,580,040)	(19,910,714)	(169,307,229)	83,174,939	(69,069,790)	(133,780,878)
ไก่เนื้อ	144,607,355	365,965,790	565,066,687	614,900,740	778,456,831	613,003,125	689,407,794	824,195,640	749,111,414	792,278,850
	7,526,602	5,828,826	4,678,761	17,423,948	23,440,230	31,785,047	22,073,394	39,706,418	36,975,703	38,010,528
(รวม)	(137,080,753)	(360,136,964)	(560,387,926)	(597,476,792)	(755,016,601)	(581,218,078)	(667,334,400)	(784,489,222)	(712,135,711)	(754,268,322)
ผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่	12,205,104	68,838,791	42,267,377	57,890,823	89,387,773	80,394,981	462,762,998	456,649,957	225,227,794	230,869,078
	33,038,628,849	51,621,211,163	48,846,680,698	52,223,358,227	60,294,949,336	67,751,358,160	66,799,694,919	73,963,333,772	81,175,837,026	81,370,116,129
(รวม)	33,026,423,745	51,552,372,372	48,804,413,321	52,165,467,404	60,205,561,563	67,670,963,179	66,336,931,921	73,506,683,815	80,950,609,232	81,139,247,051

ตารางที่ 28 (ต่อ)

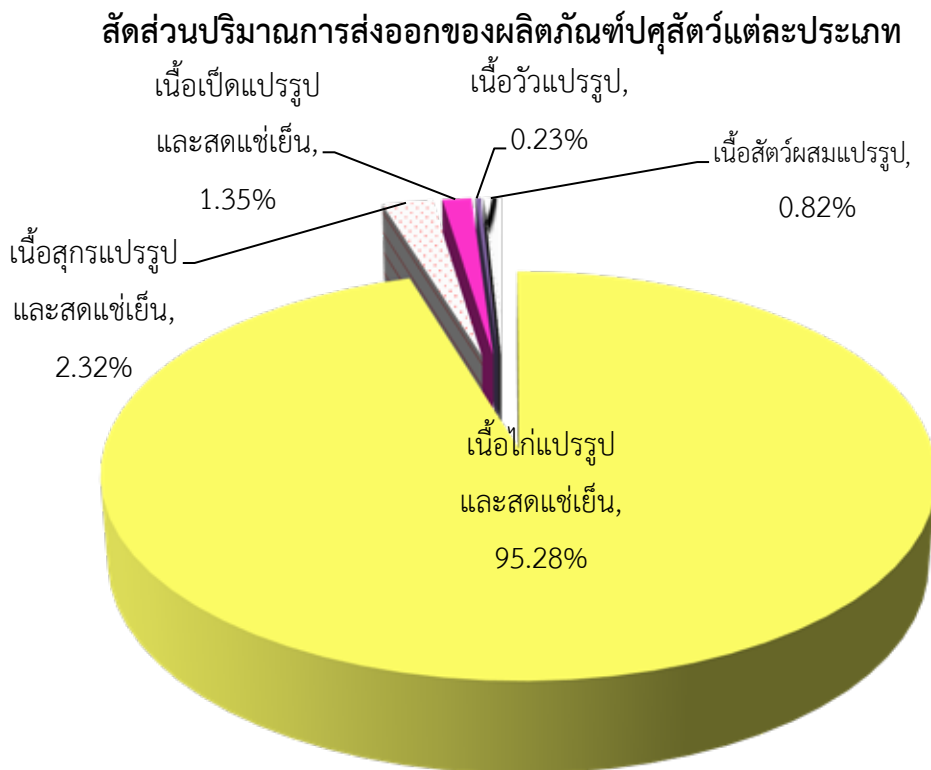
หน่วย: บาท

	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
นมและ										
ครีมผง										
การนำเข้า	3,011,713,250	3,773,430,516	2,011,761,211	3,403,020,945	3,978,538,443	5,248,272,348	4,325,209,057	6,779,746,399	4,479,727,910	3,826,320,355
การส่งออก	2,127,308,382	1,824,537,002	1,519,505,483	1,391,734,370	1,875,231,609	1,552,518,968	1,725,508,136	1,532,454,719	1,420,424,579	942,905,922
เกินดุล	(884,404,868)	(1,948,893,514)	(492,255,728)	(2,011,286,575)	(2,103,306,834)	(3,695,753,380)	(2,599,700,921)	(5,247,291,680)	(3,059,303,331)	(2,883,414,433)
(ขาดดุล)										
นมผง										
การนำเข้า	7,458,658,155	7,624,923,220	3,792,633,382	5,841,486,299	6,788,243,190	6,140,731,121	7,552,435,926	8,815,525,154	7,023,487,319	3,531,747,153
การส่งออก	81,630,028	94,200,758	139,968,762	266,906,908	187,746,330	108,761,965	113,385,550	116,926,975	134,451,254	384,195,056
เกินดุล	(7,377,028,127)	(7,530,722,462)	(3,652,664,620)	(5,574,579,391)	(6,600,496,860)	(6,031,969,156)	(7,439,050,376)	(8,698,598,179)	(6,889,036,065)	(3,147,552,097)
(ขาดดุล)										
ทางนม										
(เวย์)										
การนำเข้า	2,489,478,586	1,999,403,968	1,248,266,563	2,104,622,079	2,527,395,691	2,588,277,784	2,761,200,087	3,438,338,988	2,819,259,295	2,092,268,034
การส่งออก	428,177,200	499,667,118	718,278,636	754,719,719	886,812,730	578,523,039	603,382,119	467,383,201	478,042,908	432,958,124
เกินดุล	(2,061,301,386)	(1,499,736,850)	(529,987,927)	(1,349,902,360)	(1,640,582,961)	(2,009,754,745)	(2,157,817,968)	(2,970,955,787)	(2,341,216,387)	(1,659,309,910)
(ขาดดุล)										

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560)

(1) ด้านการส่งออกสินค้าปศุสัตว์

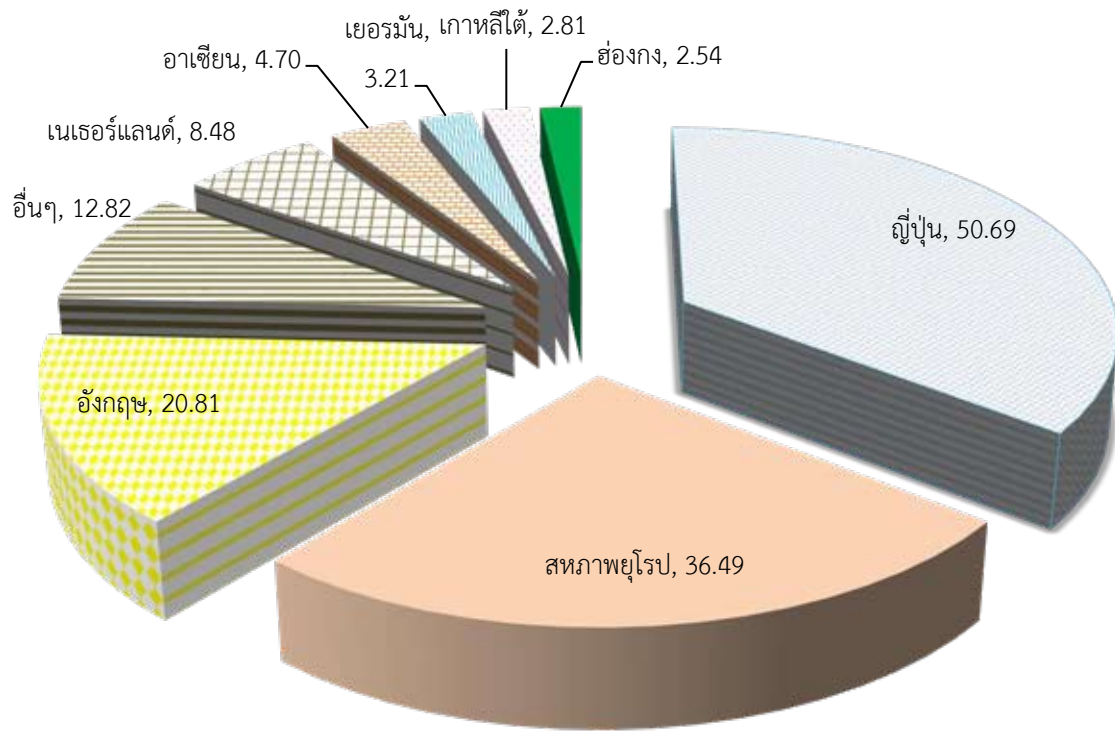
ในช่วงที่ผ่านมาของประเทศไทย เนื้อไก่แปรรูปและเนื้อไก่สดแช่เย็นนั้นมีสัดส่วนปริมาณการส่งออกมากที่สุด โดยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 95.28 ของปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ทั้งหมด ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปและเนื้อสุกรสดแช่เย็นมีสัดส่วนรองลงมาอยู่ที่ร้อยละ 2.32 ส่วนเนื้อเป็ดแปรรูปและเนื้อเป็ดสดแช่เย็น เนื้อสัตว์ผสมแปรรูป และเนื้อวัวแปรรูป เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนน้อยปริมาณการส่งออกน้อยที่สุดอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.35 ร้อยละ 0.82 และร้อยละ 0.23 ตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังภาพที่ 22

ภาพที่ 22 สัดส่วนปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์แต่ละประเภท

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2559)

ส่วนประเทศคู่ค้าของประเทศไทยในการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่สำคัญนั้น คือ ประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และอังกฤษ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 50.69 ร้อยละ 36.49 และร้อยละ 20.81 ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศในภูมิภาค เช่น เอเชีย เกาหลีใต้ และฮ่องกงนั้น มีสัดส่วนการส่งออกอยู่ที่ ร้อยละ 4.70 ร้อยละ 2.81 และร้อยละ 2.54 ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพที่ 23

ภาพที่ 23 สัดส่วนประเทศที่ไทยส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2559)

ตารางที่ 29 สัดส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ของไทยไปอาเซียน

	กลุ่มไก่		กลุ่มเป็ด		กลุ่มสุกร		รวม	
	สัดส่วนมูลค่า (%)	สัดส่วนปริมาณ (%)	สัดส่วนมูลค่า (%)	สัดส่วนปริมาณ (%)	สัดส่วนมูลค่า (%)	สัดส่วนปริมาณ (%)	สัดส่วนมูลค่า (%)	สัดส่วนปริมาณ (%)
สิงคโปร์	61.75	46.93	77.70	81.73	48.85	29.84	61.85	47.02
มาเลเซีย	33.28	47.33	-	-	24.24	50.99	32.67	47.01
ลาว	3.33	3.94	-	-	-	-	3.23	3.86
ฟิลิปปินส์	1.21	1.05	-	-	-	-	1.17	1.03
กัมพูชา	0.35	0.50	22.30	18.27	-	-	0.58	0.57
เมียนมา	0.09	0.25	-	-	26.90	19.17	0.50	0.51
เวียดนาม	-	-	-	-	-	-	-	-
อินโดนีเซีย	-	-	-	-	-	-	-	-
บรูไน	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	384,875,121	3,428,226	4,370,855	16,423	5,816,380	45,493	396,426,293	3,500,428

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2559)

ทั้งนี้ ในส่วนของกลุ่มประเทศในอาเซียนนั้น ประเทศคู่ค้าในการส่งออกผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ของไทยที่สำคัญคือ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย โดยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกรวมอยู่ที่ประมาณร้อยละ 61.85 และร้อยละ 32.67 ตามลำดับ ในขณะที่มีสัดส่วนปริมาณการส่งออกรวมอยู่ที่ร้อยละ 47.02 และร้อยละ 47.01 ตามลำดับ โดยประเภทสัตว์ที่มีสัดส่วนปริมาณการส่งออกไปประเทศสิงคโปร์มากที่สุดคือ กลุ่มเป็ด โดยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 81.73 ในขณะที่กลุ่มสัตว์ที่มีสัดส่วนปริมาณส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมากที่สุดคือ กลุ่มสุกร โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 50.99 รายละเอียดดังตารางที่ 29

(2) ด้านการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ [โดยพิจารณาหมวด 01 (NO) ในกลุ่ม สัตว์มีชีวิต หมวด 02 (KG) เนื้อและส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ และหมวด 04 () ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ (เฉพาะหมวด 0401 – 0408)] นั้น จะพบว่า มีสัดส่วน มูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของไทย อยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.38 โดยในส่วนนี้ คิดเป็นสัดส่วนของสินค้าปศุสัตว์ในหมวด 04 () ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมเอาไว้ [พิจารณาเฉพาะหมวด 0401 – 0408] เป็นสำคัญ ถือครองสัดส่วน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 0.28 ซึ่งสินค้าในหมวดนี้ จะเป็นสินค้าจำพวก นมและครีม บัตเตอร์มิลค์ นมและครีมชนิดเคอร์เนล โยเกิร์ต เคเฟอร์ รวมทั้งนมและครีมที่หมักหรือทำให้เปรี้ยวอย่างอื่น จะทำให้เข้มข้น เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้ หวานอื่นๆ ปรงกลินรส เติมผลไม้ ลูกนัตหรือโกโก้ หรือไม่กี่ตาม หางนม (เวย์) เนย ไขมันและน้ำมันอื่นๆ ที่ได้ จากนม รวมทั้งเดรสเปรต เนยแข็ง เคิร์ท ไข่สัตว์ปีก ทั้งเปลือก สด/ทำให้สุกแล้ว ตลอดจน ไข่สัตว์ปีกที่เอา เปลือกออกแล้ว และไข่แดง สด แห้ง ทำให้สุกโดยการนึ่งหรือต้ม หล่อหรืออัดเป็นรูป แขนแข็งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย โดยวิธีอื่น จะเติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ หรือไม่กี่ตาม

ในขณะที่ ช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าสินค้า ปศุสัตว์คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.42 ซึ่งเป็นสัดส่วนการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น โดยสินค้าปศุสัตว์ ในหมวด 04 () ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ [เฉพาะหมวด 0401 – 0408] เป็นหมวดสินค้าที่มีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนมากที่สุด ประมาณร้อยละ 32.72 ในขณะที่สินค้าปศุสัตว์หมวด 02 (KG) เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งเป็น หมวดสินค้าที่มีสัดส่วนของการขยายตัวในมูลค่าการนำเข้ารองลงมา โดยมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าขยายตัวเพิ่ม สูงขึ้นประมาณร้อยละ 26.60 และสินค้าปศุสัตว์หมวด 01 (NO) สัตว์มีชีวิต มีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าขยายตัว เพิ่มสูงขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.30 (ดังตารางที่ 3.8)

ทั้งนี้ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ คือ หมวด 01 (NO) สัตว์มี ชีวิต โดยประเทศเมียนมาร์ มีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 55.31 รองลงมาคือ ประเทศ สหรัฐอเมริกา ประมาณร้อยละ 14.99 ในขณะที่หมวด 02 (KG) เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ ประเทศออสเตรเลีย โดยมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 29.91 รองลงมาคือ ประเทศนิวซีแลนด์ อยู่ที่ประมาณร้อยละ 12.47 ส่วนประเทศคู่ค้าการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ สินค้าหมวด 04 () ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ (เฉพาะ หมวด 0401 – 0408) คือ ประเทศนิวซีแลนด์ โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 53.04 รองลงมา คือ ประเทศ ออสเตรเลีย เฉลี่ยประมาณร้อยละ 14.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคของไทย

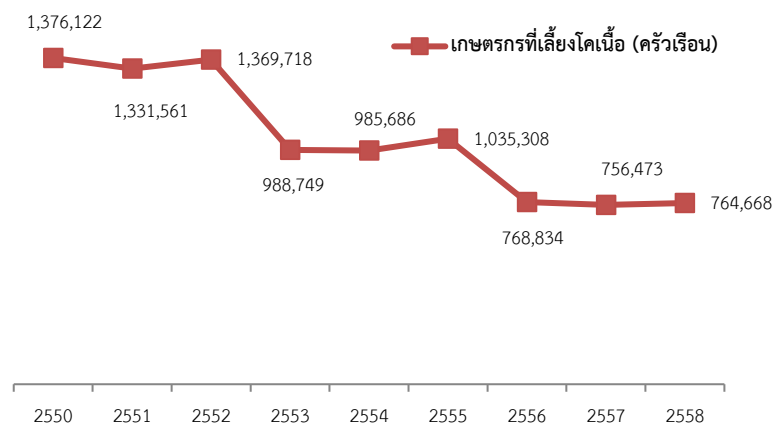
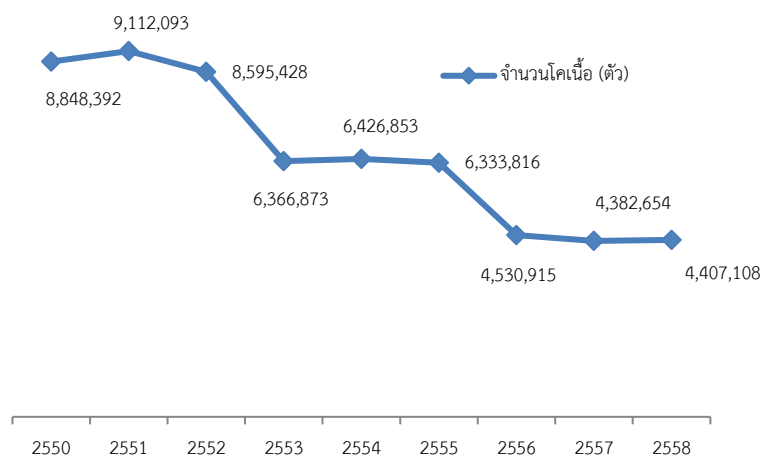
	มูลค่าการนำเข้าของไทย (บาท)					
	2555	2556	2557	2558	2559	2560 (ม.ค. - มิ.ค.)
การนำเข้าทั้งหมดของไทย	7,786,132,085,000	7,657,344,966,300	7,403,898,062,100	6,906,078,230,000	6,904,724,830,000	1,863,466,995,200
สัดส่วนสินค้าอุปโภคบริโภคนำเข้ารวม (ร้อยละ)	0.31	0.34	0.47	0.43	0.36	0.42
(1) หมวดสัตว์มีชีวิต	1,315,418,532	1,981,667,894	3,290,827,863	3,280,321,389	3,173,297,136	811,543,512
- สัตว์เลี้ยงทั้งหมด (ร้อยละ)	0.02	0.03	0.04	0.05	0.05	0.04
- อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อปี (ร้อยละ)	n.a.	50.65	66.06	-0.32	-3.26	2.30
(2) หมวดเนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้	4,086,526,897	3,966,496,567	5,177,723,210	5,907,649,311	4,630,419,900	1,465,475,657
- สัตว์เลี้ยงทั้งหมด (ร้อยละ)	0.05	0.05	0.07	0.09	0.07	0.08
- อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อปี (ร้อยละ)	n.a.	-2.94	30.54	14.10	-21.62	26.60
(3) หมวดผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ ซึ่งไม่ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น	18,993,730,103	20,064,516,988	26,263,883,309	20,195,825,881	16,723,095,457	5,548,700,925
- สัตว์เลี้ยงทั้งหมด (ร้อยละ)	0.24	0.26	0.35	0.29	0.24	0.30
- อัตราการเปลี่ยนแปลงต่อปี (ร้อยละ)	n.a.	5.64	30.90	-23.10	-17.20	32.72

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (2560)

3.4 โครงสร้างการผลิตเครือข่ายคลัสเตอร์ (Cluster) การปศุสัตว์ไทย

3.4.1 ความเชื่อมโยงการผลิตในช่วงต้นน้ำ การปศุสัตว์ไทย

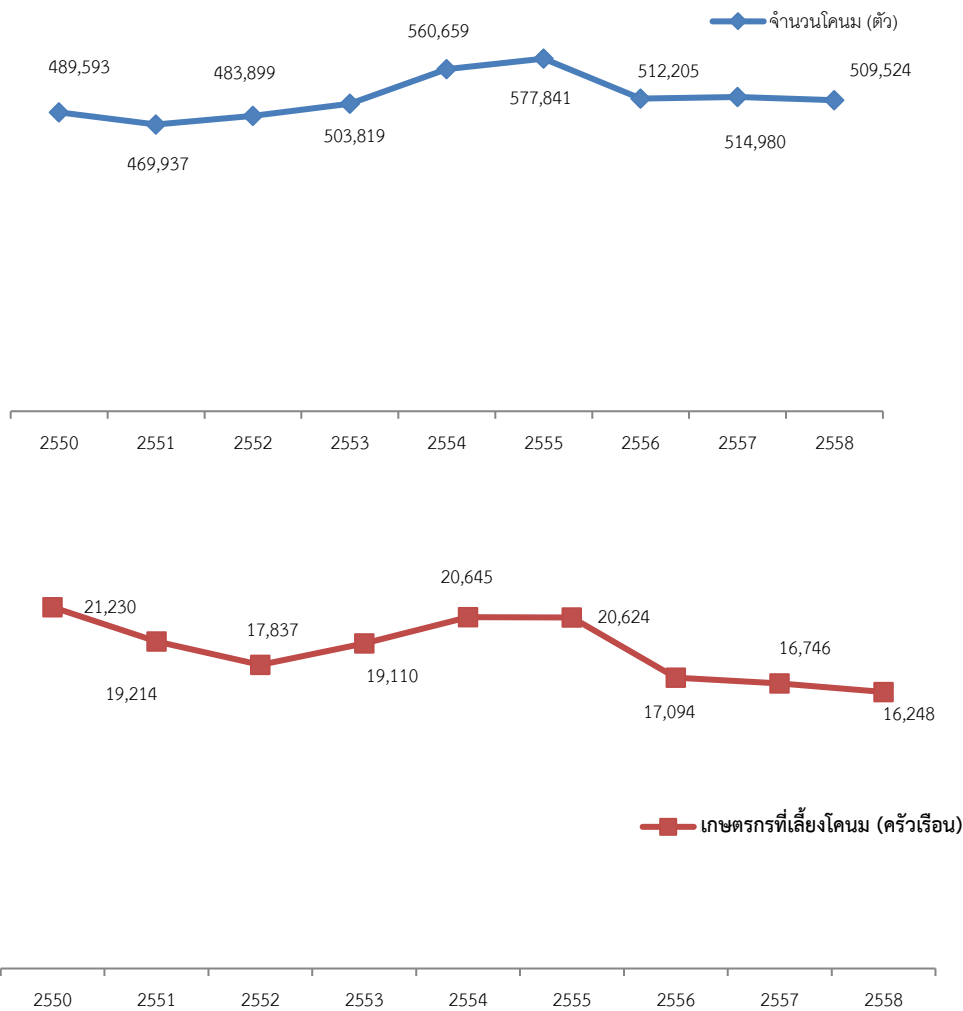
อุตสาหกรรมต้นน้ำโคเนื้อ ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 นั้น ปริมาณโคเนื้อมีทิศทางลดลง โดยเฉลี่ยร้อยละ 7.54 ต่อปี สำหรับปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนโคเนื้อทั้งหมด 4,407,108 ตัว ซึ่งขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น จากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 0.56 แบ่งเป็นโคพื้นเมือง 2,702,299 ตัว โคพันธุ์และโคลูกผสม 1,533,002 ตัว และโคขุน 171,807 ตัว ส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อนั้น มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 764,668 ครัวเรือน ซึ่งเพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 1.08 ทั้งนี้ เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมากที่สุดใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนโคเนื้อมากที่สุด คือ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ตามลำดับ

ภาพที่ 24 ทิศทางจำนวนโคเนื้อและเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

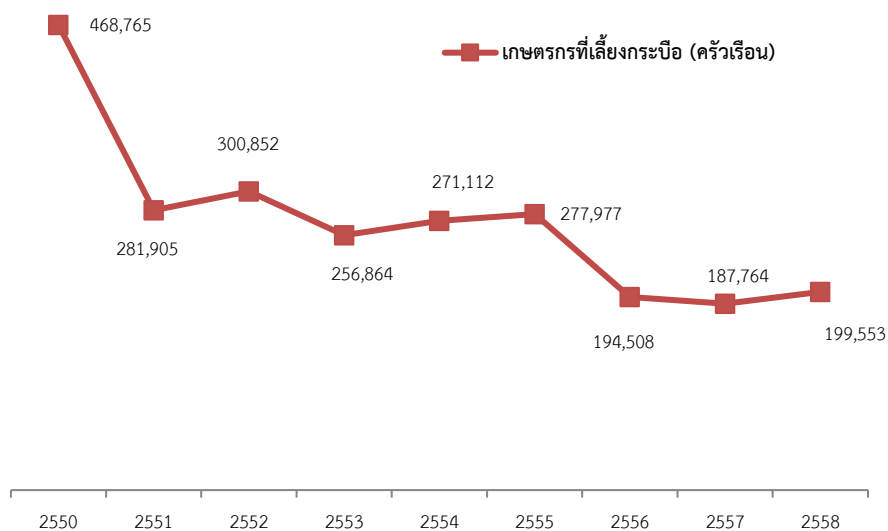
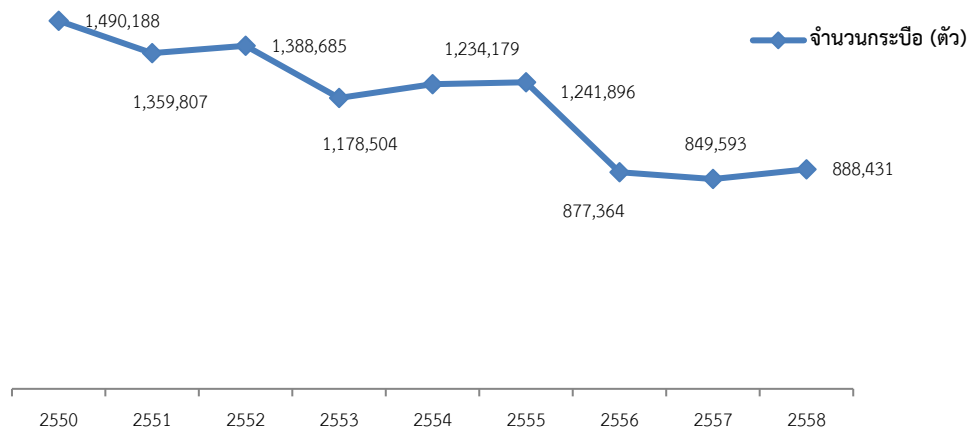
อุตสาหกรรมต้นน้ำโคนม ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 ปริมาณโคนมมีทิศทางขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.69 ต่อปี สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนโคนมทั้งหมดโดยประมาณ 509,524 ตัว ลดลงจากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 1.06 ในขณะที่จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมลดลงประมาณร้อยละ 2.97 จากปี พ.ศ. 2557 โดยในปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมทั้งหมด 16,248 ครัวเรือน ทั้งนี้ เกษตรกรที่เลี้ยงโคนมมากที่สุดอยู่ในภาคกลาง ส่วนจังหวัดที่จำนวนโคนมมากที่สุด คือ สระบุรี นครราชสีมา ลพบุรี และราชบุรี ตามลำดับ

ภาพที่ 25 ทิศทางจำนวนโคนมและเกษตรกรที่เลี้ยงโคนม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

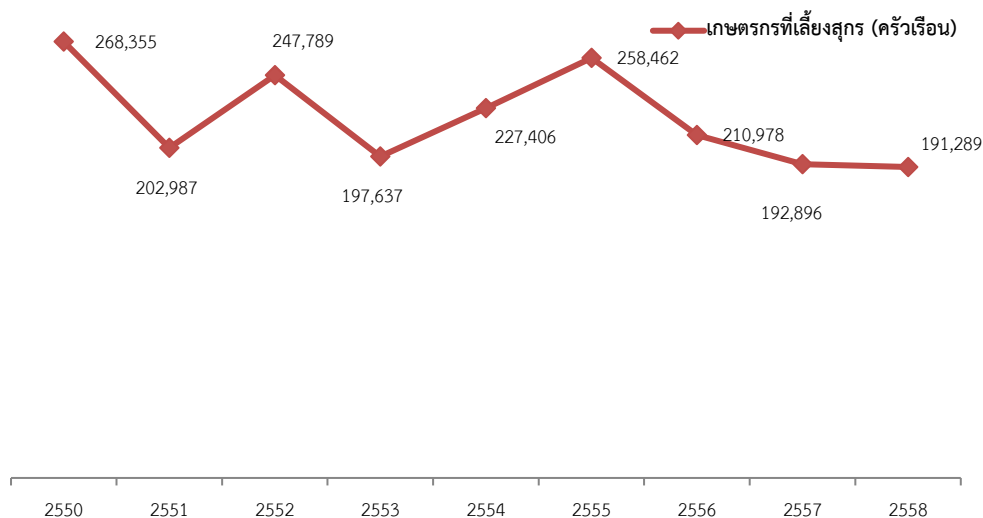
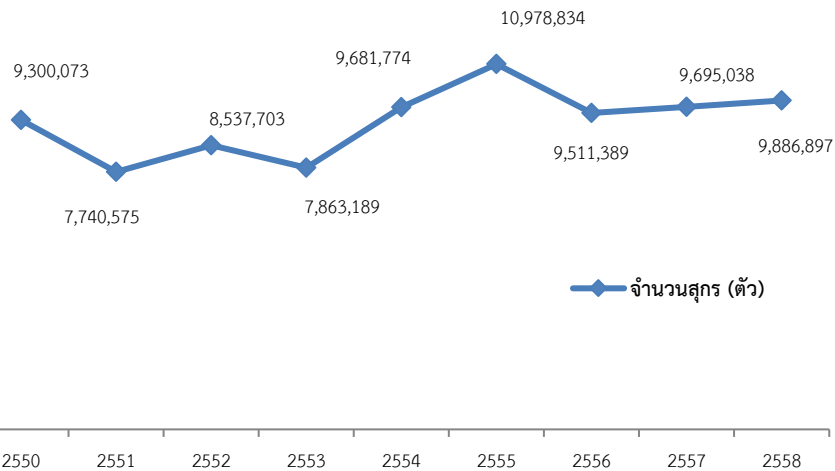
อุตสาหกรรมต้นน้ำกระป๋อง ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 ปริมาณกระป๋องมีทิศทางปรับตัวลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.54 ต่อปี ส่วนปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนกระป๋องทั้งหมดประมาณ 888,431 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 4.57 ส่วนจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงกระป๋อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.28 จากปีก่อน ส่วนในปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงกระป๋องทั้งหมด 199,553 ครัวเรือน โดยเกษตรกรที่เลี้ยงกระป๋องมากที่สุดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดที่จำนวนกระป๋องมากที่สุด คือ สุรินทร์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ ตามลำดับ

ภาพที่ 26 ทิศทางจำนวนกระป๋องและเกษตรกรที่เลี้ยงกระป๋อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

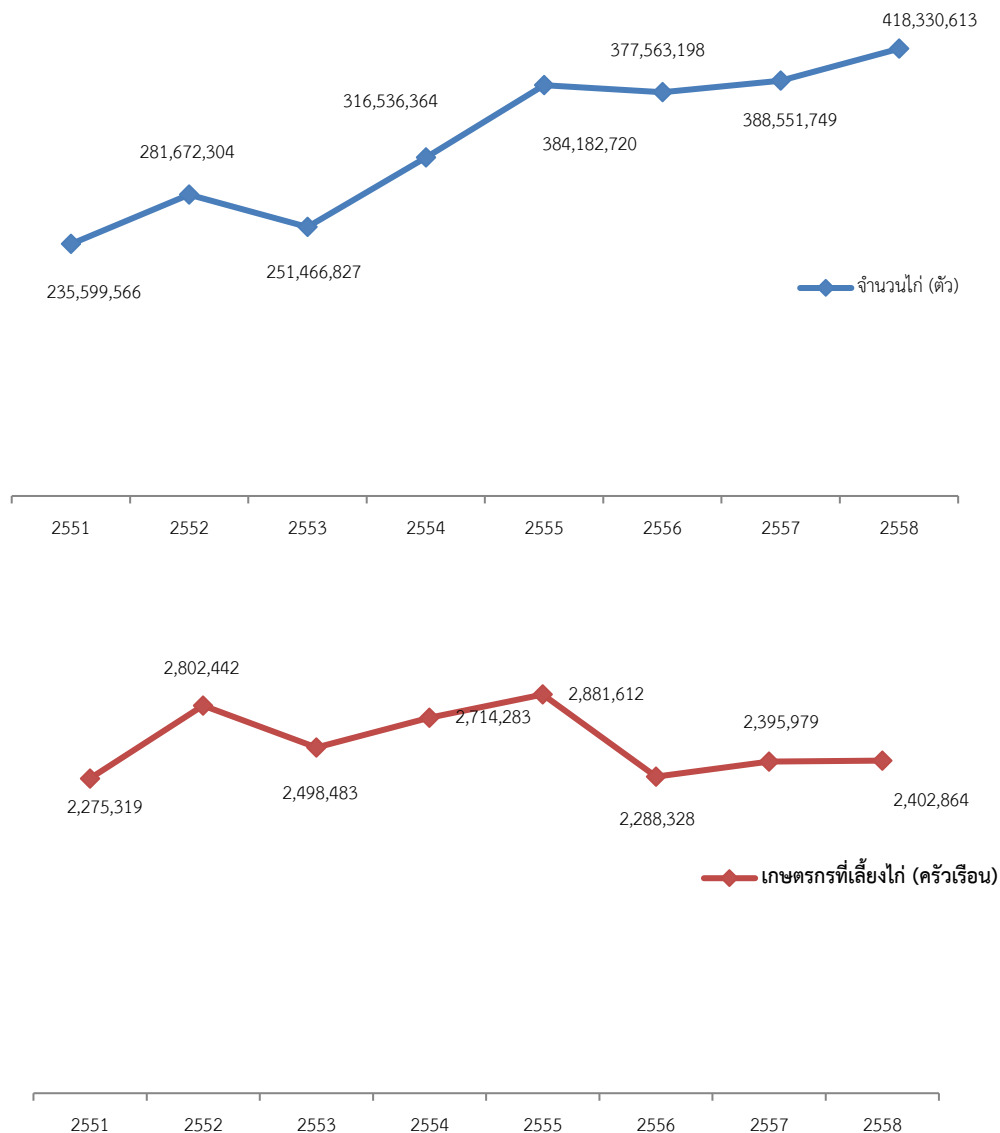
อุตสาหกรรมต้นน้ำสุกร ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 ปริมาณสุกรมิทิศทางขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.59 ต่อปี สำหรับปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนสุกรทั้งหมด 9,886,897 ตัว ซึ่งขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 1.98 ส่วนจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรลดลงร้อยละ 0.83 จากปีก่อน ทั้งนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรทั้งหมด 191,289 ครัวเรือน โดยเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรมากที่สุดในภาคภาคกลาง ส่วนจังหวัดที่จำนวนสุกรมากที่สุด คือ ราชบุรี ชลบุรี นครราชสีมา และเชียงใหม่ ตามลำดับ

ภาพที่ 27 ทิศทางจำนวนสุกรและเกษตรกรที่เลี้ยงสุกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

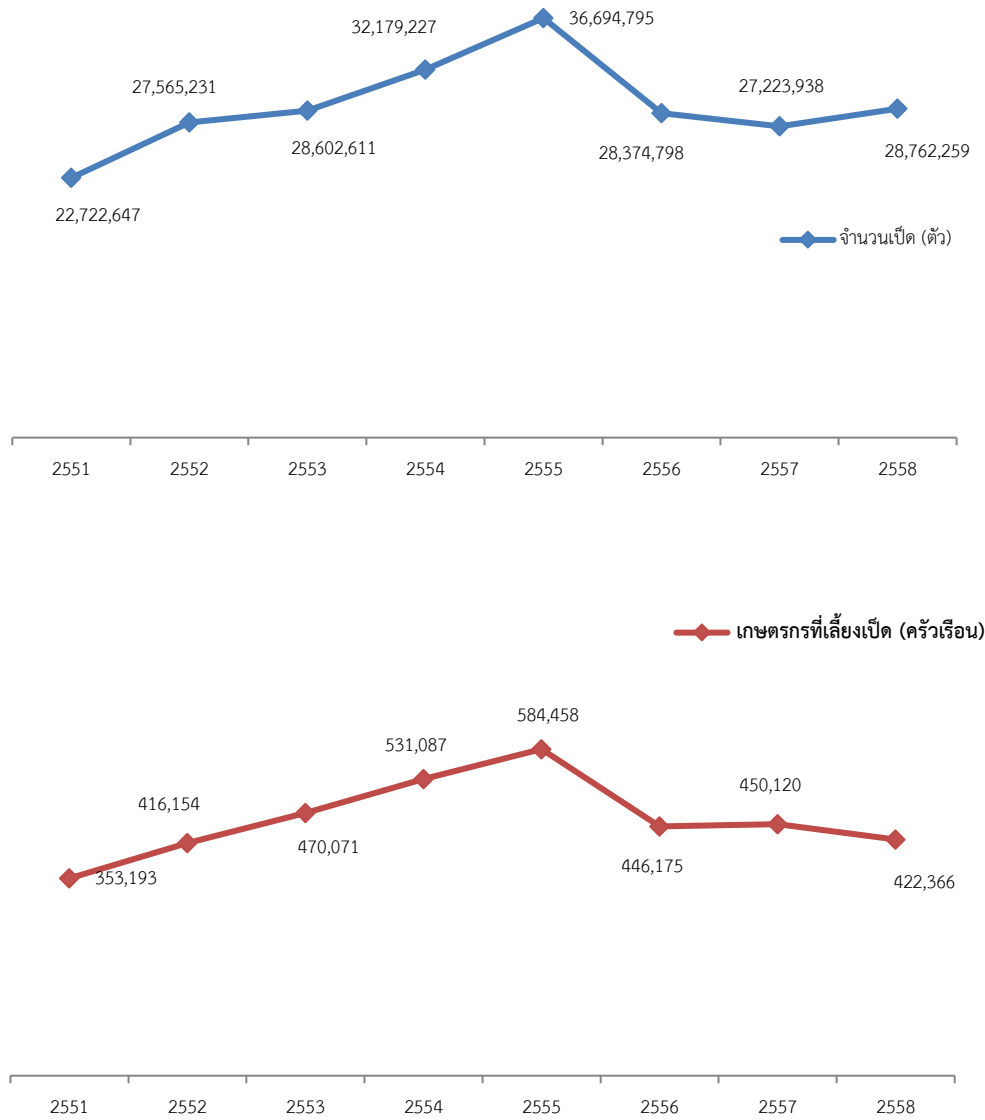
อุตสาหกรรมต้นน้ำไก่ ช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2558 ปริมาณไก่มีทิศทางขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.28 ต่อปี สำหรับปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนไก่ทั้งหมด 418,330,613 ตัว ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 7.66 ส่วนจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงไก่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.29 จากปี พ.ศ. 2557 ส่วนปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ทั้งหมด 2,402,864 ครัวเรือน มีเกษตรกรที่เลี้ยงไก่มากที่สุดในภาคกลาง ส่วนจังหวัดที่จำนวนไก่มากที่สุด คือ ลพบุรี นครราชสีมา ชลบุรี และสระบุรี ตามลำดับ

ภาพที่ 28 ทิศทางจำนวนไก่และเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

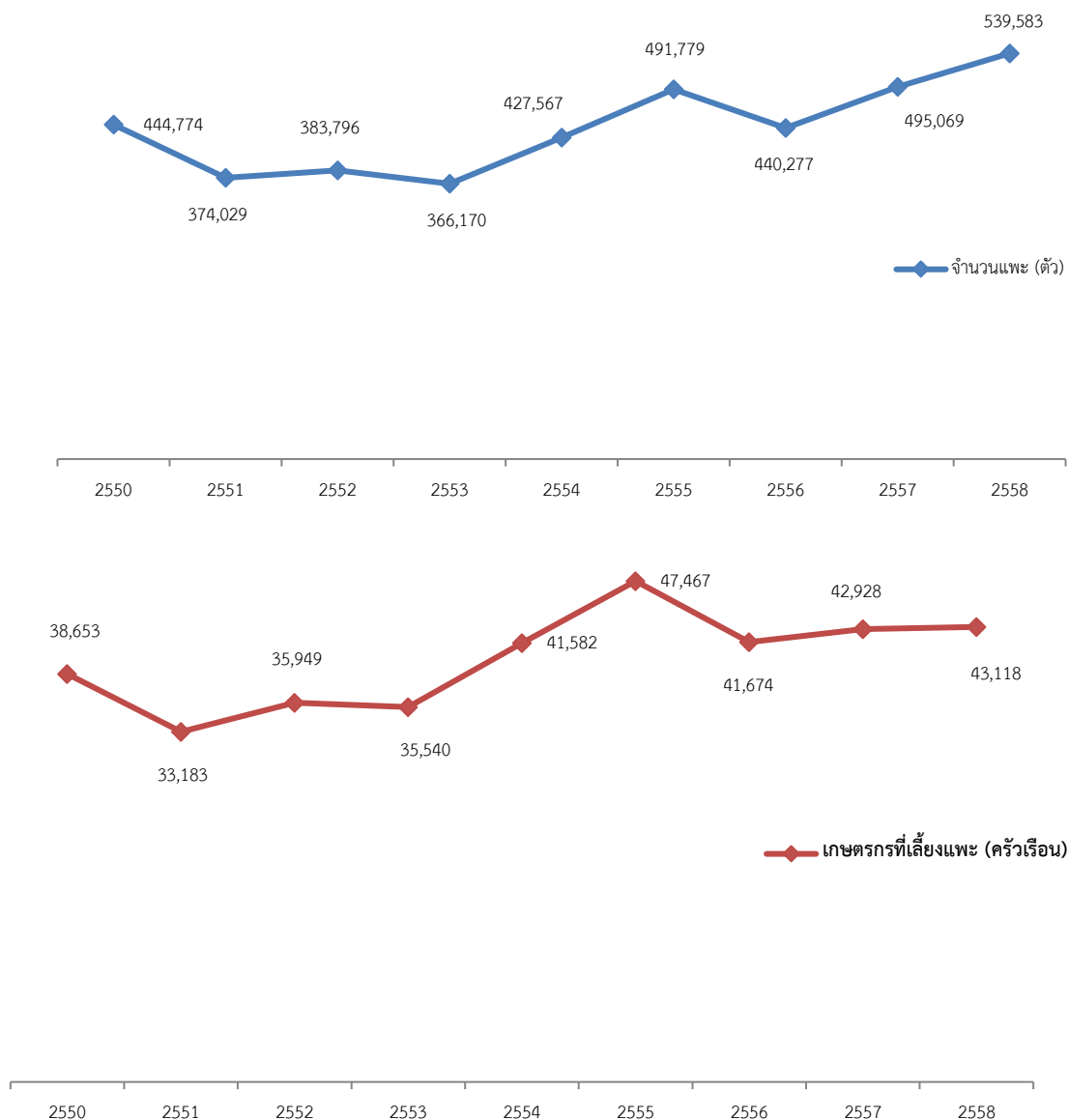
อุตสาหกรรมต้นน้ำเปิด ช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2558 ปริมาณเปิดมีทิศทางขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.36 ต่อปี สำหรับปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนเปิดทั้งหมด 28,762,259 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 5.65 ส่วนจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงเปิดลดลง อยู่ที่ร้อยละ 6.17 จากปีก่อน ส่วนในปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงเปิดทั้งหมด 422,366 ครัวเรือน เป็นเกษตรกรที่เลี้ยงเปิดมากที่สุดในภาคกลาง ในส่วนจังหวัดที่จำนวนเปิดมากที่สุด คือ สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และนครปฐม ตามลำดับ

ภาพที่ 29 ทิศทางจำนวนเปิดและเกษตรกรที่เลี้ยงเปิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

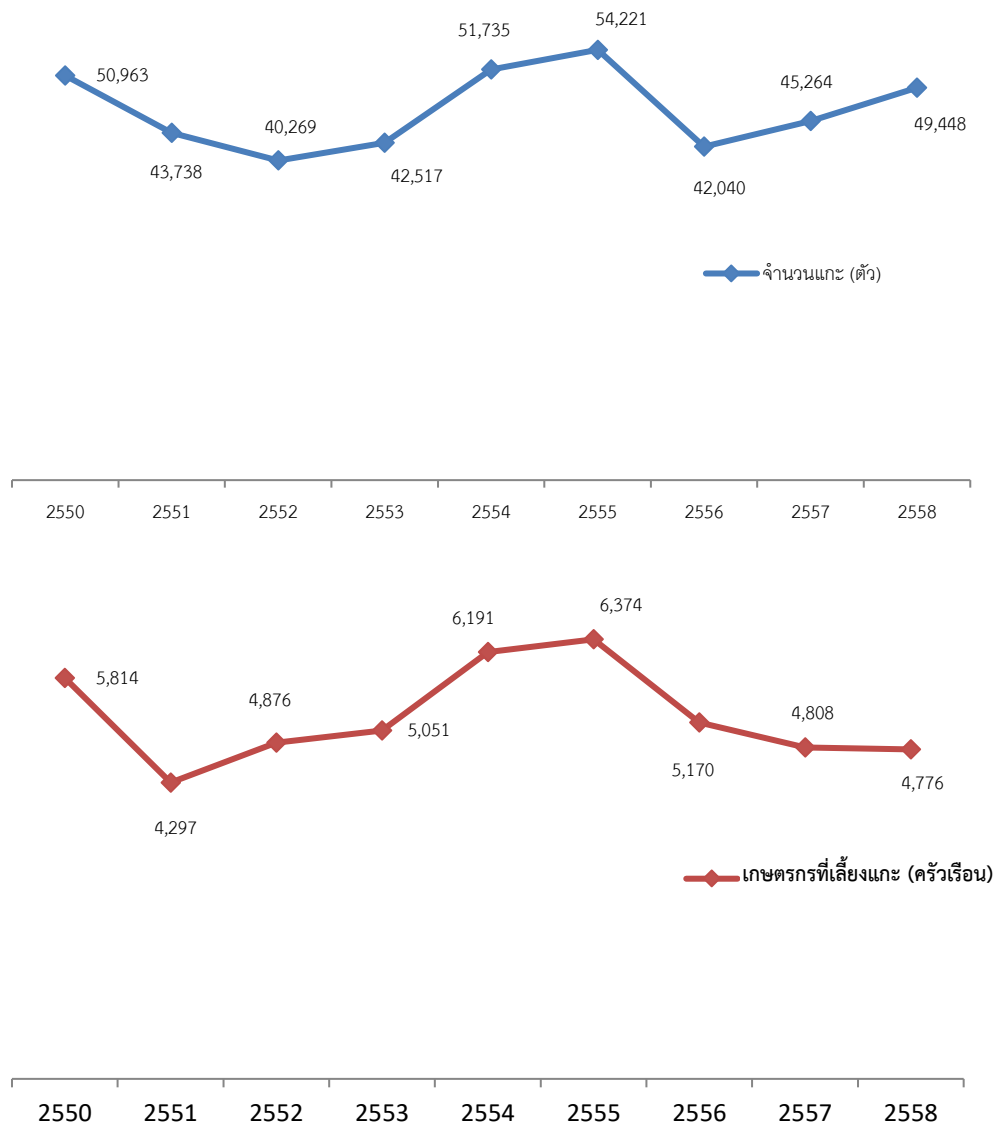
อุตสาหกรรมต้นน้ำแพะ ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 ปริมาณแพะมีทิศทางที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.11 ต่อปี สำหรับปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนแพะทั้งหมด 539,583 ตัว เพิ่มขึ้นจากก่อนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8.99 ส่วนจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงแพะนั้นเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ 0.44 จากปีก่อน ในขณะที่ปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงแพะทั้งหมด 43,118ครัวเรือน โดยเกษตรกรที่เลี้ยงแพะมากที่สุดจะอยู่ในภาคใต้ ส่วนจังหวัดที่จำนวนแพะมากที่สุด คือ ยะลา ปัตตานี สตูล และนราธิวาส ตามลำดับ

ภาพที่ 30 ทิศทางจำนวนแพะและเกษตรกรที่เลี้ยงแพะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

อุตสาหกรรมต้นน้ำแกะ ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2558 ปริมาณแกะมีทิศทางขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.55 ต่อปี โดยปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนแกะทั้งหมด 49,448 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 9.24 ส่วนจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงแกะลดลง ร้อยละ 0.67 จากปี พ.ศ. 2557 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2558 มีเกษตรกรที่เลี้ยงแกะทั้งหมด 4,776 ครัวเรือน เป็นเกษตรกรที่เลี้ยงแกะมากที่สุดอยู่ในภาคใต้ ส่วนจังหวัดที่จำนวนแกะมากที่สุด คือ ปัตตานี กาญจนบุรี ยะลา และลพบุรี ตามลำดับ

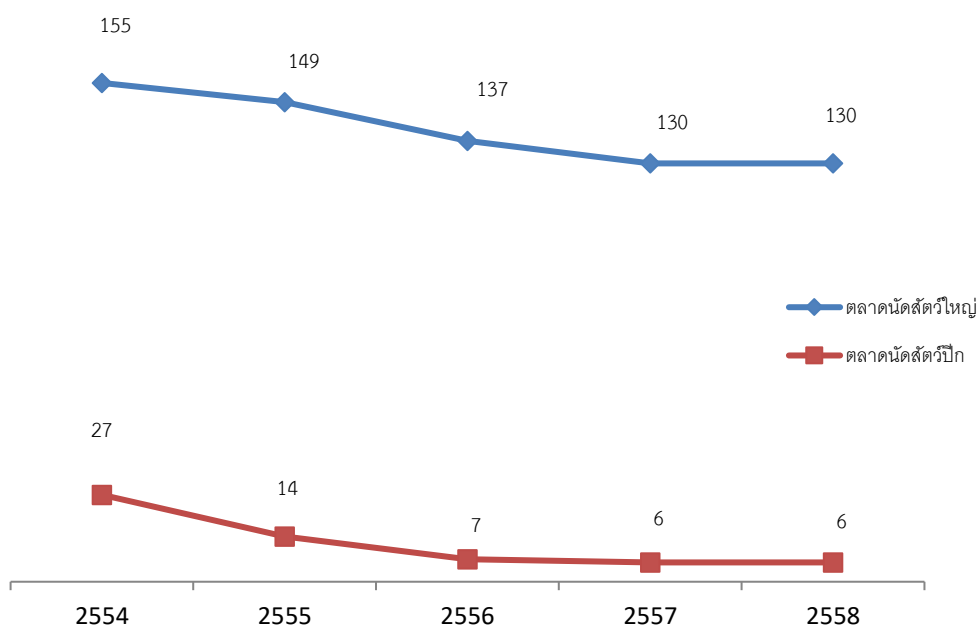

ภาพที่ 31 ทิศทางจำนวนแกะและเกษตรกรที่เลี้ยงแกะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 -2558

ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

3.4.2 ความเชื่อมโยงการผลิตในช่วงกลางน้ำ การปศุสัตว์ไทย

การผลิตในช่วงกลางน้ำ การปศุสัตว์ไทย คือ ตลาดนัดสัตว์ใหญ่ (โค - กระบือ) และตลาดนัดสัตว์ปีก เพื่อส่งต่อไปอุตสาหกรรมการผลิตในช่วงปลายน้ำ การปศุสัตว์ไทย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตลาดนัดสัตว์ใหญ่ (โค - กระบือ) และตลาดนัดสัตว์ปีก โดยทิศทางแหล่งตลาดนัดค้าสัตว์มีทิศทางที่ลดลงสำหรับ ปี พ.ศ. 2558 มีตลาดนัดสัตว์ใหญ่ มีจำนวน 130 แห่ง ตลาดนัดสัตว์ปีก มีจำนวน 6 แห่ง ตลาดนัดค้าสัตว์ส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

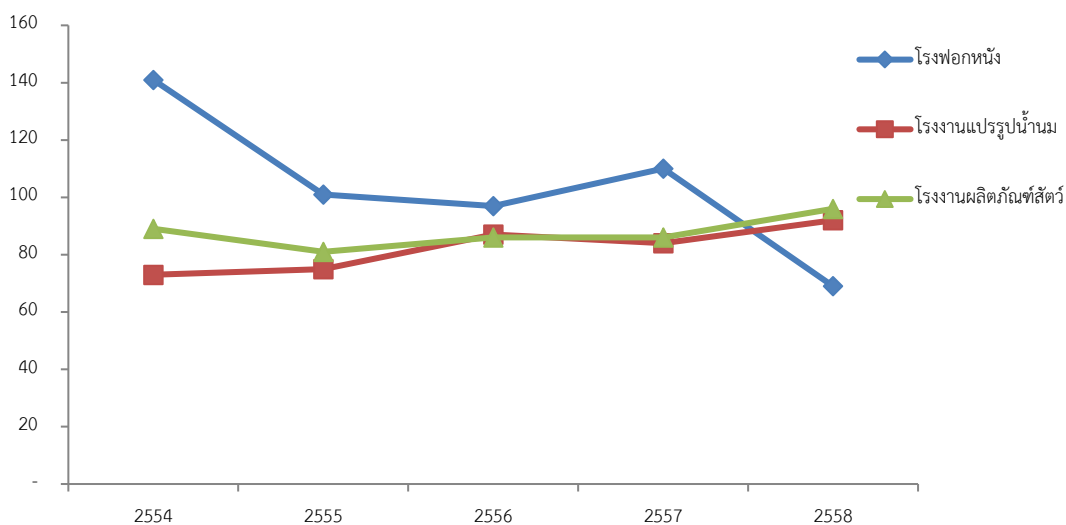

ภาพที่ 32 ปริมาณตลาดนัดสัตว์ใหญ่ (โค - กระบือ) และตลาดนัดสัตว์ปีก

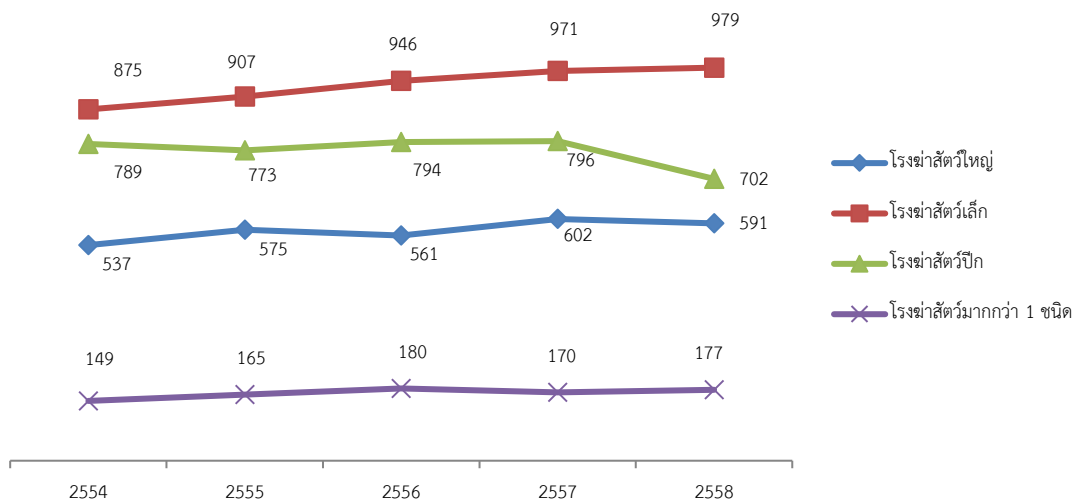
ที่มา: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (2558)

3.4.3 ความเชื่อมโยงการผลิตในช่วงปลายน้ำ การปศุสัตว์ไทย

การผลิตในช่วงปลายน้ำ อธิบายได้ว่า การปศุสัตว์ไทย คือ โรงฆ่าสัตว์ โรงฟอกหนัง โรงงานแปรรูปนํ้านม และโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์ โดยทิศทางแหล่งการผลิตช่วงปลายน้ำของการปศุสัตว์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 -2558 โรงงานฟอกหนังสัตว์และโรงฆ่าสัตว์ มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 14.05 และ 0.76 ตามลำดับ แต่โรงงานแปรรูปนํ้านม และโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 6.20 และ 2.20 ตามลำดับ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนโรงงานฆ่าสัตว์ 2,449 แห่ง จำนวนโรงฟอกหนังมี 69 แห่ง ส่วนจำนวนโรงงานแปรรูปนํ้านมมี 92 แห่ง และจำนวนโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์ 96 แห่ง ทั้งนี้ จำนวนโรงฆ่าสัตว์สามารถแบ่งออกได้เป็นโรงฆ่าสัตว์ขนาดใหญ่ 591 โรง โรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก 979 โรง โรงฆ่าสัตว์ปีก 702 โรง และโรงฆ่าสัตว์ที่มากกว่า 1 ชนิด 177 โรง รวมทั้งสิ้น 2,449 โรง

ภาพที่ 33 ข้อมูลสถานที่ดำเนินกิจกรรมด้านปศุสัตว์

ภาพที่ 34 ข้อมูลโรงพยาบาล

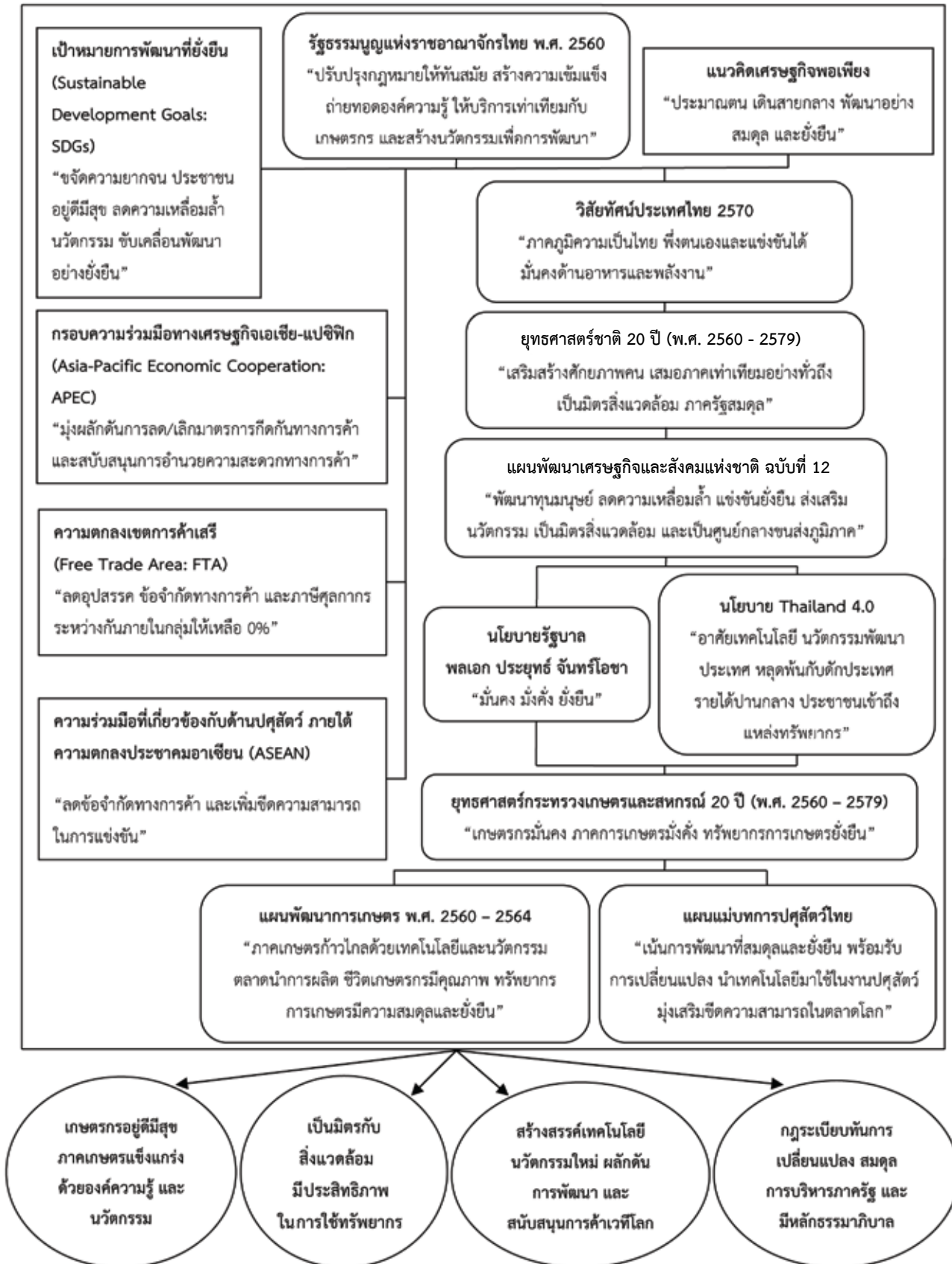
4. นโยบาย/ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตัว

ด้วยกรมปศุสัตว์เป็นองค์กรภาครัฐ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเป็นกรมที่มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางและนโยบาย รวมทั้งการควบคุม การกำกับ การส่งเสริม การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ รวมทั้งบริหารจัดการทรัพยากร พันธุกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ เพื่อให้มีปริมาณสัตว์ที่เพียงพอ และมีมาตรฐาน ถูกสุขอนามัย ปราศจากโรค สาระตกค้าง และสารปนเปื้อน มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ซึ่งทำให้การขับเคลื่อนตลอดจนการปฏิบัติงานราชการของกรมปศุสัตว์จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง และตอบสนองเป้าหมายแห่งการพัฒนาประเทศ และเพื่อให้กรมปศุสัตว์สามารถขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแห่งการพัฒนาในภาพรวม

ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนองค์การด้านการปศุสัตว์ ซึ่งหมายรวมการพัฒนา และการขับเคลื่อน ภายในกรมปศุสัตว์ไปพร้อมกับการพัฒนาและขับเคลื่อนการปศุสัตว์ภายนอกกรมฯ เพื่อให้ครอบคลุมด้านการปศุสัตว์ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 – 2565 ฉบับนี้ จึงได้ทบทวนยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- (2) แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2570
- (4) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
- (5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- (6) นโยบายรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
- (7) นโยบาย Thailand 4.0
- (8) ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
- (9) แผนพัฒนาการเกษตร พ.ศ. 2560 – 2564
- (10) แผนแม่บทการปศุสัตว์ไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556 – 2565)
- (11) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

- (12) กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC)
- (13) ความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA)
- (14) ความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับด้านปศุสัตว์ ภายใต้ความตกลงประชาคมอาเซียน (ASEAN)

4.1 ยุทธศาสตร์ และนโยบายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์ไทย

กรมปศุสัตว์ (Department of Livestock Development) คือ องค์กรรัฐ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการผลิตและจัดหาชีวภัณฑ์และเวชภัณฑ์เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคสัตว์ ตลอดจนผลิตและจัดหาน้ำเชื้อเพื่อใช้ในการผสมเทียม ดำเนินการด้านการปรับปรุงและขยายพันธุ์สัตว์ ด้านสุขภาพสัตว์ และด้านบำบัดโรคสัตว์ ตลอดจนการแปรรูปเนื้อสัตว์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเลี้ยงสัตว์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์เพื่อให้ได้มาตรฐานสากล และปฏิบัติงานอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์ และการปฏิบัติราชการของกรมปศุสัตว์ มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ทิศทางนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์ ในส่วนภายในประเทศ โดยสรุปสาระสำคัญเป็นดังนี้

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

กรมปศุสัตว์ซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรภาครัฐ ภายใต้การกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และด้วยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งมุ่งจัดระเบียบและสร้างความเข้มแข็งให้การปกครองประเทศขึ้นใหม่ และได้ให้การใช้อำนาจรัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต เที่ยงธรรม เหมาะสม รวมทั้งเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายแห่งรัฐและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งผู้ที่เข้ามาบริหารประเทศในแต่ละคณะจะได้กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป อีกทั้งยังสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็น ตลอดจนลดเงื่อนไขที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศที่มีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคี และความปรองดอง ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กรมปศุสัตว์จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยเฉพาะการให้บริการสาธารณะต่างๆ กับประชาชนและชุมชน ซึ่งจะเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร รวมถึงการป้องกัน รักษา และควบคุมโรค ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไม่ให้เกิดการแพร่ขยายออกไป เป็นวงกว้าง ตลอดจนมาตรการสนับสนุนการช่วยเหลือเกษตรกรภายในพื้นที่ให้มียอดความรู้เพิ่มมากขึ้น และความช่วยเหลือทางพันธุ์สัตว์ที่ได้คุณภาพจากทางกรมปศุสัตว์ นอกจากนี้ ประชาชนและชุมชนสามารถตรวจสอบการดำเนินการที่เกิดขึ้นเหล่านั้นได้โดยสิทธิของตนเอง รวมถึงการบริหารการคลังของกรมปศุสัตว์ จะต้องเป็นไปอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นไปตามหน้าที่ของรัฐ

นอกจากนี้ ภายใต้หมวดแนวทางการนโยบายแห่งรัฐนั้น กรมปศุสัตว์จะต้องมีมาตรการหรือกลไก ที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถดำเนินกิจการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้เกษตรกรเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ทั้งในเรื่องของการจัดสรรการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละพื้นที่ การจัดสรรทรัพยากรน้ำให้เพียงพอและทั่วถึง และการส่งเสริมให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้พลังงานทดแทน ประเภทต่างๆ รวมถึงการวางผังเมืองที่ดี การจัดพื้นที่แบ่งโซนพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ทำกิน พื้นที่ฟื้นฟู ตลอดจน การสนับสนุนพันธุ์พืชและสัตว์ที่มีคุณภาพและต้านทานโรคต่างๆ ให้กับเกษตรกรได้นำไปเพาะเลี้ยงต่อไป รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่าง ข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และ เกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถร่วมมือกันทำงานได้อย่างเหมาะสมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นการให้บริการ ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ

ตลอดจนในส่วนของการปฏิรูปประเทศนั้น สารสำคัญในหมวดนี้จะเป็นเรื่องของการปฏิรูป ประเทศ โดยเริ่มตั้งแต่การให้ประชาชนเข้าใจการดำเนินการปฏิรูปประเทศเพื่อให้เกิดความสามัคคี ความสงบ และความปรองดอง ซึ่งในการพัฒนาประเทศนั้นให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งให้ลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นภายในสังคม ทั้งด้านรายได้ การถือครองทรัพยากร เป็นต้น โดยในส่วน ของการพัฒนาและปฏิรูปประเทศนั้นได้แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งภารกิจหน้าที่สำคัญของกรมปศุสัตว์ที่จะต้องนำไปปฏิบัติประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านที่ 2 การบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม มา ประยุกต์ใช้ในระบอบราชการเพื่อให้การดำเนินงานและบริการสาธารณะมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมถึงการ ปรับปรุงและพัฒนากำลังบุคลากรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ และการ ศึกษาพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในการนำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริง ตลอดจนการพัฒนาการดำเนินงานให้มีความพร้อมในทุกๆระดับเพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกร และการบริหารงานด้วยความสุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ด้านที่ 3 เรื่องกฎหมาย ได้แก่ การปรับปรุง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้มีความทันสมัยและความสอดคล้องกับสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลง และจะต้องมีความชัดเจน ไม่ซับซ้อน ตลอดจนต้องมีการปรับปรุง และแก้ไขด้านภาษีให้มีความเหมาะสม ด้านที่ 5 ด้านการศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมในเรื่องการศึกษาให้แก่บุคลากร การเตรียมความพร้อมและพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้มีความรู้ความสามารถในแต่ละด้านอย่างแท้จริง รวมถึงให้เป็นบุคลากร ที่สามารถบูรณาการในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ด้านที่ 6 ด้านเศรษฐกิจ และด้านที่ 7 ด้านอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรรายย่อยเป็นหลัก เพื่อสร้างฐานรากของเกษตรกรให้แข็งแกร่ง พร้อมทั้ง เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ของเกษตรกรรายย่อย ทั้งด้านที่ดิน พันธุ์พืชและสัตว์ เทคโนโลยี และ แหล่งเงินทุน รวมทั้งการปรับปรุงระบบการจัดสรรการจัดตั้งงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณที่ดีให้เกิด ผลสัมฤทธิ์สูงสุด ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เช่น ทรัพยากรน้ำให้มีความเพียงพอต่อความต้องการ และมีความทั่วถึง การถือครองที่ดินที่เป็นธรรมและแบ่งพื้นที่อย่างเหมาะสม รวมถึงการตรวจสอบกรรมสิทธิ์ การถือครองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2) แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 - 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559) อันเป็นพระมหากษัตริย์ไทย รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี ได้ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางต่อประชาชนชาวไทยในเรื่องของการดำเนินชีวิตอย่างผาสุก ทั้งจากระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับจังหวัด ไปจนถึงระดับประเทศ โดยมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี เป็นการยึดหลักทางสายกลางตามแบบพุทธศาสนา การดำรงชีพด้วยความไม่ประมาท มีเหตุมีผลกับการกระทำ มีสติในการใช้ชีวิต ตลอดจนการใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตนเองและครอบครัวมีความมั่นคงในอนาคต ภายใต้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

ห่วงที่ 1 ความพอประมาณ หมายถึง การดำเนินชีวิตแบบพอดีไม่มากไม่น้อยเกินไป เหมาะสมกับฐานะของตน และจะต้องไม่มีผลกระทบต่ตนเอง ผู้อื่น รวมถึงสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

ห่วงที่ 2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจจะดำเนินการอะไร จะต้องมีเหตุผลตามหลักกฎหมาย หลักจริยธรรม จารีตประเพณี ประกอบกัน มิใช่ตัดสินใจไปด้วยอารมณ์ หรือเพียงแค่ว่าความคิดของตน

ห่วงที่ 3 การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไป หรือในอนาคตที่จะเกิดขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เป็นต้น

เงื่อนไขที่ 1 ความรู้ โดยเป็นการอาศัยความรู้ในแขนงวิชาต่างๆ มาประกอบกันเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อนำไปปฏิบัติ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด และเพื่อให้เกิดความรอบคอบในการกระทำนั้นๆ

เงื่อนไขที่ 2 คุณธรรม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจให้กับประชาชน เพื่อที่จะให้ตระหนักถึงความซื่อสัตย์สุจริต เกิดความสามัคคีของคนในชาติ มีการร่วมมือร่วมใจกันฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไม่กอบโกยผลประโยชน์แห่งตน และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

(3) วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2570

“คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการ สาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดีเกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐาน ทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคม ภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

โดยวิสัยทัศน์ดังกล่าวจัดเป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ผู้บริหารประเทศ ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ ของประเทศเพื่อเป็นแนวทาง หรือเป็นกรอบในการจัดการกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องให้ประเทศได้รับผลตอบแทนที่ดี ที่สุด และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งได้กำหนดขึ้นในการประชุมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดประชุมประจำปี 2552 ภายใต้พันธกิจของประเทศ 5 ประการด้วยกันคือ (1) การพัฒนาต้องอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ประเทศไทยให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก (3) ปรับโครงสร้างทางสังคมให้มีความเอื้ออาทรและพึ่งพา ตนเองได้ สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง (4) ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนต้องดำเนินชีวิตด้วยจิตสำนึกในคุณค่า ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (5) เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยควบคู่กับการบริหาร จัดการที่ดีเพื่อสร้างสันติสุขและความเป็นธรรมในสังคมไทย

ภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยดังกล่าวนี้ ได้คาดการณ์แนวโน้มหลักที่ประเทศไทย และโลกอาจต้องเผชิญในอนาคตไว้ 7 ประการ (กมล ชนก, ม.ป.ป.) ได้แก่

1. การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ซึ่งส่งผลให้มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศในอนุภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น และทำให้เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มที่จะ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว
2. เศรษฐกิจโลกจะเปลี่ยนศูนย์กลางอำนาจมาอยู่ในประเทศแถบเอเชียมากขึ้น
3. การเปลี่ยนแปลงด้านการเงินโลก ซึ่งจะมีความผันผวนและความเสี่ยงมากขึ้น
4. ประชากรสูงอายุของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศที่พัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่จะเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะให้ การบริการผู้สูงอายุ

5. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งไทยต้องเตรียมความพร้อม
6. แนวโน้มปัญหาด้านพลังงาน ซึ่งจะมีผลต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของโลก
7. ปัญหาภัยคุกคามจากภาวะโลกร้อน ซึ่งส่งกระทบอย่างมหาศาลต่อธรรมชาติ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิต

(4) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้น เป็นยุทธศาสตร์แห่งการขับเคลื่อนประเทศในระยะยาว โดยมุ่งบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งในอดีตประเทศละเลยการกำหนดแนวทางการพัฒนาในระยะยาว ประกอบกับในปัจจุบันสภาวะการณ์รอบโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติขึ้นมาเพื่อเป็นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความมั่นคงอย่างสมดุล และมีเสถียรภาพมากที่สุด และจากแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้ผลักดันให้ประเทศมีบทบาทที่สำคัญ ทั้งในระดับภูมิภาค และเวทีโลก รวมถึงการเป็นศูนย์กลางการค้าและการขนส่งของอาเซียน โดยมีกรอบแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน คือ

1. ด้านความมั่นคง
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
4. ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม
5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

(5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

หลังจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้สิ้นสุดลงเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ขึ้นโดยได้ให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และพร้อมที่จะขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต่อเนื่องมาจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และยังคงเน้นคนเป็นศูนย์กลางของ การพัฒนา ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เป็น การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะมีการเพิ่มเติมประเด็นใน การพัฒนา โดยมุ่งการสร้างรายได้จากประเทศรายได้ปานกลางไปเป็นประเทศที่มีรายได้สูง และลดความ เหลื่อมล้ำภายในสังคม ซึ่งมีหลักในการพัฒนา คือ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” เพื่อให้แนวทางการพัฒนาประเทศ ในระยะยาวสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อาทิ ด้านเศรษฐกิจโลก ด้านความร่วมมือ ระหว่างประเทศ รวมทั้งทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะนำมาพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางของ Thailand 4.0 เพื่อให้การพัฒนาประเทศก้าวไปสู่เป้าหมายอย่างชัดเจนและมั่นคง โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะ เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมด้วยสำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นั้นมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงของอธิปไตย ภายในประเทศ ผลักดันให้เปลี่ยนจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ส่งเสริมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการกิจต่างๆ ของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น และสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบ เศรษฐกิจของไทย โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสินค้าและ บริการให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น รวมถึงลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน เพื่อสร้างเศรษฐกิจ ฐานรากของประเทศให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรของประชาชนให้ทั่วถึง ทุกภูมิภาค โดยจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงของ อธิปไตยภายในประเทศ ผลักดันให้เปลี่ยนจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ส่งเสริม ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการกิจต่างๆ ของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น และสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบ เศรษฐกิจของไทย โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของสินค้าและ บริการให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น รวมถึงลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน เพื่อสร้างเศรษฐกิจ ฐานรากของประเทศให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรของประชาชนให้ทั่วถึงทุก ภูมิภาค โดยจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นี้ มียุทธศาสตร์ทั้งสิ้น 10 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน กล่าวคือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1	การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
ยุทธศาสตร์ที่ 2	การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
ยุทธศาสตร์ที่ 3	การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ 4	การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ 5	การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6	การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพดมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
ยุทธศาสตร์ที่ 7	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
ยุทธศาสตร์ที่ 8	การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
ยุทธศาสตร์ที่ 9	การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
ยุทธศาสตร์ที่ 10	ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ทั้งนี้ ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ กรมปศุสัตว์สามารถยึดกรอบแนวทางแห่งการพัฒนาประเทศ มาร่วมขับเคลื่อน พัฒนาการปศุสัตว์ไทยได้ตั้งแต่การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ด้วยการพัฒนา พื้นฐานขององค์ความรู้ของประชากรภายในประเทศให้มีความรู้ รวมถึงการเพิ่มความรู้ทางด้านเทคโนโลยี สมัยใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจุบันและอนาคต และเพื่อให้เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างมาตรการดึงดูดภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมลงทุน และมีการพัฒนาสังคมด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัย เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อชุมชน เป็นต้น พัฒนาสร้างรากฐานของการผลิตให้มีความเข้มแข็ง โดยการให้การ ศึกษาและความรู้ทางการปศุสัตว์ทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งผลักดันให้เกษตรกรสามารถรวบรวม คัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรม พืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่นได้ เพื่อเป็นการสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืนของในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งเป็นการยกระดับสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพและตอบโจทย์ความต้องการของตลาด ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรทางการเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เพิ่มขึ้น รวมถึงการปรับปรุง ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้มีความทันสมัยพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการคำนึงถึง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อม โดยการรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีการวางแผน การใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่ามากที่สุด รวมถึงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และการลดมลพิษที่มี ผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งทางน้ำ อากาศ ขยะมูลฝอยภายในชุมชน และที่สำคัญ คือ ปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ส่งผลกระทบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเป็นอย่างมาก กำกับด้านการคมนาคมขนส่งสินค้าและการขยายฐานด้านการผลิตให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ รวมถึงความเชื่อมโยง กับด้านการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนพัฒนาระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนให้ องค์กรมีรูปแบบการแข่งขันที่มากขึ้น ส่วนการพัฒนาระบบน้ำประปาจะมีส่วนช่วย ในพื้นที่ที่ยังขาดแคลนแหล่งน้ำ สามารถทำให้โครงสร้างและฐานการผลิตมีความเข้มแข็งขึ้น ตลอดจนการสร้างฐานการผลิตในทุกภูมิภาค เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนมีมากขึ้น และการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ทำให้ประชาชนมีความสนใจทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับเป็นผลดี ในการขยายความร่วมมือกับ

ประชาชนให้มีการเข้าถึงสัตว์เศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้ให้กับพื้นที่ต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่แต่ละภูมิภาคเสริมเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้มีความโดดเด่น เพื่อสนับสนุนให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

(6) นโยบายรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

สืบเนื่องจากการดำเนินนโยบายจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ได้แบ่งแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประเทศไว้ 3 ระยะด้วยกัน คือ ระยะแรก มุ่งแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น รวมถึงยุติการใช้กำลังและอาวุธร้ายแรงในการก่อเหตุความรุนแรง ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในการหยุดชะงักของการบริหารประเทศที่ชาติรัฐบาลในช่วงระยะ 6 เดือน เพื่อให้ประเทศกลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ส่วนในระยะที่สอง หลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว จะมีการจัดตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ การจัดตั้งคณะรัฐมนตรี และเสนอร่าง พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งการจัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ และคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อวางรากฐานและทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว และระยะที่สาม คือ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวร และมีการจัดการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดเสถียรภาพความมั่นคงทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศ ต่อไป

จากภาระดังกล่าวทางรัฐบาลจึงได้แถลงนโยบาย 11 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศต่อไปในอนาคต ประกอบไปด้วย 1) การปกป้องเขตอุทยานพระมหากษัตริย์ 2) การรักษาความมั่นคงของประเทศ 3) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ 4) การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 5) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน 6) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ 7) การส่งเสริมบทบาทและใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน 8) การพัฒนา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม 9) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 10) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และ 11) ปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้ รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย พ.ศ. 2558 - 2563 “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะ 5 ปี โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำชับให้ทุกฝ่ายนำไปใช้ขับเคลื่อนเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเพื่อผลักดันให้เห็นผลออกมาเป็นรูปธรรม และเพื่อวางแนวทางการพัฒนาและปฏิรูปให้เกิดความต่อเนื่อง พร้อมกับตอบโจทย์ การวางรากฐานอนาคตที่ดีให้กับลูกหลานในอนาคตได้ โดยสามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้มแข็งจากฐานรากของประเทศ ส่งเสริมการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศประกอบกับเพื่อช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอกประเทศ พร้อมทั้งสร้างความมั่นคงทางอธิปไตยของประเทศให้เกิดความเชื่อมั่นสำหรับต่างชาติ รวมถึงปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นเสาหลักของประชาชน และเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยทั้งจากภายนอกและภายในไม่ว่าจะเป็นมิติทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม

ด้านความมั่งคั่ง มีเป้าหมายเพื่อยกระดับประเทศให้มีการเปลี่ยนแปลงจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยเริ่มต้นจากการลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ภายในประเทศ สร้างความเท่าเทียมในการถือครองและใช้ทรัพยากรภายในประเทศ รวมถึงการสร้างโอกาสให้ประเทศเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อทางการคมนาคมขนส่งทั้งทางถนน ระบบราง ทางอากาศ และทางน้ำ ตลอดจนดึงภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศมาร่วมลงทุนในโครงการต่างๆ ของทางภาครัฐให้มากขึ้น และการพัฒนาความมั่นคงด้านทุนมนุษย์เป็นหลักเพื่อเป็นรากฐานมั่นคงให้กับประเทศต่อไป

ด้านความยั่งยืน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้มีความเจริญทั้งทางรายได้ คุณภาพชีวิต ควบคู่ไปกับการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการปฏิรูปกฎหมายให้มีความสอดคล้องและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างสมดุล ซึ่งเป็นการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เพื่อให้สังคมกับสิ่งแวดล้อมสามารถรวมอยู่กันได้อย่างมีเสถียรภาพ

(7) นโยบาย Thailand 4.0

นโยบาย Thailand 4.0 เป็นโมเดลการพัฒนาประเทศที่มุ่งเสริมศักยภาพและสร้างโอกาสสู่ “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยนวัตกรรม” (Value-Based Economy) เป็นการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ด้วยการนำความหลากหลายเชิงชีวภาพและเชิงวัฒนธรรมมาเป็นความได้เปรียบแข่งขัน และปรับเปลี่ยนวิธีการจากทำมากได้น้อยไปสู่การทำน้อยได้มากนั้น คือ เปลี่ยนจากโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า (Value Added) ไปสู่การสร้างมูลค่า (High Value) ด้วยวิทยาการความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งจะช่วยยกระดับให้ประเทศมีรายได้สูงขึ้น ด้วยอาศัยกลไกขับเคลื่อนผ่านการสร้างและยกระดับผลิตภาพ โดยมุ่งเน้นองค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และปัญญาอย่างแท้จริง ตลอดจนอาศัยแนวทางให้ประเทศเติบโตในลักษณะกระจายตัว รวมทั้งอาศัยกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อันหมายถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพเสมอภาคกัน และอาศัยกลไกการขับเคลื่อนที่เน้นความตระหนักและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา Thailand 4.0 จะเป็นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การบริการ และการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีความรวดเร็วและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางที่ประสบอยู่ในขณะนี้ และเป็นแนวทางลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในสังคมไทย รวมถึงการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรของประชาชนที่ยังไม่ทั่วถึง ตลอดจนยกระดับประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูง และเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วลำดับต่อไป ทั้งนี้ ในปัจจุบันประเทศไทยยังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” จึงต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” อาทิ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ซึ่งทำให้ด้านการเกษตรต้องเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นในเรื่องการบริหารจัดการและใช้เทคโนโลยีหรือ Smart Farming โดยเกษตรกรจะร่ำรวยขึ้น และเปลี่ยนเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนจากรูปแบบบริการแบบเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่บริการที่มีมูลค่าสูง และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง เป็นต้น โมเดล Thailand 4.0 เป็นกรอบแห่งการพัฒนาเพื่อตอบวิสัยทัศน์ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศไทยใต้โมเดล “ไทยแลนด์ 4.0” จำเป็นต้องใช้แนวทางสานพลังประชารัฐเป็นตัวการขับเคลื่อน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคการเงินการธนาคาร ภาคประชาชน ภาคสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ ร่วมกันระดมความคิด ผนึกกำลังกันขับเคลื่อนผ่านโครงการ บันทึกความร่วมมือ กิจกรรม หรือ งานวิจัยต่างๆ โดยการดำเนินงานของประชารัฐกลุ่มต่างๆ อันได้แก่ กลุ่มที่ 1 การยกระดับนวัตกรรมและผลิตภัณฑการปรับแก้กฎหมายและกลไกภาครัฐ การพัฒนาคลัสเตอร์ภาคอุตสาหกรรมแห่งอนาคต และการดึงดูดการลงทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กลุ่มที่ 2 การพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ กลุ่มที่ 3 การส่งเสริมการท่องเที่ยว การสร้างรายได้ และการกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐ กลุ่มที่ 4 การศึกษาพื้นฐานและพัฒนาผู้นำ (โรงเรียนประชารัฐ) รวมทั้งการยกระดับคุณภาพวิชาชีพ และกลุ่มที่ 5 การส่งเสริมการส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมกลุ่ม SMEs และผู้ประกอบการใหม่ (Start Up) ซึ่งแต่ละกลุ่มกำลังวางระบบและกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายอย่างเข้มข้น (บวร เทศารินทร์, 2559)

(8) ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนพัฒนาการเกษตร พ.ศ. 2560 – 2564

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นการกำหนดทิศทางในการพัฒนาองค์กรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565)

ซึ่งเป็น การดำเนินการต่อเนื่องและมีความสอดคล้องมาจากแผนเดิมที่ทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 โดยจะเน้นไปที่การพัฒนาการเกษตรของไทย ซึ่งทิศทางการพัฒนาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้น ได้นำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ มาประยุกต์ใช้ โดยภายใต้ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ต่อหัว มากกว่า 13,000 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 390,000 บาท/คน ในปี พ.ศ. 2579 รวมทั้งให้เกษตรกรมีทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพของตนเอง ตลอดจนการดำเนินงานของสถาบันการเกษตรมีศักยภาพ และประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ในส่วนของยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาทางด้านการเกษตรนั้น มีความต้องการการนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในเรื่องของการผลิต เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพผลผลิตและคุณภาพชีวิต ของเกษตรกรให้มีความกินดีอยู่ดีเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยส่งเสริมให้ เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่าย จากระดับอำเภอไปสู่ระดับจังหวัดและภูมิภาคต่อไป ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสนับสนุน ให้เกษตรกรมีศักยภาพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และมีทักษะที่สูงในการดำเนินกิจการของตนเอง รวมทั้งส่งเสริม ให้เกษตรกรเห็นคุณค่าของการทำการเกษตร ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้รากฐานของเกษตรกรเข้มแข็งขึ้น ตลอดจนการวางแผนแรงงานด้านการเกษตรในระยะยาวและการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามารองรับกับการ เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า โดยการนำ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เข้ามาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการผลิตภาค การเกษตรให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นเป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งการส่งเสริมด้านการผลิตให้สินค้าที่ออกสู่ตลาด มีความสอดคล้องกับความต้องการเพื่อไม่ให้ราคาสินค้าตกต่ำเกินไป ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของฟาร์ม ให้เป็นฟาร์มอัจฉริยะมีความสมบูรณ์ด้านการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม โดยการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของ ประเทศไทยที่มุ่งไปสู่ Thailand 4.0 และการเกษตร 4.0 ทั้งด้านการศึกษาและวิจัยทางด้านการเกษตรเพื่อนำ ไปสู่เชิงพาณิชย์อย่างเต็มรูปแบบ รวมทั้งการเชื่อมโยงข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ให้มีความครอบคลุมทั่วทั้งโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยนำแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development) มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ เพื่อให้ภาคการเกษตรของไทยมีการพัฒนาการเกษตรไปพร้อมกับการคำนึงถึงผลกระทบที่จะส่งถึงสิ่งแวดล้อม ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นพื้นฐานแนวความคิดที่ต้องการให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อประชากรรุ่นต่อไป ในอนาคต ตลอดจนการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้มีความสมดุลมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความสอดคล้องการแนวทางดังกล่าว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยการพัฒนานักวิจัยและบุคลากรของทางการเกษตรให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เป็น Smart officers และ Smart researchers ที่มีความพร้อมสูงสุด รวมทั้งการบูรณาการในเรื่องของการดำเนินงานให้มีความเชื่อมโยงกันในทุกภาคส่วน โดยการใช้กลไกประชารัฐ ตลอดจนการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตรให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ส่วน แผนพัฒนาการเกษตร (พ.ศ. 2560 – 2564) นั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการเปลี่ยนผ่าน การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรที่สำคัญในระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และนโยบายรัฐบาล ภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งตอบ 5 เป้าหมายสำคัญ คือ (1) ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นที่ระดับ 85 (เต็ม 100) ในปี พ.ศ. 2564 (2) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 59,460 บาทต่อครัวเรือนใน ปี พ.ศ. 2564 (3) เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี (4) จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร ถูกนำไปใช้ประโยชน์

เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี และ (5) ทรัพยากรทางการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน

(9) แผนแม่บทการปศุสัตว์ไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556 – 2565)

แผนแม่บทการปศุสัตว์ไทยปี พ.ศ. 2556 - 2565 ได้นำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แนวทางการดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และเน้นการพัฒนาที่สมดุลด้วยการพัฒนาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ ด้วยความต้องการให้การปศุสัตว์ของไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืน พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และมีการพัฒนา รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับงานปศุสัตว์ เพื่อสนับสนุนและเสริมขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างเต็มรูปแบบ

ทั้งนี้ ลักษณะสำคัญของแผนแม่บทด้านการปศุสัตว์ของประเทศไทยฉบับนี้นั้น กล่าวได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นในการพัฒนา ยกระดับ และขับเคลื่อน “การปศุสัตว์ของประเทศไทย” เป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บูรณาการเข้ากับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน และกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ รวมทั้งเป็นยุทธศาสตร์ที่ยึดถือกรอบนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะด้านการปศุสัตว์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) และแผนพัฒนากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมแผนพัฒนาและนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การปศุสัตว์ ตลอดจนเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการขยายผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของโครงการหลวงสู่ประชาชน และเป็นแผนพัฒนาแบบองค์รวมที่เน้นการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนครอบคลุมทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขอนามัย ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งเป็นแผนที่มุ่งเชื่อมโยงและบูรณาการกิจกรรมปกติของหน่วยงานภาครัฐ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน โดยเฉพาะกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักในพื้นที่และเน้นการพัฒนาบนฐานการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ปัญหา อุปสรรค โอกาส ศักยภาพและความพร้อมของกรมปศุสัตว์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน และประเทศ

ภายใต้วิสัยทัศน์ของแผนฯ คือ “การปศุสัตว์ไทยยั่งยืน ก้าวไกลในตลาดโลก” เพื่อมุ่งตอบเป้าหมายหลักตั้งแต่การทำให้สังคมอยู่ดีมีสุข ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้านการปศุสัตว์ให้มีความมั่นคงทางด้านอาชีพ การปศุสัตว์มีโครงสร้างการผลิตได้มาตรฐาน มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้ภูมิปัญญา ต่อยอดนวัตกรรม งานวิจัย และเทคโนโลยีในเชิงบูรณาการ ตลอดจนห่วงโซ่การผลิต มีความ

เข้มแข็งสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งคลัสเตอร์ (Cluster) เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งมีการตลาดในเชิงพาณิชย์ที่เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ในทุกตลาด โดยการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ด้านการปศุสัตว์ไทยมีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากล เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของตลาดภายในและความต้องการของตลาดต่างประเทศ รวมทั้งมีความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มตลาดเดิม พร้อมแสวงหาตลาดใหม่ และมีความพร้อมด้านองค์ความรู้จากความร่วมมือจากภายในและภายนอกประเทศ ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ รวมไปถึงเกษตรกรและผู้ประกอบการมีนวัตกรรมใหม่ มีเทคโนโลยีทันสมัย สามารถยกระดับปศุสัตว์ไทยได้ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ของแผนฯ ไว้เพื่อการขับเคลื่อน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับบุคลากรภาคการปศุสัตว์

เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ วิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญา กับเทคโนโลยีและนวัตกรรมในเชิงบูรณาการในทุกมิติ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรภาคการปศุสัตว์ในทุกมิติ พร้อมกับการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และการขยายตัวของเศรษฐกิจภูมิภาคและโลก ยกระดับการทำงานของโครงข่ายคลัสเตอร์ (Cluster) ให้สอดคล้องเป็นระบบ มีการประสานงานที่ดี และได้มาตรฐาน ตลอดจนมุ่งสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับอาชีพเกษตรกร สนับสนุนการสร้างคุณค่า และความสำคัญของอาชีพเกษตรกรด้านการปศุสัตว์ไทย เพื่อก่อให้เกิดเกษตรกรรายใหม่ และรักษาไว้ซึ่งเกษตรกรรายเดิม ส่งถ่ายความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ให้ความสำคัญกับการสร้างฐานความรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเกษตรกร ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพึ่งพาตนเองได้ เผชิญปัจจัยเสี่ยงอย่างมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการผลิตบนพื้นฐานของนวัตกรรมเทคโนโลยี และสารสนเทศ

บูรณาการระบบการผลิตและโครงสร้างการผลิตด้านการปศุสัตว์ไทย ให้มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการเชื่อมโยงทั้งห่วงโซ่การผลิต ภายใต้การพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี และสารสนเทศ โดยคำนึงถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตอบสนองแนวโน้มนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างภูมิภาค พร้อมทั้งรักษาสมดุลของระบบนิเวศบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อภาคการผลิตและภาคการค้าระหว่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในตลาดโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาการปศุสัตว์ไทย

สนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านองค์ความรู้ เพื่อเป็นฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงพาณิชย์และกระบวนการผลิต โดยให้ความสำคัญและส่งเสริมการวิจัยของเหล่านักวิชาการภายในประเทศ หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนสถาบันการศึกษา เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม และเทคโนโลยี เอื้อต่อการพัฒนาและยกระดับการปศุสัตว์ไทย รวมทั้งสนับสนุนการต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างความมั่นคงทางการตลาด

สนับสนุนความต้องการสินค้า และผลิตภัณฑ์ด้านการปศุสัตว์ของตลาดภายใน ควบคู่ไปกับการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้า และมุ่งรักษาระดับราคาภายในให้มีเสถียรภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการรักษาความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประเทศคู่ค้าสินค้าปศุสัตว์ที่มีอยู่เดิม ควบคู่ไปกับการแสวงหาพื้นที่ทางการตลาดใหม่ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ การค้า การลงทุน รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือ การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ในรูปแบบต่างๆ ที่เอื้อต่อการทำการค้าระหว่างกัน ตลอดจนการเปิดเสรีทางการค้า เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเข้าถึงตลาดที่มีศักยภาพ รวมถึงแสวงหาโอกาส จากการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และความร่วมมือทางการค้าในภูมิภาค ทั้ง ASEAN+3 และ ASEAN+6

ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ

มุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือทั้งในและนอกประเทศระหว่างกระทรวง ทบวง กรม กอง เกษตรกร/ผู้ประกอบการ ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ตลอดจนสถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทั้งคลัสเตอร์ (Cluster) ของการปศุสัตว์ ตั้งแต่กระบวนการในภาคการผลิต ไปสู่ขั้นของการแปรรูป และสุดท้ายที่การค้าในเชิงพาณิชย์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปศุสัตว์ไทย ทั้งด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งกระบวนการ

4.2 ยุทธศาสตร์ และนโยบายภายนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์ไทย

(1) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) 17 เป้าหมาย ซึ่งเป็นกระบวนการที่ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ภายใต้วาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. 2558 โดย SDGs เป็นกรอบแห่งการพัฒนาประเทศที่ถูกพัฒนาต่อเนื่องมาจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) ที่สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ SDGs จะใช้เป็นทิศทางของการพัฒนาโดย UN ตั้งแต่เดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2558 ถึงเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2573 ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาถึง 15 ปี โดยมุ่งขจัดความยากจน ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุข ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ อาศัยการขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม เพื่อมุ่งตอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน SDGs ทั้ง 17 เป้าหมายดังกล่าว ประกอบไปด้วย

- เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกพื้นที่
- เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ

- เป้าหมายที่ 4 การได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน
- เป้าหมายที่ 5 บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน
- เป้าหมายที่ 6 การจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 7 การเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน
- เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 12 การมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 15 พืชพันธุ์ บุรณะ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ภัยแล้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้ง การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ
- เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาหารและการเกษตร ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 17 ข้อของ FAO อยู่บนหลักการ “ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง - Leaving no one behind” (FAO, 2016b)

โดยที่วาระการดำเนินงานขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติอยู่ภายใต้ 3 มิติ (FAO, 2016a) ได้แก่ (1) ขจัดความยากจนความหิวโหยและภาวะขาดสารอาหาร (2) เปิดทางสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการเกษตร ประมง และ ป่าไม้ และ (3) ต่อสู้และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีหลักการสำคัญในการสร้างความสมดุล ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมภายใต้มิติของการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านอาหารและเกษตรดังนี้

- 1) ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร
- 2) อนุรักษ์ ปกป้อง และปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติ
- 3) คุ้มครองวิถีชุมชนท้องถิ่น สร้างความเสมอภาคและสังคมอยู่ดีมีสุข
- 4) สร้างความเข้มแข็งให้กับทั้งบุคคล ชุมชน และระบบนิเวศ
- 5) ธรรมาภิบาล เป็นส่วนประกอบสำคัญในการสร้างความยั่งยืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

(2) กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC)

กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก หรือ เอเปค เป็นการรวมตัวระหว่างเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาค สนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคและของโลกเพื่อลดอุปสรรคและอำนวยความสะดวกทางการค้า (สินค้าและบริการ) และการลงทุนระหว่างสมาชิกโดยให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของแกตต์ (GAT)/องค์การการค้าโลก (WTO) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย เอเปคมีสมาชิกรวม 21 เขตเศรษฐกิจได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ฮองกง นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ไทย จีน ไทเป ซิลี เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี เปรู รัสเซีย และเวียดนาม

กลยุทธ์ของไทยในเอเปค คือ มุ่งผลักดันเรื่องการลด/เลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีของสมาชิก และผลักดันความร่วมมือของเอเปคเรื่องการค้าเสรีทางการค้าและการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการมากกว่าการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน (สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2553) โดยที่ภายใต้ความร่วมมือในกรอบเอเปคได้ครอบคลุม สาขาเกษตร มีกลไกการทำงานภายใต้กรอบเอเปค ได้แก่

1) คณะทำงานด้านความร่วมมือทางวิชาการด้านการเกษตร (Agricultural Technical Cooperation Working Group: ATCWG) เพื่อเป็นเวทีหารือและดำเนินโครงการทางวิชาการด้านการเกษตร

และความมั่นคงอาหาร ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรด้านการเกษตรร่วมกับสมาชิกเอเปคในการเพิ่มขีดความสามารถทางการเกษตรและอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งเสริมความมั่นคงอาหารของภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง

2) หุ้นส่วนเชิงนโยบายด้านความมั่นคงอาหาร (Policy Partnership on Food Security: PPFs) ซึ่งเป็นกลไกการทำงานด้านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคงอาหารในภูมิภาคเอเปค โดยสมาชิกเอเปคได้ร่วมกันจัดทำแผนเพื่อบรรลุความมั่นคงอาหารของเอเปคในปี ค.ศ. 2020 ฉบับปี ค.ศ. 2014 (APEC Food Security Road Map towards 2020 Version 2014) และการจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในการส่งเสริมความมั่นคงอาหารอย่างเป็นทางการในช่วงปี ค.ศ. 2014 - 2020 (APEC Food Security Business Plan: 2014 - 2020)

ที่ผ่านมาได้มีการจัดประชุมรัฐมนตรีว่าด้วยความมั่นคงอาหารเอเปคเพื่อสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงอาหารระหว่างกันภายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยล่าสุดครั้งที่ 3 เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 สาธารณรัฐประชาชนจีนได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ โดยสาระสำคัญเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือในภูมิภาคและส่งเสริมความมั่นคงอาหารของประเทศสมาชิกเอเปค ภายใต้แนวคิด “เสริมสร้างความร่วมมือในกรอบภูมิภาคและส่งเสริมความมั่นคงอาหาร” (Strengthen Regional Cooperation, Promote Food Security) และที่ประชุมได้ร่วมรับรองปฏิญญาปักกิ่งว่าด้วยความมั่นคงอาหารเอเปค ซึ่งปฏิญญาปักกิ่งว่าด้วยความมั่นคงอาหาร เอเปคจะเป็นแนวทางให้แต่ละเขตเศรษฐกิจนำไปเตรียมความพร้อมและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงอาหารอย่างเป็นทางการต่อไป โดยมีประเด็นสำคัญ 3 เรื่องได้แก่

- ส่งเสริมผลิตภาพทางการเกษตรและการผลิตอาหารด้วยพื้นฐานทางนวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
- ปรับปรุงการจัดการภายหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อลดการสูญเสียอาหาร
- สร้างความเข้มแข็งความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อส่งเสริมความมั่นคงอาหาร

(3) ความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA)

เขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0 เปอร์เซ็นต์ และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม ทั้งนี้ การทำเขตการค้าเสรีในอดีตนั้น มุ่งเพียงการเปิดเสรีด้านสินค้า (goods) โดยการลดอัตราภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเป็นหลัก แต่ในระยะหลังๆ นั้น ความตกลงเขตการค้าเสรี จะเป็นการเปิดเสรีด้านสินค้าแล้ว ยังรวมไปถึงการเปิดเสรีด้านบริการ (services) และการลงทุนด้วย นอกจากนี้ การทำข้อตกลงฯ

กับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหภาพยุโรป หรือ สหรัฐฯ ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจเหล่านี้จะผนวกเงื่อนไขทางสังคมและการรักษาสุขภาพแวดล้อม เช่น การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้แรงงาน และการควบคุมมลภาวะเข้าไว้ในข้อตกลงด้วย

เขตการค้าเสรีที่ไทยมีภาระผูกพันในปัจจุบัน คือ AFTA (AEC) อาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-เกาหลีใต้ อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ อาเซียน-อินเดีย ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-เปรู ไทย-ชิลี และไทย-อินเดีย

ทั้งนี้ สถานะการเจรจา FTA ของไทยในปัจจุบัน มีดังนี้

- FTA ที่มีผลใช้บังคับ/สรุปผลเจรจาแล้ว มี 12 ฉบับ กับคู่ภาคี 17 ประเทศ ทั้งการที่ไทยทำ FTA ในฐานะสมาชิกของกลุ่มอาเซียน ได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ อาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-เกาหลีใต้ อาเซียน-อินเดีย และ FTA ในระดับ ทวิภาคี ได้แก่ ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ ไทย-เปรู ไทย-ชิลี และไทย-อินเดีย

- FTA ที่อยู่ระหว่างเจรจาจัดทำความตกลง 5 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ RCEP (มีเป้าหมายจะสรุปประเด็นสำคัญในปี พ.ศ. 2558 และจะเจรจาประเด็นเทคนิคและรายละเอียดต่อไปในปี พ.ศ. 2559) อาเซียน-ฮ่องกง (มีเป้าหมายสรุปผลการเจรจาภายในปี พ.ศ. 2559) ไทย-ปากีสถาน สำหรับไทย-สหภาพยุโรป และไทย-EFTA รอเจรจาในช่วงเวลาที่เหมาะสม

- FTA ที่ไทยกำลังเตรียมเปิดเจรจาฉบับใหม่ด้วย คือ ตุรกี ซึ่งจะประกาศเปิดการเจรจาพร้อมทั้งเจรจาจัดทำ FTA รอบแรกในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งประเทศตุรกีจะเป็นเจ้าภาพ

(4) ความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับด้านอุปสงค์ ภายใต้ความตกลงประชาคมอาเซียน (ASEAN)

1. ความตกลงด้านการค้าสินค้าในอาเซียน (ASEAN Trade In Goods Agreements: ATIGA) และความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA)

ในส่วนของความตกลงด้านสินค้านั้น กล่าวได้ว่า เป็นการปรับลดอัตราภาษีระหว่างกันให้เหลือ 0 เปอร์เซ็นต์ ยกเว้นรายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL) โดยอัตราภาษีอาจจะต้องเป็น 0 เปอร์เซ็นต์ แต่ต้องไม่เกิน 5% และสินค้าในรายการอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List: SL) ลดภาษีลงในระดับที่ต้องตกลงกัน ทั้งนี้ FTA ระหว่างไทยกับอาเซียนนั้น ได้ดำเนินการลดอัตราภาษีเป็น 0 เปอร์เซ็นต์แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ยกเว้นเนื้อมะพร้าวแห้ง เมล็ดกาแฟ ไม้ตัดดอก และมันฝรั่ง ซึ่งไทยยังคงอัตราภาษีนำเข้าไว้ที่ 5% ส่วนการยกเลิกมาตรการโควตาภาษี (TRQ) นั้น ได้ดำเนินการสินค้าเกษตร 23 รายการที่ผูกพันกับ WTO ไปแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เช่นกัน แต่ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตร

บางชนิดเพื่อปกป้องผู้ผลิตในประเทศ เช่น การขออนุญาตนำเข้า (สินค้ากาแฟ น้ำมันปาล์ม) การจำกัดระยะเวลานำเข้า (เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันฝรั่ง มะพร้าว เป็นต้น) ทั้งนี้ ความคืบหน้าในการเจรจาปัจจุบันนั้น สมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการรายสาขา จำนวน 21 ฉบับ โดยแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) 9 สาขา ได้แก่ การค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน มาตรฐานและการรับรอง การแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค ระบบสถิติ ทรัพย์สินทางปัญญา และการมีส่วนร่วมในห่วงโซ่มูลค่าโลก และเป็นแผนปฏิบัติการที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) 12 สาขา อาทิ ด้านการคลัง เกษตร พลังงาน ขนส่ง โทรคมนาคม และท่องเที่ยว เป็นต้น

ตารางที่ 31 รายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL) ของประเทศต่างๆ ในอาเซียน

ประเทศ	รายการสินค้าอ่อนไหว	ภาษี
ไทย	เมล็ดกาแฟ มันฝรั่ง เนื้อมะพร้าวแห้ง ไม้ตัดดอก	5%
บรูไน	กาแฟ ชา	5%
มาเลเซีย	สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ ไข่ พืชและผลไม้บางชนิด ยาสูบ	5%
ฟิลิปปินส์	สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด	5%
สิงคโปร์	ไม่มี	
อินโดนีเซีย	ไม่มี	
กัมพูชา	เนื้อไก่ ปลามีชีวิต ผัก ผลไม้บางชนิด พืชบางชนิด	5%
สปป.ลาว	สัตว์มีชีวิต เนื้อโค/กระบือ สุกร ไก่ ผัก ผลไม้บางชนิด ข้าว ยาสูบ	5%
เมียนมาร์	ถั่ว กาแฟ น้ำตาล ไหม ฝ้าย	5%
เวียดนาม	สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อไก่ ไข่ พืชบางชนิด เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง น้ำตาล	5%

ในขณะที่ความตกลงด้านการลงทุนนั้น ไทยผูกพันการเปิดเสรีการลงทุนภายในปี พ.ศ. 2553 (ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป) ใน 3 สาขา ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำไม้จากป่าปลูก การเพาะขยายและปรับปรุงพันธุ์พืช โดยใช้วิธีการเปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้ พันธกรณีการเจรจาการค้าเสรีของไทยกับอาเซียนนั้น ยังมีในเรื่องของการเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ร้อยละ 49 - 100 ในสาขาการผลิต เกษตร ประมง เหมืองแร่ ป่าไม้และบริการที่เกี่ยวข้องการลงทุน 5 สาขาดังกล่าว โดยมีเงื่อนไข

ประกอบ ซึ่งพันธกรณีนี้ รัฐมนตรีอาเซียนเรียกร้องให้สมาชิกอาเซียนเร่งปรับปรุงรายการข้อสงวนของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนพันธกรณีการค้าเสรีด้านบริการ คือ เปิดให้ผู้ให้บริการอาเซียนถือหุ้นได้ร้อยละ 70 โดยมีเงื่อนไขประกอบใน 100 สาขาย่อย เช่น ก่อสร้าง โรงแรมหรู บริการจัดการโรงแรม บริการซ่อมและบำรุงรักษา อุปกรณ์ขนส่ง บริการให้คำปรึกษา บริการจัดทำบัญชี บริการโรงพยาบาล บริการเช่าเรือ บริการเรือสำราญ ระหว่างประเทศ บริการขนส่งสินค้าทางเรือ บริการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล บริการข้อมูลออนไลน์ บริการเก็บสินค้าและคลังสินค้า และบริการรับจัดหาที่จอดรถ เป็นต้น ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการจัดทำข้อผูกพัน และจัดทำการค้าฉบับใหม่ (ASEAN Trade in Services Agreement : ATISA) เพื่อใช้แทนกรอบความตกลงว่าด้วยบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement in Services : AFAS)

นอกจากนี้ ภายใต้ความตกลงอาเซียนนั้น ยังมีความร่วมมือด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ ในลักษณะของการดำเนินการตาม Hazard Analysis Critical Control Point (HACCP) และปรับปรุงห้องปฏิบัติการทดสอบ และปรับใช้ระบบบริหารจัดการด้านคุณภาพ การจัดทำมาตรฐานและแนวทางการผลิตที่ปลอดภัยสำหรับสินค้าเกษตรและอาหารของอาเซียน เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับธุรกิจขนาดเล็กในอาเซียน เพื่อเพิ่มการค้าทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันระยะยาว พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับองค์กรระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาค และภาคเอกชน เช่น WTO FAO OIE ความมั่นคงด้านอาหาร การต่อต้านการประมงที่ผิดกฎหมาย การต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น การส่งเสริมความร่วมมือด้านสหกรณ์เพื่อเป็นวิธีการในการเพิ่มอำนาจและเสริมสร้างการเข้าสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์เกษตร

จัดตั้งระบบโดยใช้ Good Agriculture/Aquaculture Practice (GAP), Good Animal Husbandry Practices (GAHP), Good Hygiene Practice (GHP), Good Manufacturing Practice (GMP), และ Hazard Analysis Critical Control Point (HACCP) เป็นพื้นฐานสำหรับผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารที่มีความสำคัญทางการค้า พร้อมทั้งประสานการควบคุมสุขภาพสัตว์ เพื่อความปลอดภัยของอาหาร อาทิ

- การจัดทำมาตรฐานวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์
- การจัดทำมาตรฐานฟาร์มและโรงงานที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์
- ความร่วมมือเพื่อควบคุมโรคระบาดสัตว์ในอาเซียน
- ความร่วมมือในการป้องกันควบคุมโรคระบาดสัตว์และการ

2. แผนกลยุทธ์ความร่วมมืออาเซียนด้านอาหาร เกษตร และป่าไม้ (FAF) พ.ศ. 2559 – 2568 (ค.ศ. 2016 – 2025)

โดยมีวิสัยทัศน์ คือ การทำให้ภาคอาหาร การเกษตรและป่าไม้ เป็นภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน เกิดประโยชน์ครอบคลุมทุกส่วน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความยั่งยืน และเชื่อมโยง

กับเศรษฐกิจโลก บนพื้นฐานการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร และโภชนาการ และความมั่นคงให้กับประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อการเติบโตที่เท่าเทียม ครอบคลุม ยั่งยืน บรรเทาความยากจนและขจัดความอดอยากหิวโหย มีความมั่นคงด้านอาหาร ความปลอดภัยของอาหาร และโภชนาการที่ดียิ่งขึ้น ภายใต้การบูรณาการเชิงลึกในภูมิภาค เพื่อสนับสนุนความสามารถในด้านการเข้าถึง ตลาดโลก สร้างเสริมภูมิคุ้มกัน และสนับสนุนการบรรเทาผลกระทบ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ อากาศ ภัยธรรมชาติ และวิกฤตการณ์ต่างๆ รวมทั้งความสำเร็จในการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

3. แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือของอาเซียนด้านปศุสัตว์ พืช และประมง ปี พ.ศ. 2559 – 2563

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือฯ ฉบับนี้ มีเป้าหมายให้การผลิตและการค้าด้าน ปศุสัตว์เติบโตได้อย่างยั่งยืน บรรเทาความยากจน ภูมิภาคอาเซียนมีความปลอดภัยด้านอาหารและมีโภชนาการ ที่ดีขึ้น ด้วยความตระหนักถึงความแตกต่างและช่องว่างระหว่าง AMS ในระบบการผลิตปศุสัตว์ เทคโนโลยี และขีดความสามารถของประเทศ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือฉบับนี้ไว้ 4 ประการด้วยกัน คือ (1) ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายเพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุนและประสาน ความร่วมมือในด้านการผลิต กระบวนการต่างๆ ไปจนถึงมาตรฐานการผลิตด้านการปศุสัตว์รายชนิดสัตว์เพื่อ ประโยชน์ทางการค้า (2) ดำเนินการมาตรการควบคุมโรค สร้างอาหารปลอดภัย มาตรฐานสุขอนามัยและ สุขภาพสัตว์ได้มาตรฐานสอดคล้องกับสากล เพื่อลดความเสี่ยงโรคระบาดและความเสี่ยงในเรื่องของตลาด รวมทั้งเพิ่มความปลอดภัยของผู้บริโภคเพื่อประโยชน์ในการขยายตัวทางการค้า (3) ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือ ในการวิจัย การถ่ายโอนเทคโนโลยีและการสร้างสถาบัน เสนอแนะมาตรการทางกฎหมายเพื่อลดความเสี่ยง ในการผลิต เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน รวมถึงผล กระทบของปศุสัตว์ต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ เกษตรกรรายย่อยซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตลาดให้มากขึ้น เพื่อบรรเทาความยากจน ความปลอดภัย ด้านอาหาร ความปลอดภัยด้านโภชนาการ และความเสมอภาค โดยมียุทธศาสตร์ของแผนฯ 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การยกระดับการค้าปศุสัตว์ทั้งภายในและภายนอกกลุ่มอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การควบคุม โรคและความปลอดภัยของอาหารเพื่อขยายการค้าและปกป้องสุขภาพของมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับปรุง ประสิทธิภาพการผลิต การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและผลกระทบของปศุสัตว์ที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนเกษตรกรรายย่อยด้านการปศุสัตว์ เพื่อบรรเทาความยากจน ความปลอดภัยด้านอาหารและโภชนาการ รวมทั้งความเสมอภาค ซึ่งในปัจจุบันนี้ ได้มีมติเห็นชอบใน 7 ประเด็นหลัก คือ

1. ความร่วมมือกันเพื่อมุ่งหน้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2568 ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ระดับภูมิภาคในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน มีนวัตกรรมและมีพลวัต มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

และการเจริญเติบโตเชิงการเพิ่มผลผลิตสูงอย่างยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านปศุสัตว์ พืชและประมง ปี พ.ศ. 2559 - 2563 รวมทั้งยุทธศาสตร์ความร่วมมือของอาเซียนด้านป่าไม้ ปี พ.ศ. 2559 - 2568 รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านอาหาร การเกษตร และป่าไม้ ปี พ.ศ. 2559 - 2568

2. ด้านความมั่นคงอาหาร โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามกรอบนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (AIFS) และแผนกลยุทธ์ความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (SPA-FS) ปี พ.ศ. 2558 - 2563 เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารที่มีโภชนาการในภูมิภาคอย่างยั่งยืน

3. ผลักดันความร่วมมือภายใต้คณะทำงานด้านต่างๆ อาทิ การประสานงานในด้านมาตรฐาน ด้านอาหาร การเกษตร และผลิตผลป่าไม้ ในอาเซียนให้มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นใจเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการค้า หรือแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านสหกรณ์การเกษตรของอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 - 2563 และการจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาเซียนด้านสุขภาพสัตว์และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน เพื่อให้มีการดำเนินงานโดยเร็วต่อไป

4. ความร่วมมือด้านการดื้อยาปฏิชีวนะในภาคการเกษตร ทั้งในภาคปศุสัตว์และสาธารณสุข ทำให้จำเป็นต้องสร้างยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากประเทศภาคีที่พัฒนาแล้ว และจากองค์กรที่สนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อที่จะกำหนดรากฐานสำหรับระบบสุขภาพสัตว์และคนที่ยั่งยืนในภูมิภาคนี้ด้วย

5. ความร่วมมือด้านป่าไม้ เช่น (1) การส่งเสริมการบริหารจัดการด้านป่าไม้ยั่งยืน (2) กระบวนการ นโยบายป่าไม้สากล (3) การออกใบรับรองด้านป่าไม้ (4) การพัฒนาพืชสมุนไพร และพืชที่สามารถใช้เป็นยา (5) การบังคับใช้กฎหมายสัตว์ป่าและความร่วมมือด้าน CITES เป็นต้น

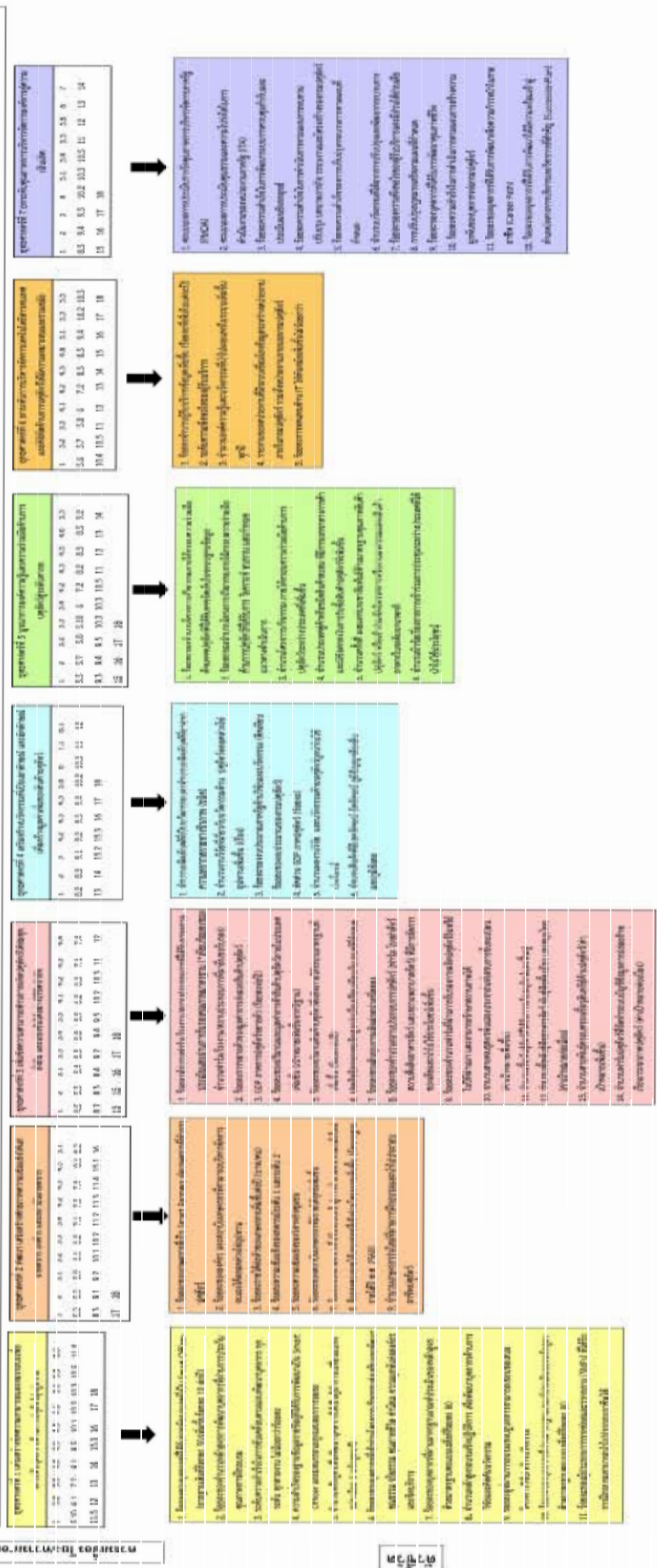
6. ความร่วมมือด้านประมง ซึ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยการบริหารจัดการ ด้านประมงอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัย และความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงความร่วมมือในการต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการแข่งขันของสินค้าประมงและผลิตภัณฑ์ประมงของอาเซียน

7. ความร่วมมือกับคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับ คู่เจรจาต่างๆ เช่น ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น FAO, UN, และการประชุมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งในเรื่องการจัดตั้งกลุ่มเจรจาด้านการเกษตร

ทั้งนี้ ในการจัดทำยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 – 2565 ฉบับนี้นั้น ได้พิจารณา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการนโยบายและแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์ไทย ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ร่วมกับความมุ่งหมายของกรมปศุสัตว์ ในการกำหนดทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนของ ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ให้มีความเหมาะสม สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาประเทศ การพัฒนาภูมิภาค และการพัฒนาของโลก ซึ่งทางคณะที่ปรึกษาได้แสดงแผนภาพความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และทิศทางการขับเคลื่อนของนโยบายและแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์ กับยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2561 – 2565 ที่ได้กำหนดไว้ โดยการกำกับด้วยตัวเลข แสดงดังภาพต่อไปนี้

1. ชื่อหน่วยงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ M.159	2. ชื่อโครงการ M.159	3. ชื่อโครงการ M.159	4. ชื่อโครงการ M.159	5. ชื่อโครงการ M.159	6. ชื่อโครงการ M.159	7. ชื่อโครงการ M.159	8. ชื่อโครงการ M.159	9. ชื่อโครงการ M.159	10. ชื่อโครงการ M.159	11. ชื่อโครงการ M.159	12. ชื่อโครงการ M.159	13. ชื่อโครงการ M.159	14. ชื่อโครงการ M.159	15. ชื่อโครงการ M.159	16. ชื่อโครงการ M.159	17. ชื่อโครงการ M.159	18. ชื่อโครงการ M.159	19. ชื่อโครงการ M.159	20. ชื่อโครงการ M.159

“เป็นองค์การที่นำและขับเคลื่อนการปศุสัตว์ไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในศตวรรษที่ 21”

ลักษณะสำคัญของแผน

1) เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการปศุสัตว์ตั้งแต่ทรัพยากรมนุษย์สาขาปศุสัตว์ ระบบการผลิตตลอดทั้งห่วงโซ่ องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมที่นำไปสู่การใช้ได้จริงในทุกมิติไปพร้อมๆ กับ การยกระดับขีดความสามารถการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานราชการของกรมปศุสัตว์ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย และมุ่งบรรลุการเป็นองค์กรชั้นนำ และเป็นองค์กรที่นำการขับเคลื่อนการปศุสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยการประสานความร่วมมือระหว่างกัน

2) กรอบแนวคิดของการจัดทำยุทธศาสตร์ ได้ยึดถือภาวะบริบทแวดล้อม ปัจจัยภายในและภายนอกมิติต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต มีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น/ความคาดหวัง/ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับฟังข้อเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายและทิศทางการนำองค์การของคณะกรรมการแผนพัฒนาการกรมปศุสัตว์/ผู้บริหารกรมปศุสัตว์ และพิจารณาเรื่องของทิศทางนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2570 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบาย Thailand 4.0 ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาการเกษตร พ.ศ. 2560 – 2564 แผนแม่บทการปศุสัตว์ไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556 – 2565) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) และความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับด้านปศุสัตว์ ภายใต้ความตกลงประชาคมอาเซียน (ASEAN) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

3) เป็นยุทธศาสตร์แห่งการยกระดับบทบาทของกรมปศุสัตว์ ไปพร้อมกับการพัฒนาแบบองค์รวม โดยจะเน้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช องค์พระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลที่ 9 และนโยบายของรัฐบาลลงสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาหน่วยงานรัฐ และปฏิรูปการปฏิบัติงานราชการให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง

4) เป็นยุทธศาสตร์ที่ตระหนักถึงพลังแห่งการเรียนรู้ และพลังของการเชื่อมโยงองค์การภายใน และระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่สัมพันธ์กับกรมปศุสัตว์ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมุ่งสร้างความเข้มแข็งส่งเสริมการเชื่อมโยงตลอดทั้งคลัสเตอร์ของการปศุสัตว์ไทยให้แข็งแรง สอดรับกับมาตรฐานสากล เพื่อความเป็นมืออาชีพ สนับสนุนการแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัด

5) เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้กรมปศุสัตว์เป็นองค์กรชั้นนำและเป็นองค์กรที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะนำการขับเคลื่อนการปศุสัตว์ของไทย มุ่งสู่เป้าหมายในเรื่องของการสร้างให้เกิดความมั่นคงในอาชีพด้านการปศุสัตว์ นำมาซึ่งความมั่งคั่งของเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดความยั่งยืนของการปศุสัตว์ในทุกมิติ

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรที่นำและขับเคลื่อนการปศุสัตว์ไทย สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในตลาดโลก”

พันธกิจ

ประเด็นหลัก	พันธกิจ
ทรัพยากรมนุษย์สาขาการปศุสัตว์	พัฒนาทรัพยากรมนุษย์สาขาปศุสัตว์ (โดยครอบคลุมทั้งบุคลากรกรม เกษตรกร อาสาปศุสัตว์ และผู้ประกอบการ) ให้มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพที่พร้อมกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างแข็งแกร่ง
ระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ และตลอดห่วงโซ่การผลิต	พัฒนาระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิตให้มี ประสิทธิภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ในระดับสากล
ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ดิจิทัลด้านการปศุสัตว์	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลที่ครอบคลุมทั้งซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ ระบบเครือข่าย ระบบฐานข้อมูล และระบบเชื่อมโยงข้อมูล ผู้พัฒนาระบบ ผู้ใช้ระบบ พนักงานที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญในสาขา เพื่อตอบสนองการใช้งานสำหรับ การปศุสัตว์และเพื่อนานปศุสัตว์
องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยด้านการปศุสัตว์	พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อการปศุสัตว์ในทุกมิติ ทั้งด้านวิชาการ ด้านฐานข้อมูล ด้านการผลิต และด้านการตลาด
การบริหารจัดการองค์การมุ่งสู่ ความเป็นเลิศ (HPO & GG)	ปรับปรุงการบริหารจัดการองค์การและการบริหารจัดการบุคลากร ร่วมกับการปรับบทบาทขององค์การและการนำองค์การไปสู่รูปแบบใหม่ เพื่อมุ่งสู่ การเป็นองค์กรชั้นนำ และเป็นองค์กรนำการขับเคลื่อนปศุสัตว์
ความร่วมมือระหว่างองค์การ ทั้งในและต่างประเทศ	มุ่งประสานความร่วมมือที่เอื้อประโยชน์ต่อการต่อยอดองค์ความรู้ของ ทรัพยากรมนุษย์สาขาปศุสัตว์ แสวงหาการรับรองและเป็นที่ยอมรับ ในตลาดใหม่ ร่วมกับบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และอาสาปศุสัตว์

เป้าหมายหลัก

- 1) ทรัพยากรมนุษย์สาขาปศุสัตว์ (บุคลากรกรมปศุสัตว์ เกษตรกร อาสาปศุสัตว์ และผู้ประกอบการ) มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญโดดเด่นในประชาคมอาเซียนและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากล และกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและรายกลางสามารถสร้างความมั่นคงในอาชีพได้
- 2) ศักยภาพด้านการผลิตตลอดทั้งห่วงโซ่ได้มาตรฐาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยความร่วมมือกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านการพัฒนาพันธุ์สัตว์ ควบคู่กับการสร้างตราสินค้าให้กับผลิตภัณฑ์การปศุสัตว์ไทย เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ด้วยการเสริมสร้างอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ที่แสดงออกถึงวิถี และความ เป็นไทย
- 3) เป็นองค์กรชั้นนำและผู้นำการขับเคลื่อนด้านการปศุสัตว์ ผลักดันการพัฒนาประเทศไทยให้มีความพร้อม สามารถเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงด้านการปศุสัตว์ในอาเซียน ทั้งด้านองค์ความรู้ งานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม บุคลากร ศูนย์บริการด้านการปศุสัตว์ สุขภาพสัตว์ มาตรฐานสินค้า โดยเฉพาะฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการปศุสัตว์ของอาเซียน เพื่อเป็นผู้นำการขับเคลื่อนการปศุสัตว์ในอาเซียน พร้อมนำพาการปศุสัตว์ไทยยั่งยืนได้ในตลาดโลก และสามารถแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัดอย่างมืออาชีพ
- 4) มุ่งเน้นในการสร้างให้การปศุสัตว์ไทยเกิดความมั่นคง นำมาซึ่งความมั่งคั่งให้กับเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกษตรกรและสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

ค่านิยมองค์กร

“I²-SMART”

I: Innovation	สร้างนวัตกรรม
I: Integration	ทำงานแบบบูรณาการ
S: Standard	สร้างมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
M: Mastery	การทำงานอย่างมืออาชีพ
A: Agility	ความคล่องตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
R: Responsibility	มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
T: Teamwork	มุ่งมั่นในการทำงานร่วมกัน

ความเชื่อมโยงระหว่างพันธกิจกับยุทธศาสตร์

ประเด็นพันธกิจ	ยุทธศาสตร์
ทรัพยากรมนุษย์สาขาการปศุสัตว์	1. เสริมสร้างขีดความสามารถและสมรรถนะเพื่อยกระดับบุคลากรด้านการปศุสัตว์มุ่งสู่ระดับสากล
	2. พัฒนา เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร
- ระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ และตลอดห่วงโซ่การผลิต - องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยด้านการปศุสัตว์	3. เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตปศุสัตว์ให้สมดุล ยั่งยืน และแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัด
	4. เสริมสร้างนวัตกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าปศุสัตว์
ความร่วมมือระหว่างองค์กร ทั้งในและต่างประเทศ	5. บูรณาการองค์ความรู้และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์สู่ระดับสากล
- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์ - องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยด้านการปศุสัตว์	6. ยกระดับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์ให้มีความเหมาะสมและร่วมสมัย
การบริหารจัดการองค์กรมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (HPO & GG)	7. ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถและสมรรถนะเพื่อยกระดับบุคลากรด้านการปศุสัตว์มุ่งสู่สากล

มุ่งเน้นในการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านการปศุสัตว์ให้เป็นผู้รู้คิด รู้รอบ รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญในอาชีพ และบุคลากรกรมปศุสัตว์มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ (Smart Officer) สนับสนุนบทบาทของกรมปศุสัตว์ให้เป็นองค์กรชั้นนำและเป็นองค์กรที่นำการขับเคลื่อนการปศุสัตว์ไทย เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากการต่อยอดพื้นฐานองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมกับการคิดค้น พัฒนาและประยุกต์ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ตลอดจนมุ่งสร้างบุคลากรด้านการปศุสัตว์ให้พร้อมผลักดันการปศุสัตว์ไทยสามารถแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัดในเวทีโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนา เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร

มุ่งส่งเสริมและถ่ายทอดทักษะตลอดจนองค์ความรู้ด้านการปศุสัตว์เพื่อสร้างความมั่นคงและมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับอาชีพเกษตรกรโดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยหรือเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินน้อย และเกษตรกรขนาดกลางที่มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน ตอบสนองความต้องการในเชิงพื้นที่ (Area approach) สนับสนุนการสร้างคุณค่าและความสำคัญของอาชีพเกษตรกรด้านการปศุสัตว์ไทย เพื่อก่อเกิดเกษตรกรรายใหม่ และรักษาไว้ซึ่งเกษตรกรรายเดิม ส่งถ่ายความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ให้ความสำคัญกับการสร้างฐานความรู้ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ พัฒนาสู่การเลี้ยงสัตว์ในระบบฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสนับสนุนแนวทางการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในรูปแบบธุรกิจชุมชน อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเกษตรกรและส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนในระยะยาว ตลอดจนสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งจากการรวมกลุ่มและจากการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานพร้อมเผชิญปัจจัยเสี่ยงอย่างมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตปศุสัตว์ให้สมดุล ยั่งยืน และแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัด

เน้นพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย มีประสิทธิภาพในการผลิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสินค้าและผลิตภัณฑ์การปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย ตลอดจนปรับฐานการผลิตให้สามารถตอบสนองกับโอกาสทางการค้าที่ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นทั้งในเชิงปริมาณผลผลิตและมูลค่าทางการค้า ตั้งแต่ตลาดภายในประเทศ ภูมิภาค และตลาดโลก ภายใต้การมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนการทำปศุสัตว์อินทรีย์ และยกระดับการปศุสัตว์ของไทยให้ได้มาตรฐานสากลในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างนวัตกรรมที่เป็นเอกลักษณ์¹³ และอัตลักษณ์¹⁴ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าปศุสัตว์

ส่งเสริมและสร้างสรรค์สินค้าและบริการด้านการปศุสัตว์ให้มีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ ที่มีควบคู่กับการสร้างตราสินค้า (Branding) และเอกลักษณ์สินค้าปศุสัตว์ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ให้กับสินค้าปศุสัตว์ไทย รวมทั้งส่งเสริมการวิจัย พัฒนานวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ให้ครอบคลุมทุกมิติทันสมัย และเหมาะสมต่อการใช้เพื่อการพัฒนาการปศุสัตว์ ตลอดจนเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมด้านปศุสัตว์ให้มีจำนวนมากและหลากหลาย เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการยอมรับในระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการองค์ความรู้และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์สู่ระดับสากล

มุ่งมั่นพัฒนาความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ภายในประเทศและภายนอกประเทศที่มีอยู่เดิม และแสวงหาโอกาสในการสร้างความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ทั้งภายในและภายนอกประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศเพิ่มเติม พร้อมบูรณาการร่วมกันในเรื่องของการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนา การถ่ายโอนและเรียนรู้เทคโนโลยี/นวัตกรรม การฝึกอบรมด้านการปศุสัตว์ และมีทิศทางด้านการค้า รวมถึงการเพิ่มโอกาสในการผลักดันบทบาทของไทยและการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าปศุสัตว์ไทยในเวทีระดับโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์ให้มีความเหมาะสมและร่วมสมัย

พัฒนาและปรับปรุงการนำดิจิทัลมาใช้ในระบบปศุสัตว์ เชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างระบบงานให้มีประสิทธิภาพมีความถูกต้อง ใช้งานได้ง่าย และมีความพร้อมในอุปกรณ์ด้าน IT มีความทันสมัย เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนาและสนับสนุนการเข้าถึงเพื่อประยุกต์ใช้ข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัยด้านการปศุสัตว์ ผ่านช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความสะดวก และรวดเร็ว เพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการมุ่งสู่การเป็น Device Service ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการปศุสัตว์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นข้อมูลสำคัญต่อการลงทุนและการแข่งขันอย่างมืออาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ

มุ่งพัฒนากรมปศุสัตว์ให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพด้านการบริหารจัดการในระดับสูง มีธรรมาภิบาล และเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ตลอดจนบทบาท ภารกิจ โครงสร้างและระบบงานของ

องค์การให้มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน และทันสมัย สอดรับกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งตระหนักถึงแนวทางเพื่อการผลักดันให้เกิดการสร้างนวัตกรรม และให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานของหน่วยงานและคุณภาพการให้บริการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ยกระดับคุณภาพชีวิตและความสุขในการปฏิบัติราชการของบุคลากรกรมปศุสัตว์ และมุ่งสร้างความผูกพันระหว่างบุคลากรกรมปศุสัตว์กับองค์การ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากรในองค์การ อันเป็นรากฐานที่สำคัญของการก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างขีดความสามารถและสมรรถนะเพื่อยกระดับบุคลากรด้านการปศุสัตว์มุ่งสู่สากล

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
1. บุคลากรของกรมปศุสัตว์เป็น Smart officer	1. ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาและที่เป็น Smart Officer (จากฐานเดิมที่ร้อยละ 50/เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี)	60	70	80	90	100	1. พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรกรมปศุสัตว์ให้เป็นมืออาชีพ (Smart Officer)	1. ส่งเสริมบุคลากร ให้เป็นผู้รู้คิดและเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 2. ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้รอบรู้กฎหมาย/ระเบียบในการปฏิบัติงาน 3. เสริมสร้างความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีรวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 4. มีแผนการสร้างบุคลากรทดแทนเพื่อรองรับอัตรากำลังที่จะเกษียณอายุ 5. จัดส่งเจ้าหน้าที่อบรม/ศึกษาในระดับสากลของแต่ละสายงานเฉพาะ 6. กระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	กกจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	2. ร้อยละของจำนวนหลักสูตรที่ผ่านการประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการฝึกอบรม	100	100	100	100	100			
	3. ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาบุคลากร ทุกระดับทุกสายงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ	80	80	80	80	80			

ยุทธศาสตร์ที่ 1 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
	4. ความสำเร็จของฐานข้อมูลรายชื่อผู้ที่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Officer และมีสมรรถนะสูงไม่น้อยกว่าร้อยละ	60	70	80	90	100	2. จัดสร้างฐานข้อมูลผู้มีศักยภาพและสมรรถนะสูง (Smart Officer)	7. สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลผู้มีศักยภาพและสมรรถนะสูง เพื่อส่งเสริมงานด้านปศุสัตว์ให้เป็นสากล เช่น ทักษะด้านภาษา การเจรจาต่อรองเพื่อความร่วมมือ ฯลฯ และผู้บริหาร สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจมอบหมายงานให้ตรงกับงาน หรือพัฒนาต่อยอด และส่งต่อไปเพื่อกำหนดคุณสมบัติในการสรรหาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น	กกจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
2. บุคลากรกรมปศุสัตว์ ได้รับการพัฒนาและ เตรียมความพร้อมสู่ การเป็นผู้นำและมีคุณ ธรรม จริยธรรม	5. จำนวนหลักสูตรเพื่อ พัฒนาบุคลากรให้เป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง อย่างน้อย 5 หลักสูตร/ปี	5	5	5	5	5	3. เสริมสร้างและ พัฒนาบุคลากร เพื่อเตรียมความ พร้อมผู้การเป็น ผู้นำ และมีคุณธรรม จริยธรรม	8. สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม หลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมี คุณธรรม จริยธรรม 9. สร้างหลักสูตรการพัฒนาผู้นำภายใน องค์การ และหลักสูตรนักบริหารการ ปศุสัตว์	กกจ. และ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
	6. ร้อยละของบุคลากรที่ เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมส่งเสริมและ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต ค่านิยม ความผูกพันต่อ องค์กรและจิตบริการ	70	75	80	85	90			
	7. ร้อยละของบุคลากรที่ ผ่านมาตรฐานเกณฑ์ ประเมินของหลักสูตร ด้วยมาตรฐานคะแนน เฉลี่ยที่ร้อยละ 80	50	60	70	80	90			

ยุทธศาสตร์ที่ 1 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
3. บุคลากรของกรม ปศุสัตว์สามารถ คิดค้นพัฒนาและ ประยุกต์ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและ นวัตกรรมใหม่ๆ	8. จำนวนหลักสูตรอบรม เชิงปฏิบัติการ เพื่อ พัฒนาบุคลากรด้านการ วิจัยและคิดค้นนวัตกรรม	2	3	4	5	6	4. พัฒนาสมรรถนะ และเพิ่มประสิทธิภาพ บุคลากรด้านการ วิจัยและคิดค้น นวัตกรรม	10. สร้างสภาวะแวดล้อมในการทำงาน ให้เอื้อต่อการวิจัยและคิดค้นนวัตกรรม 11. ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ 12. เสริมสร้างความรู้และทักษะในการ คิดค้น พัฒนา ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม	ก.พ. และ ก.ก.
	9. ร้อยละผู้ผ่านการ อบรมเชิงปฏิบัติการ สามารถเขียนข้อเสนอ โครงการวิจัย/สร้าง นวัตกรรม	100	100	100	100	100			
	10. ร้อยละของบุคลากร ที่ผ่านมาตรฐานเกณฑ์ ประเมินของหลักสูตร ด้วยมาตรฐานคะแนน เฉลี่ยที่ร้อยละ 80	50	60	70	80	90			

ยุทธศาสตร์ที่ 1 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
4. ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกได้อย่างมั่นคง	11. ร้อยละของผู้ประกอบการรายย่อยและรายกลาง (SMEs) ที่ได้รับการฝึกอบรมสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน	เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐาน	10	15	20	25	5. พัฒนาศักยภาพสนับสนุน และผลักดันผู้ประกอบการรายย่อยและการขยายและรายกลางเตรียมความพร้อมรองรับการแข่งขันในระดับสากล	13. สนับสนุนให้ผู้ประกอบการรายย่อยและรายกลาง (SMEs) เข้ารับการอบรมหลักสูตรเพิ่มความสามารถในการแข่งขันเพื่อพัฒนาตนเองรองรับการแข่งขันในระดับสากล	กรป. และ กสส.

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนา เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
1. เกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ร้อยละของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmers ต่อเกษตรกรที่ทำการปศุสัตว์	60	65	70	75	80	1. พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ 2. สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร 3. สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการปศุสัตว์	กสส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	2. ร้อยละขององค์กร และสถาบันเกษตรกรที่สามารถบริหารจัดการตนเองได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน	60	65	70	75	80		
	3. ร้อยละรายได้ต่อหัวของเกษตรกรเพิ่มขึ้นต่อปี (บาท/คน)	3	3	3	3	3		

ยุทธศาสตร์ที่ 2 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
2. เกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายตลอดห่วงโซ่อุปทาน	4. ร้อยละความเข้มแข็งของสหกรณ์ระดับ 1 และระดับ 2	90	90	90	90	90	3. สนับสนุนการรวมกลุ่มและการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายตลอดห่วงโซ่อุปทาน	4. สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายตลอดห่วงโซ่อุปทาน 5. จัดประกวดเกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติ 6. สนับสนุนให้เกษตรกร องค์กร และสถาบันเกษตรกร เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย	กสส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	5. ร้อยละความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	25	25	25	25	25			
	6. ร้อยละของสถาบันเกษตรกรที่มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น	5	10	15	20	25			
3. สนับสนุนพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในระบบเกษตรกรรวมสมัยใหม่ ⁴	7. ร้อยละของเกษตรกรที่ปรับระบบเข้าสู่การทำเกษตรกรรมสมัยใหม่	20	30	40	50	60	4. พัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์เข้าสู่ระบบเกษตรกรรมสมัยใหม่	7. พัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อปรับตัวเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมสมัยใหม่ 8. สร้างฟาร์มต้นแบบการเลี้ยงสัตว์ในระบบเกษตรกรรมสมัยใหม่	กสส. สพส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
4. สนับสนุนแนวทางการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในรูปแบบธุรกิจชุมชน	8. ร้อยละของรายได้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น (วัดจากฐานรายได้ปี พ.ศ. 2560)	5	7	9	11	13	5. สร้างธุรกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วม	9. สนับสนุนให้เกิดการสร้างธุรกิจชุมชนแบบประชารัฐ 10. สนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรกรรม	กสส. และหน่วย งานที่ เกี่ยวข้อง
5. สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ในภาคปศุสัตว์ (New Farmer and Young Smart Farmer ³)	9. จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมและนำไปประกอบอาชีพปศุสัตว์	80	160	240	320	400	6. เสริมสร้างภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	11. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร 12. ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้วยการสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตร 13. สร้างระบบสวัสดิการเกษตรกร 14. ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สินเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	กสส. และหน่วย งานที่ เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตปศุสัตว์ให้สมดุล ยั่งยืน และแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัด

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
1. การผลิตสินค้าปศุสัตว์มีประสิทธิภาพและคุณภาพมาตรฐาน	1. ร้อยละจำนวนฟาร์ม/โรงงาน/สถานประกอบการที่ได้รับการตรวจประเมินและผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐาน (*เทียบร้อยละของจำนวนฟาร์ม/โรงงาน/สถานประกอบการที่มายื่นขอรับรอง)	85	85	85	85	85	1. สนับสนุนการรวมกลุ่มการผลิตของผู้ประกอบการ 2. จัดหาแหล่งทุน / เครื่องจักร / เทคโนโลยี 3. จัดหาช่องทางจัดจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ (Roadshow หรือ ปศุสัตว์ Expo ในแต่ละจังหวัด) 4. ร่วมสนับสนุนผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการส่งออก 5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดและช่องทางจัดจำหน่าย 6. เพิ่มศักยภาพในการเฝ้าระวังด้านความปลอดภัยในสินค้าปศุสัตว์ทั้งในด้านจุลชีววิทยาและสารตกค้าง	สพส. กสส. สตส. สพพ. สอส. อยส. กสก. สคป.
2. มูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์มีการขยายตัว	2. ร้อยละการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5		

ยุทธศาสตร์ที่ 3 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
3. เศรษฐกิจภาคการ อุตสาหกรรมเติบโต	3. GDP ภาคการ อุตสาหกรรมขยายตัว (ร้อยละต่อปี)	3	3	3	3	3	2. ขยายปริมาณ และมูลค่า การบริโภคสินค้า อุตสาหกรรมในประเทศ	7. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบ การตรวจสอบ รั้งรองกระบวนการผลิต สินค้าอุตสาหกรรม 8. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบ การจัดการการต่อต้านจุดเสี่ยงในการ ผลิตสินค้าอุตสาหกรรม 9. เพิ่มประสิทธิภาพ การเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกัน และกำจัดโรคระบาด สัตว์ โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน และ โรคติดต่ออุบัติใหม่	สพส. กสส. สตส. สพพ. สอส. อยส. กสก. สคป.
	4. ร้อยละของปริมาณ และมูลค่าการค้าสินค้า อุตสาหกรรมภายในประเทศ เพิ่มขึ้น (เป้าหมายเพิ่มขึ้นจากปี ฐาน)	5	5	5	8	8			
	5. ร้อยละของปริมาณ สินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตภายใต้ ระบบมาตรฐานที่เพิ่ม ขึ้น (ร้อยละต่อปี)	5	5	5	5	5	3. ยกระดับ การผลิตสินค้า อุตสาหกรรม มาตรฐาน		

ยุทธศาสตร์ที่ 3 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
4. เพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการ ผลิต	6. ประสิทธิภาพการผลิต สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ กับเกณฑ์ที่กำหนด	เท่ากับ	เท่ากับ	สูงกว่า	สูงกว่า	สูง กว่า	4. ปรับปรุง ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของระบบการ เลี้ยง/ระบบการ ผลิตอาหารและ สินค้าการปศุสัตว์ ไทยและกระบวน การผลิต (ลดต้นทุน)	10. ส่งเสริมการจัดการด้านโภชนาการ และการให้อาหารที่ถูกต้องและเหมาะสม กับประเภทของสัตว์ 11. สนับสนุนการผลิตอาหารสัตว์จาก ผลพลอยได้ทางการเกษตรและ อุตสาหกรรม 12. วิจัยพัฒนาเทคโนโลยี/สายพันธุ์/ ผลิตภัณฑ์ 13. ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรและ เทคโนโลยีเพื่อทดแทนการใช้แรงงาน 14. การปศุสัตว์ตามนโยบายเกษตร แปลงใหญ่	สอศ. สคป. สสช. กสศ. สพพ. สทป. สตส. สพช. สพส. อยส.
		4	4	4	4	4			
	7. ร้อยละของต้นทุนการ ผลิตต่อหน่วยที่ลดลง								

ยุทธศาสตร์ที่ 3 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
5. การผลิตสินค้า ปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	8. ร้อยละของจำนวน สถานประกอบการ ปศุสัตว์ (ฟาร์ม โรงฆ่าสัตว์ สถานที่ผลิตอาหารสัตว์ และสถานพยาบาลสัตว์) ที่มีการจัดการของเสีย และนำไปใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้น	2	2	2	2	2	5. ส่งเสริมการทำ ปศุสัตว์ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม 16. ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการ ทำฟาร์มปศุสัตว์แบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกร สถาบัน เกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจ	สพส. สอส. สพพ. สสช. กสส. อยส. กสส. สคป.	
	9. ร้อยละของจำนวน ฟาร์มที่ผ่านการรับรอง การผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ ในปีที่ผ่านมา และสามารถ รักษาคุณภาพได้	70	70	70	70	70	6. ส่งเสริมและ สนับสนุน ผู้ประกอบการใน การรักษาสภาพ ปศุสัตว์อินทรีย์	17. ฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจใน มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ให้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ 18. ประชาสัมพันธ์สินค้าปศุสัตว์อินทรีย์	สพพ. สทป. สอส. สสช. อยส.

ยุทธศาสตร์ที่ 3 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
6. อนุรักษ์และฟื้นฟู ความหลากหลายทาง ชีวภาพด้านปศุสัตว์	10. จำนวนสายพันธุ์สัตว์ พื้นเมืองประจำถิ่นที่ได้ รับการขึ้นทะเบียน (ค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้น)	100	100	100	100	100	19. รับขึ้นทะเบียนสัตว์พื้นเมืองประจำ ถิ่นตรวจสอบ ข้อมูล รับฟังความคิดเห็น บันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูล ประกาศการขึ้นทะเบียน ขึ้นทะเบียน เกษตรกร ขึ้นทะเบียนสัตว์รายตัว 20. จัดตั้งสถานที่/สำนักงานเก็บ รวบรวมพันธุกรรมสัตว์	สพพ. สทป. สอส. สสช อยส.
		105	105	105	105	105	8. ผลักดันการเก็บ รวบรวม รักษา ตรวจสอบพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ พันธุ์พืชพื้นเมือง	สพพ. สทป. สอส. สสช อยส.
		410	410	410	410	410	21. ผลิต ตรวจสอบ และเก็บรักษา เชื้อสัตว์ เซลล์สัตว์ เซลล์ไข่และตัวอ่อน สัตว์พื้นเมือง สัตว์เลี้ยงไทย พันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง 22. จัดตั้งสถานที่/สำนักงาน เก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์	สพพ. สทป. สอส. สสช อยส.

ยุทธศาสตร์ที่ 3 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
	13. จำนวนสายพันธุ์ ครอบครองเชื้อจุลินทรีย์ ด้านปศุสัตว์ (ค่าเป้าหมาย เพิ่มขึ้น)	600	750	750	750	750	9. สนับสนุนการ สร้างฐานข้อมูล การครอบครอง เชื้อจุลินทรีย์ด้าน ปศุสัตว์	23. สํารวจและศึกษาความหลากหลาย ทางชีวภาพของจุลินทรีย์ด้านปศุสัตว์ 24. สํารวจและเฝ้าระวังเชื้อดื้อยา ในปศุสัตว์ 25. ครอบครองเชื้อจุลินทรีย์ด้านปศุสัตว์ 26. จัดตั้งสถานที/สำนักร่วมกับ รวบรวมเชื้อจุลินทรีย์ด้านปศุสัตว์	สพพ. สหป. สอส. สสช อยส. สหช.
		40	40	40	60	60	10. สนับสนุนการ จัดทำระบบบัญชี ข้อมูลการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก ภาคปศุสัตว์ระดับ เกษตรกร	27. จัดตั้งกลุ่ม รวบรวม บันทึกข้อมูล ระบบการผลิต การจัดการอาหาร มูลสัตว์ และวิเคราะห์ EF และคำนวณ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก	สพส. สพพ.

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างนวัตกรรมที่เป็นเอกลักษณ์¹³ และอัตลักษณ์¹⁴ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าปศุสัตว์

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
1. มีผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมด้านการปศุสัตว์	1. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรม และจำนวนผลิตภัณฑ์ที่มาจากความหลากหลายทางชีวภาพ (ชนิด)	3	3	3	3	3	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย (R&D) และการพัฒนานวัตกรรม (R&I) ด้านการปศุสัตว์	1. จัดตั้งสำนักงานวิจัยและนวัตกรรมที่เน้นงานวิจัยที่เป็นนวัตกรรม 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ 3. สนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ 4. สร้างนักวิชาการด้านการวิจัยเกี่ยวกับปศุสัตว์รุ่นใหม่ 5. สนับสนุนการกำหนดกรอบการวิจัยและสร้างนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการในระดับท้องถิ่น และสนับสนุนการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 6. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยและสร้างนวัตกรรม ด้านการปศุสัตว์ 7. สนับสนุนการวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ให้มีคุณสมบัติตามความต้องการ	ก.ป. ก.พร. ก.สส.
	2. จำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมด้านปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่อุปทานเพิ่มขึ้น (เรื่อง)	5	5	5	5	5			
	3. ร้อยละของงบประมาณภาคครัวเรือนวิจัยและนวัตกรรม (คิดเทียบร้อยละของงบประมาณของกรมปศุสัตว์)	0.01	0.04	0.06	0.08	0.10			

ยุทธศาสตร์ที่ 4 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
2. สร้างมูลค่าเพิ่มให้ สินค้า&บริการ	4. สัดส่วน GDP ภาค ปศุสัตว์ (ร้อยละ)	3	3	3	3	3	8. ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้มี เอกลักษณ์ และมูลค่าสูงตามความต้องการ ของตลาด โดยเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) 9. ยกระดับราคาสินค้าปศุสัตว์ด้วย การสร้างตราสินค้า (Branding) 10. ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไป ใช้ในการแปรรูป 11. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ด้วยแนวคิดเกษตรสร้างสรรค์หรือเกษตร ปราณีตตลอดโซ่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าปศุสัตว์ 12. ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนการคุ้มครอง สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication, GI)	สพส. กสส. สตส. สพพ. สอส. อยส. กสก. สคป.

ยุทธศาสตร์ที่ 4 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
3. ผลงานวิจัย และนวัตกรรมด้านปศุสัตว์ ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ได้เพิ่มขึ้น	5. จำนวนผลงานวิจัย และนวัตกรรมด้านปศุสัตว์ถูกนำไปใช้ประโยชน์	1	2	3	4	5	3. พัฒนางานวิจัย และนวัตกรรมให้ไปสู่เชิงพาณิชย์	13. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในระดับจังหวัด ภูมิภาค และสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย และนวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 14. สนับสนุนความร่วมมือกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ไปผลิต เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิต 15. สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร ประชาชนรายบ้าน หรือชุมชนต้นแบบ สถาบันเกษตรกรในการนำนวัตกรรมด้านการปศุสัตว์ที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาใช้ประโยชน์ 16. พัฒนา/ปรับปรุง กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ เพื่อส่งเสริมให้มีการนำนวัตกรรม สินค้าและบริการในเชิงพาณิชย์	กบ. กพร. กสส. สพพ. สอส. สพป. สคป. สสช. สตส. สพช. สพส. สกม.

ยุทธศาสตร์ที่ 4 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
4. สินค้าและบริการ ที่มีอัตลักษณ์และ เอกลักษณ์	6. จำนวนสินค้าที่มี เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ภูมิสังคม	3	3	3	3	3	4. ส่งเสริมการ วิจัยพัฒนา เศรษฐกิจจากฐาน ความหลากหลาย ทางชีวภาพและ เอกลักษณ์และ วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างอัตลักษณ์ สินค้าปศุสัตว์	17. การประชาสัมพันธ์สินค้าที่เป็นสิ่ง บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication, GI) เช่น ไก่เบตง นกเขาขาว ฯลฯ 18. การจัด Roadshow 19. พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนสินค้า ปศุสัตว์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิ สังคมที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์	กรป. สกก. กบ. กพร. กสส. สพพ. สอศ. สทป. สคบ. สสช. สตส. สพช. สพส. สกม.

ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการองค์ความรู้และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์สู่ระดับสากล

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
1. มุ่งมั่นพัฒนาความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิม	1. ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ที่ได้รับการจัดเก็บในระบบฐานข้อมูล	60	70	80	90	100	1. สํารวจข้อมูลความร่วมมือด้านการปศุสัตว์กับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่ดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน 2. สร้างระบบฐานข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลความร่วมมือด้านการปศุสัตว์กับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งจัดเก็บฐานข้อมูลของประเทศคู่ค้า	กรป. ศสท.
		50	60	70	80	90		
	2. ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ที่ได้รับบริการ วิเคราะห์ ทบทวน และกำหนดแนวทางดำเนินการ	50	60	70	80	90	2. สร้างแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและได้รับประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานกิจกรรมความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ	

ยุทธศาสตร์ที่ 5 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
2. แสวงหาโอกาสในการสร้างความร่วมมือด้านการปศุสัตว์กับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศเพิ่มเติมและยกระดับการให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการปศุสัตว์อาเซียน	3. จำนวนโครงการ/กิจกรรม ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น	1	2	3	4	5	3. แสวงหาโอกาสช่องทาง หรือวิธีการในการสร้างความร่วมมือในทุกๆ ด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ	7. สำรวจข้อมูลความต้องการในการสร้างความร่วมมือด้านการปศุสัตว์กับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในอนาคต 8. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านต่างประเทศทั้งภายในและต่างประเทศ	กรป. กกจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
							9. แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ 10. จัดประชุมระหว่างประเทศด้านการปศุสัตว์ ระดับ-ภูมิภาค พหุภาคี และองค์การระหว่างประเทศ	กรป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
							4. แสดงศักยภาพความเป็นผู้นำด้านการปศุสัตว์ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ในเวทีระหว่างประเทศ	11. พัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเทคนิคการเจรจาของบุคลากร 12. แสวงหาโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ไทยแสดงศักยภาพในการเป็นผู้นำด้านการปศุสัตว์ในเวทีระหว่างประเทศ 13. นำเสนอบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศตามกรอบหรือแนวทางดำเนินการที่กำหนดไว้	

ยุทธศาสตร์ที่ 5 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
3. ผลักดันบทบาทของไทยและการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าปศุสัตว์ไทยในเวทีระดับโลก	4. จำนวนประเทศคู่ค้าหรือชนิดสินค้าสะสม ที่มีการเจรจาทางการค้าและมีข้อตกลงในการรับซื้อสินค้าปศุสัตว์ที่เพิ่มขึ้น	1	2	3	4	5	5. เสริมสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทย	14. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบ ควบคุม กำกับ กระบวนการผลิต การตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ไทย	สพส. สคป.สตส. สสช. อยส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
							15. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการเจรจา การรองรับการตรวจประเมินโดยประเทศคู่ค้า	กกจ. กรป.	
							16. ผลักดันการมีบทบาทนำของไทยในการกำหนดหรือปรับปรุงมาตรฐานสินค้า และการตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ในเวทีระดับสากล	สพส. สตส.	
							17. สร้างความเชื่อมั่นในการเป็นฐานการผลิต การปรับปรุงสินค้าปศุสัตว์ที่หลากหลาย คุณภาพสูง และมีระบบการตรวจสอบคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล	สพส.	
							18. เพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหาสินค้าปศุสัตว์ในต่างประเทศอย่างยั่งยืน	สพส. สตส., กรป.	

ยุทธศาสตร์ที่ 5 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ	
		2561	2562	2563	2564				2565
4. เพื่อให้บุคลากรที่ ไปเข้าร่วมประชุม ระหว่างประเทศ นำ ความรู้ที่ได้รับมา ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ ประโยชน์	5. จำนวนครั้งที่เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ด้าน มาตรฐานคุณภาพสินค้า ปศุสัตว์ หรือเข้าร่วมจัด นิทรรศการหรืองาน มหกรรมแสดงสินค้า อาหารในระดับ นานาชาติ	1	2	2	3	3	6. นำเสนอสินค้า ปศุสัตว์ของไทยใน เวทีระหว่างประเทศ	19. สนับสนุนการเข้าร่วมของไทยในงาน นิทรรศการหรือมหกรรมแสดงสินค้า อาหารในเวทีระหว่างประเทศ 20. ผลិតสื่อประชาสัมพันธ์ การปศุสัตว์ด้วยเทคโนโลยี หรือนวัตกรรม ใหม่ ๆ 21. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐหรือภาคเอกชนในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สินค้าปศุสัตว์ไทย	สวก. กรป. กสส. สพส. สวก. ศสท. กสส. กรป. กสส. สพส. สวก.
4. เพื่อให้บุคลากรที่ ไปเข้าร่วมประชุม ระหว่างประเทศ นำ ความรู้ที่ได้รับมา ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ ประโยชน์	6. จำนวนหัวข้อเรื่องจาก การเข้าร่วมการประชุม ระหว่างประเทศที่ได้นำ ไปใช้ประโยชน์	20	25	30	35	40	7. ผลักดันให้เกิด การนำองค์ความรู้ ที่ได้จากการประชุม ระหว่างประเทศ มาใช้ประโยชน์หรือ ถ่ายทอดความรู้ หรือต่อยอดเป็น งานวิจัยและพัฒนา	22. รวบรวมข้อมูลและสนับสุนให้เกิด การถ่ายทอดข้อมูล องค์ความรู้ จากการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ ให้เป็นรูปธรรมและศึกษา วิจัย ต่อยอด เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ	กรป. กป. และหน่วย งานที่ เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์ให้มีความเหมาะสมและร่วมสมัย

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
1. ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลโดยผ่านทางของระบบสารสนเทศด้านการปศุสัตว์	1. ร้อยละจำนวนผู้รับบริการข้อมูลเพิ่มขึ้น (ร้อยละที่เพิ่มแต่ละปี)	10	10	10	10	10	1. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการปศุสัตว์และเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ	1. บริหารจัดการฐานข้อมูลการเกษตรให้เป็นระบบครบถ้วน และทันสมัย	ศทส. กอป. กผง. กพร.
	2. ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	80	80	80	80	80	2. เพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลด้านการปศุสัตว์	3. บริหารจัดการช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันได้สะดวกและรวดเร็ว	
2. ยกระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้เทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ในการเพิ่มมูลค่าการค้าปศุสัตว์	3. จำนวนองค์ความรู้และนวัตกรรมที่นำไปเผยแพร่ในระบบเพิ่มขึ้นทุกปี	5	5	5	5	5	3. สนับสนุนการเป็นแหล่งสืบค้นและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการปศุสัตว์	4. สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้การขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอีคอมเมิร์ซ	ศทส. กสส.
							5. เพิ่มช่องทางการนำเสนอนวัตกรรมจากองค์การภาครัฐ เอกชนและสถานศึกษา		

ยุทธศาสตร์ที่ 6 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
3. มีระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4. รายงานของหน่วยงานที่มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในกรมปศุสัตว์รวมทั้งหน่วยงานปศุสัตว์งานภายนอกกรมปศุสัตว์	ดำเนินการภายในกรมปศุสัตว์	ดำเนินการภายในกรมปศุสัตว์	ดำเนินการภายนอกกรมปศุสัตว์	5	4. พัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ	6. ประสานงานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีระบบบริหารจัดการข้อมูลทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก	ศพส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. อุปกรณ์ด้าน IT มีความทันสมัยรองรับการเปลี่ยนแปลง	5. ร้อยละการทดแทนด้าน IT ให้ทันสมัยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า	5	5	5	5	5. บริหารจัดการระบบอุปกรณ์ด้าน IT ทดแทนเพื่อให้รองรับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	7. จัดหาอุปกรณ์ด้าน IT ทดแทนเครื่องที่ชำรุด และไม่ตอบสนองต่อการทำงาน	ศพส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564			
1. กรมปศุสัตว์เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกประเทศ	1. คะแนนผลการประเมินรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	450 - 500	501- 550	551- 600	600- 650	650	1. ให้บุคลากรและหน่วยงานยึดค่านิยมหลักตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นแนวทางการบริหารจัดการ 2. ประเมินและพัฒนาองค์การตามเกณฑ์คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ	กพร.
	2. คะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ¹	ไม่ น้อย กว่า ร้อยละ 80.0	ไม่ น้อย กว่า ร้อยละ 80.0	ไม่ น้อย กว่า ร้อยละ 80.0	ไม่ น้อย กว่า ร้อยละ 80.0	ไม่ น้อย กว่า ร้อยละ 80.0	1. พัฒนางานองค์การตามแนวทางเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) 2. พัฒนาองค์การให้ตอบสนองต่อแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	ก.จ.

ยุทธศาสตร์ที่ 7 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
	3. ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการควบคุมกำกับและประเมินผลเชิงกลยุทธ์	20	40	60	80	100	3. พัฒนาระบบการควบคุมกำกับและประเมินผลเชิงกลยุทธ์	5. วิเคราะห์และออกแบบระบบการควบคุมกำกับและประเมินผลเชิงกลยุทธ์ให้ครอบคลุมทุกมิติ 6. วางแผนและพัฒนาระบบการควบคุมกำกับและประเมินผลเชิงกลยุทธ์	กผง.
2. บทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของ กรมปศุสัตว์มีความสอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการในปัจจุบัน และรองรับภารกิจที่จะเกิดในอนาคต	4. ร้อยละความสำเร็จในการดำเนินการตาม แผนการทบทวน ปรับปรุง บทบาทภารกิจ ระบบงานและโครงสร้างของกรมปศุสัตว์	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	4. ทบทวน ปรับปรุง บทบาท ภารกิจ ระบบงาน และโครงสร้างของ กรมปศุสัตว์ ให้สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ บริบทหรือ สถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลง	7. วิเคราะห์และทบทวน บทบาท ภารกิจ ระบบงานและโครงสร้างของ กรมปศุสัตว์ 8. ปรับปรุงให้เหมาะสม และสามารถตอบสนองต่อบริบทหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	กพร.

ยุทธศาสตร์ที่ 7 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
3. ยกระดับคุณภาพ การให้บริการ	5. ร้อยละความสำเร็จ ของการปรับปรุง กระบวนการตามแผนที่ กำหนด	ร้อยละ และ 100	ร้อยละ และ 100	ร้อยละ และ 100	ร้อยละ และ 100	ร้อยละ และ 100	5. ให้ทุกหน่วย งานมุ่งพัฒนาและ ปรับปรุง กระบวนการของ หน่วยงานให้มี ประสิทธิภาพ	9. สร้างทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การให้บริการที่ดี 10. เสนอแนะแนวทาง เทคนิควิธีการ พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการ 11. จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 12. สร้างบรรยากาศให้เกิดการพัฒนา คุณภาพการให้บริการประชาชน 13. เสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ แก่บุคลากรของกรมปศุสัตว์	กพร.
	6. จำนวนนวัตกรรมที่ได้ จากการปรับปรุงและ พัฒนากระบวนการ	5	10	15	20	25	6. ส่งเสริมการ พัฒนานวัตกรรม ในระดับ กระบวนการ ทำงาน		
	7. ร้อยละของความพึง พอใจของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มาก กว่า ร้อยละ และ 86	มาก กว่า ร้อยละ และ 87	มาก กว่า ร้อยละ และ 88	มาก กว่า ร้อยละ และ 89	มาก กว่า ร้อยละ และ 90			

ยุทธศาสตร์ที่ 7 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
4. ภูมิหายกรมปศุสัตว์ มีความทันสมัย	8. การปรับปรุงกฎหมาย เสร็จตามแผนที่กำหนด	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	7. พัฒนาและ ปรับปรุงกฎหมาย โดยใช้การมีส่วน ร่วมทุกภาคส่วนที่ เกี่ยวข้อง	14. ทบทวน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ เกิดความเหมาะสม ทันสมัย และ สอดคล้องกันเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากล	สกม.
5. บุคลากรมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีและมีความสุข ในการทำงาน	9. ร้อยละของบุคลากรที่ ได้รับการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต	ร้อย ละ 50	ร้อย ละ 55	ร้อย ละ 60	ร้อย ละ 65	ร้อย ละ 70	8. พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมี คุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุขใน การทำงาน	15. วิเคราะห์และจัดทำแผนให้บุคลากร ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและ มีความสุขในการทำงาน 16. ดำเนินการตามแผนที่กำหนด	กกจ.
6. บุคลากรมีความ ผูกพันต่อกรมปศุสัตว์	10. ร้อยละความสำเร็จ ในการดำเนินงานตาม แผนการสร้าง คุณภาพของบุคลากรต่อ กรมปศุสัตว์	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	ร้อย ละ 100	9. พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมี ความผูกพันต่อ กรมปศุสัตว์	17. วิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาเพื่อ ยกระดับคุณภาพของบุคลากรต่อ กรมปศุสัตว์ 18. ดำเนินการตามแผนที่กำหนด	กกจ.

ยุทธศาสตร์ที่ 7 (ต่อ)

เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	มาตรการ/แนวทาง	เจ้าภาพ
		2561	2562	2563	2564	2565			
	11. ร้อยละของบุคลากร ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อ ความก้าวหน้าในสาย อาชีพ (Career Path)	ร้อยละ ละ 50	ร้อยละ ละ 55	ร้อยละ ละ 60	ร้อยละ ละ 65	ร้อยละ ละ 70	10. พัฒนา บุคลากรเพื่อ รองรับความ ก้าวหน้าในสาย อาชีพ	19. วิเคราะห์และจัดทำเส้นทางความ ก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) 20. พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับความ ก้าวหน้าในสายอาชีพ	กกจ.
	12. ร้อยละของบุคลากร ที่ได้รับการพัฒนาให้มี ความพร้อมเข้าสู่ตำแหน่ง ทางการบริหารและวิชา การที่สำคัญ (Succession Plan)	ร้อยละ ละ 50	ร้อยละ ละ 55	ร้อยละ ละ 60	ร้อยละ ละ 65	ร้อยละ ละ 70	11. พัฒนา บุคลากรเพื่อ สืบทอดตำแหน่ง ทางการบริหาร และวิชาการที่ สำคัญ	21. วิเคราะห์และจัดทำระบบการพัฒนา บุคลากรที่มีศักยภาพสูงให้มีความพร้อม เข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหารและ วิชาการที่สำคัญ 22. ส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมี ความพร้อมเข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหาร และวิชาการที่สำคัญ	กกจ.